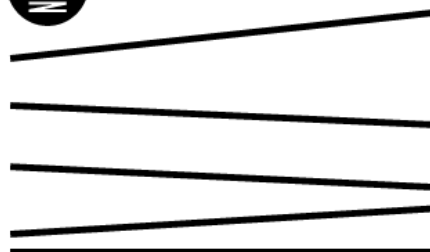

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Puškin, A. S.; af Aleksander Pusjkin ; overs. af E.M. Thorsen.

Titel | Title:

Capitainens Datter : Historisk Fortælling

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kbh, 1843

Fysiske størrelse | Physical extent:

180 s.

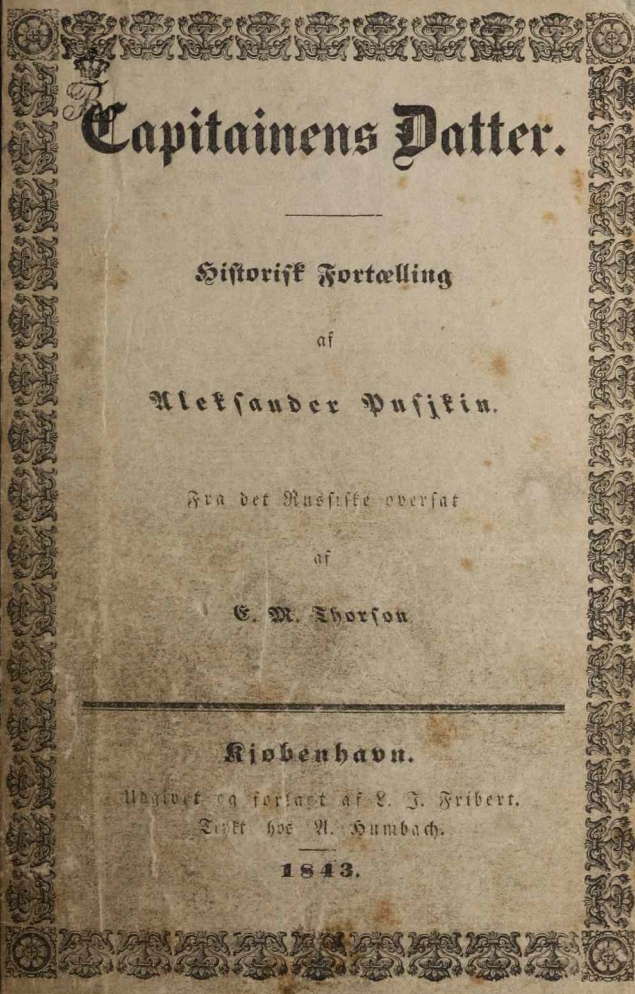
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Capitainens Datter.

Historisk Fortælling

af

Aleksander Pusjkin.

fra det Russiske oversat

af

C. M. Thorsen.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlæst af E. J. Friberg.

Trykt hos M. Hombach.

1843.

58. - 409.

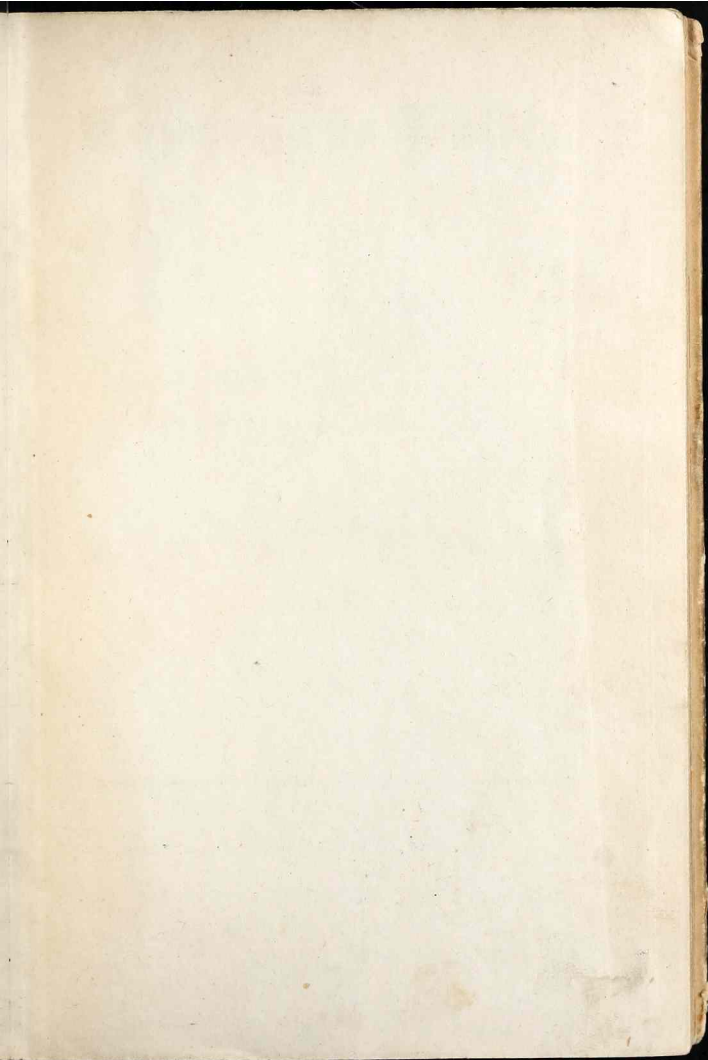
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

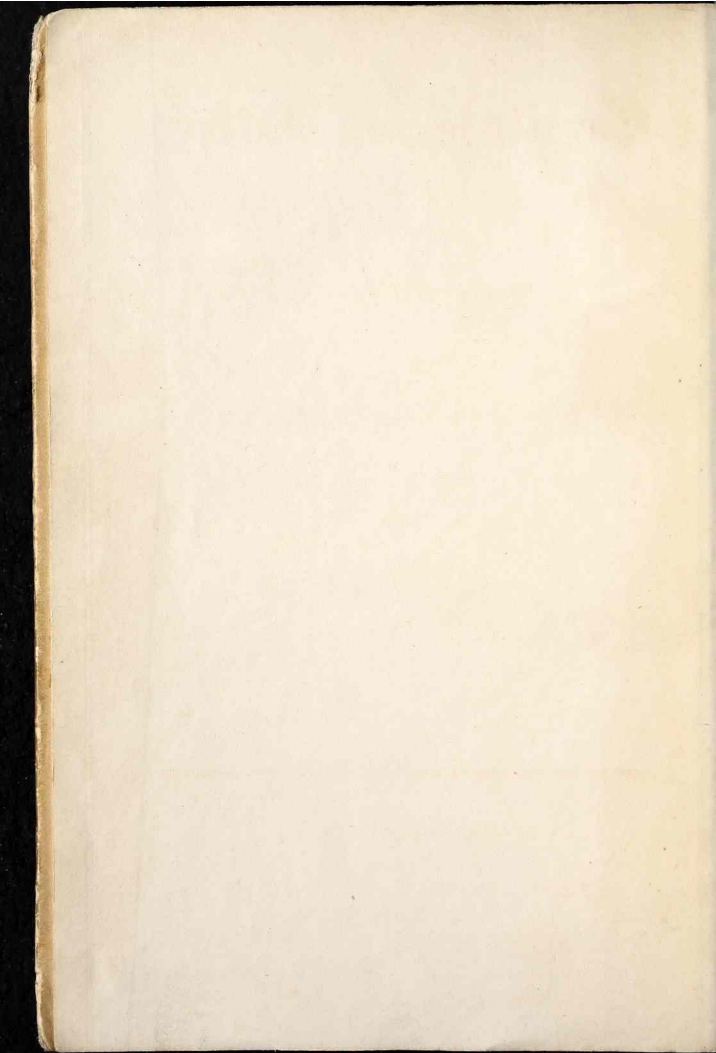

1 1 58 0 8 14226 6

REX/S

Capitainens Datter.

Historisk Fortælling

af

Aleksander Pusjkin.

Fra det Russiske oversat

af

G. M. Thorsen.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af E. J. Fribert.

Trykt hos A. Hombach.

1843.

Capitulum Datt.

Capitulum Datt.

Capitulum Datt.

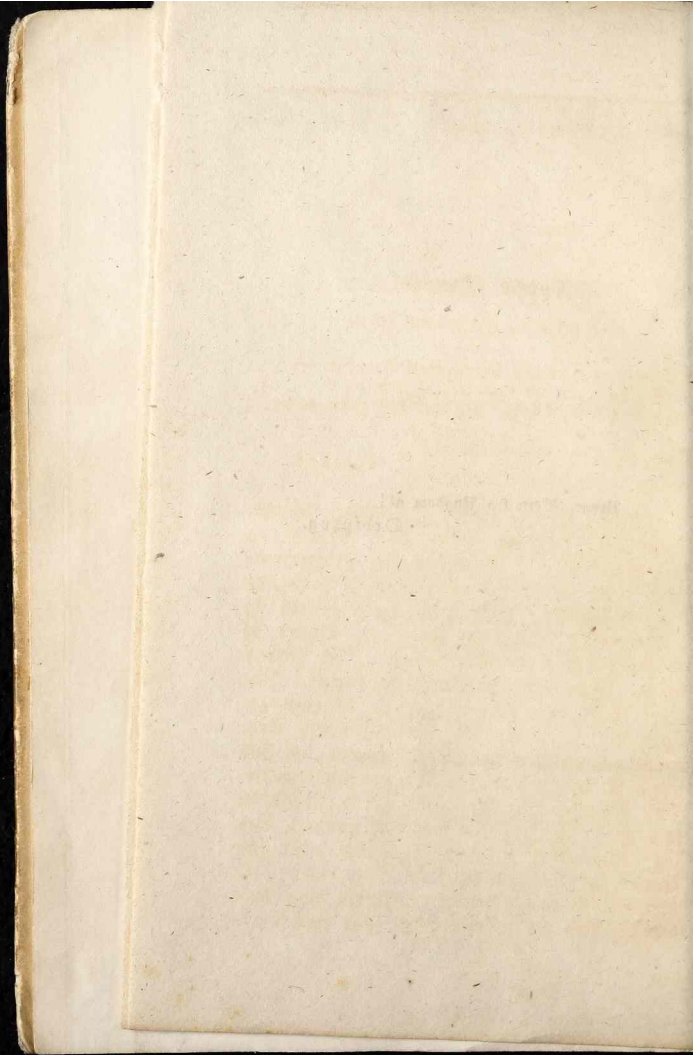
Capitulum Datt.

Capitulum Datt.

Capitulum Datt.

Hevar Eren fra Ungdom af!
Ordsprog.

Første Capitel.

Gardesergeanten.

I Garden, der er han imorgen alt Capitain —
— Nei vist; nei lad ham tjene i Armeen —
Ja, det er let nok sagt: lad ham kun græmme sig..
Men, siig, hvad er hans Fader?

Kneasjin.

Min Fader, Andrej Petrowitsj Grinev, tjente i sin Ungdom under Grev Münich og fik i Aaret 17 . . sin Afsted som Premiermajor. Han levede fra nu af paa sit Landgods i det Simbirske, hvor han ogsaa gistede sig med Abdotja Basiljevna Ju . . ., Datter af en fattig derboende Adelsmand. Vi vare 9 Børn. Alle mine Godsfænde døde unge. Jeg blev ved en Nærbeslægtet, Gardemajor Tyrst B . . 's Godhed, indskreven som Sergeant ved det semenovskiske Regiment, og stod ude af Nummer, indtil jeg fik mine Studier endte. Paa den Tid var Borneopdragelsen ikke saadan som nu. Da jeg var fem Aar gammel, blev jeg overgivet til Skytten Savelsjitsj, der paa Grund af sin maadeholdne Levemaade blev udnævnt til min Høvmester. Under hans Vejledning blev jeg til mit tolvte Aar oplært i at

læse og skrive Russisk og kom tillige saavidt, at jeg kunde have en meget forstandig Dom om en Myndes Egenheder. Nu antog min Fader til Lærer for mig en Franskmænd, Monsieur Beaupré, der blev forskrevet fra Moskva tilligemed et heelt Aars Forraad af Viin og Provenceolie. Denne nye Lærers Ankomst var aldeles ikke efter Saveljitsj's Hoved. „Det synes mig dog, og Gud være lovet derfor,“ brummede han ved sig selv, „at Barnet er blevet kjæmmet og vadsket og madet. Hvad Pokker skal det nu være godt til at bortkaste mange Penge og antage denne Mosjø, som om der ikke vare Folk nok af vore egne.“

Beaupré havde i sit Fædreland været Parykmager, dernæst i Preussen tjent som Soldat, og var nu kommen til Rusland for at være „outchitel“ (Lærer), skjøndt han kun havde lidt Begreb om hvad dette Ord betydede. Han var et godt, stikkeligt Menneske, men udsvævende og leifindig i højeste Grad. Hans Hovedfeil var Kjærlighed til det smukke Kjøn. Ikke sjelden indbragte hans Omhed ham Prygl, som han solte Esterveer af flere Dage i Træk. Derhos var han (som han selv udtrykte sig) „ingen Djende af Glasfen“ d. v. s. han holdt af at drikke tæ. Men da der hos os kun bødtes Viin ved Middagsbordet, og det blot et enkelt Glas, hvorhos man sædvanlig gif Læreren forbi, vænnede vor gode Beaupré sig snart til den russiske Snaps, ja begyndte endog at foretrække den for sit Fædrelands Vine som langt sundere for Maven. Vi bleve snart enige og skjøndt han ved Contracten havde for-

pligtet sig til at lære mig Fransk, Tydsk og alle Skolevidenskaber, foretrak han dog snart at lære af mig at plapre Russisk, saagodt det vilde gaae, og forresten passede Enhver af os Sit. Vi levede som de bedste Venner af Verden. Jeg kunde ikke ønske mig nogen bedre Mentor. Men det varede ikke ret længe, førend Skibet skilte os ad, og det paa følgende Maade.

Vadskerpigen, den tykke, koparrede Palasjka og Malkepigen, den eensiede Alkuljka kastede sig paa eengang næsten som efter Aftale for Moders Fødder, tilstod deres utilgivelige Svagheb og anklagede under Taarer Beaupré som den, der havde forstaaet at benytte sig af deres Uerfarenhed. Moder forstod ikke Spøg i dette Capitel, men klagede til Fader, og hans Beslutning var snart fattet. Han lod strax den Canaille af Fransmand kalde, og da man meldte ham, at han just var ved at læse med mig, gik han ned paa mit Bærelse. Beaupré laae netop paa sin Seng og sov Ustyldighedens Søvn. Jeg var besjæftiget med mit Arbejde. Der var tidligere blevet forskrevet et Landkort til mig fra Moskva. Det hængte aldeles ubrugt paa Bæggen og havde længe stuet mig i Dinene paa Grund af at det var saa bredt og af saa godt Papiir. Jeg besluttede at gjøre en Drage af det og benyttede mig af Beauprés Søvn til at sride til Bærket. I det Dieblif jeg var i Begreb med at fæste en Hale af Lindebast til det gode Haabs Forbjerg, traadte min Fader ind. Ved Synet af mine geographiske Besjæftigelser gav han mig en paa Dret, ilede dernæst hen til Beaupré, vakte ham tem-

melig ublidt og gav sig til at overøse ham med Bebreidelser. I sin Forvirring vilde Beaupré gjerne have staaet op, men kunde ikke: den ulykkelige Fransmand var pærefuld. Gjengjældelsens Time var nu kommen. Fader slæbte ham ved Kraven ud af Sengen, kastede ham paa Døren, og jog ham endnu samme Dag bort til ubeskrivelig Glæde for Saveljitsj. Hermed var ogsaa min Opdragelse tilende.

Som halvvoren Dreng tilbragte jeg Tiden med at jage efter Duerne og spille Klink med de andre Drengene paa Gaarden. Imidlertid havde jeg fyldt mit sertiende Aar, og der indtraadte nu en Forandring i min Stilling.

En Gang om Efteraaret togte Moder Syltetøi i Dagligstuen, og jeg stod og betragtede Boplerne, medens mine Tænder løb i Band. Fader stod ved Binduet og læste i Hofcalenderen, som han hvert Aar fik tilsendt. Denne Bog udøvede altid stor Indflydelse paa ham; han gjennemlæste den aldrig uden usædvanlig Deeltagelse; og denne Læsning fremkaldte altid hos ham et besynderlig galdeagtigt Humour. Moder, der kjendte alle hans Vaner og Manerer udenad, søgte altid at faae den ulykkelige Bog saa langt bort som muligt og saaledes håndtes det, at Hofcalenderen undertiden ikke kom ham for Die hele Maaneder igjennem; hvorfor han ogsaa, naar han engang tilfældigviis fik fat paa den, pleiede i hele Timer ikke at slippe den af Hænde. Han sad saaledes ogsaa nu og læste i den, trak af og til paa Skuldrene og gentog halvt mumlende:

„Generallieutenant! . . . Han var Sergeant ved samme Compagni som jeg! . . . Ridder af begge russiske Ordener! . . . Og det ikke længere siden!” Tilslødt slængte han Calenderen i Divanen og hængte i en dyb Eftertanke, der ikke varslende noget Godt.

Med Et vendte han sig til Moder og sagde:

„Aldotja Basiljevna! hvor gammel er nu Petrusja?”

„Han gaar jo nu i sit syttende Aar,” svarede Moder. „Petrusja blev født samme Aar som Tante Nastasja Varasimovna mistede det ene Øie og da . . .”

„Godt!” afbrød Fader hende, „saa er det paa Tiden, at han kommer i Tjenesten. Nu har han længe nok løbet i Pigekamret og krobet paa Dueslaget.”

Tanken paa den nærforestaaende Skilsmisse gjorde et saadant Indtryk paa Moder, at hun tabte Steen i Kasserollen, og Laarer trillede hende ned ad Kinderne. Jeg derimod var ubestriktelig glad. Tanken om at komme i Tjenesten fremkaldte hos mig Tanken om ubunden Frihed og om det petersborgske Livs Fornøjelser. Jeg tænkte mig som Gardeofficer, hvilket efter min Formening var den høieste menneskelige Lykke.

Fader pleiede ikke gjerne at forandre sine Beslutninger eller opsætte deres Udførelse. Dagen til min Afreise blev bestemt. Dagen iforveien sagde Fader, at han havde betænkt at medgive mig en Skrivelse til min tilkommende Chef og forlangte Pen og Papir.

„Glem ikke, Andrej Petrovitsj,“ sagde min Moder, „at formelde Fyrst B. ogsaa min Compliment; jeg haaber dog, at han ikke vil undlade, at vise Godhed mod Petrusja.“

„Hvad er det for Snak, Du der kommer med!“ svarede Fader vred. „Naar har jeg sagt, at jeg vilde skrive til Fyrst B.?“

„Men sagde Du ikke, at Du vilde skrive til Petrusjas Chef?“

„Nu, og hvad saa?“

„Petrusjas Chef det er jo — Fyrst B. Petrusja er jo indskreven i det semenovskiske Regiment.“

„Indskreven! Indskreven! Hvad Pokker bryder jeg om, at han er indskreven! Petrusja skal ikke til Petersborg. Eller skulde han maaskee ind i Tjenesten i Petersborg, for at lære at blive en Odeland og en Dogenicht? Jo Tak! Nei han skal ind i Armeen, skal han! han skal lære at udstaae Ondt og lugte Krudt; Soldat skal han være og ikke Dagdriver i Gården! Hvor er hans Pas! Fly mig det!“

Moder opsogte mit Pas, der var gjemt i hendes Skatol tilligemed den Hue, jeg havde haft paa, da jeg blev døbt, og rakte Fader det med sitrende Haand. Fader gjennemlæste det opmærksomt, lagde det foran sig paa Bordet og begyndte sit Brev.

Jeg piintes af Nysgjerrighed. Hvor mon jeg da skulde sendes hen, siden det altsaa ikke blev til Petersborg? Jeg fulgte med Diet Faders Pen, der bevægede sig temmelig langsomt. Endelig blev han færdig, lagde Brevet og Passet sammen i en Convolut, tog Bril-

jerne af Næsen, kaldte mig hen til sig og sagde:

„Her har Du et Brev til Andrej Karlovitsj K., min gamle Kammerat og Ven. Du gaaer til Drenborg for at tjene under hans Commando.“

Saaledes vare da alle mine glimrende Forhaabninger tilintetgjorte! Istedetfor det muntre petersborgske Liv havde jeg nu blot Kjedsommelighed ibente i en eensom og fjerntliggende Egn. Tjenesten, som jeg for et Døgn tilbage havde tænkt paa med saa stor en Henrykkelse, syntes mig nu en utaalelig Ulykke. Men her hjalp ingen kjære Moder! Næste Dags Morgen kjørte en Reisevogn frem for Døren; paa den havde de pakket en Badsæk, et Reiseskrin med Thetoi samt nogle Butterdeigskager, Simler og Posteier, de sidste Beviser paa Forhjelelsen i Hjemmet. Mine Forældre gav mig derpaa deres Velsignelse, og min Fader sagde til mig:

„Vær vel, Petr! Vær tro i dens Tjeneste, som Du sværger Troskab; vær lydlig mod Dine Foresatte; men jag ikke efter deres Gunst; paatræng ikke Folk Dine Tjenester, men nægt dem dem heller ikke og husk paa Ordsproget: „Bevar Klæderne fra ny af- og Gren fra Ungdom af!“

Moder paalagde under Taarer mig at være omhyggelig for min Helbred og Saveljitsj at passe godt paa „Barnet“. Man forsynede mig med en Hare- og en Næveffinds-Pels; jeg steg, badet i Taarer, i Bognen tiligemed Saveljitsj, og vi kjørte afsted.

Samme Nat naaede jeg Simbirsk, hvor

jeg maatte opholde mig en Dagstid for at indkjøbe adskillige Nødvendigheder, hvilket ogsaa var overdraget Saveljitsj. Jeg blev paa Gæstgiverstedet. Da jeg var bleven kjed af at staae og see ud af Vinduet paa den skøne Gade, gav jeg mig til at see mig om i Værelserne. Da jeg traadte ind i Billardstuen, saa jeg der en hoi Mand paa omtrent fem og tredive Aar, med langt, sort Haar, i Slaabrok, med en Dueue i Haanden og Piben i Munden. Han spillede med Markøren, der, naar han vandt, skulde tomme et Glas Brændeviin og naar han tabte, krybe under Billardet paa alle fire. Jeg stod og saa paa Spillet. Jo længere det fortsattes, des hyppigere bleve Markørens Spadseretoure paa alle fire, indtil han tilsidst blev liggende under Billardet. Herren i Slaabrokken talte over ham nogle kraftige Ord i Form af en Slags Pigtale og foreslog dernæst mig at spille et Parti. Jeg undskyldte mig med, at jeg ikke forstod Spillet, hvilket vicensynlig forundrede ham, og han be-
 tragtede mig næsten som med et medlidende Udtryk. Imidlertid indledede vi en Samtale. Jeg fik at vide, at han hed Ivan Ivanovitsj Surin, var Ritmester i det *** Husarregiment, opholdt sig i Simbirsk for at modtage Rekrutter og logerede i Gæstgivergaarden. Han indbød mig til at spise til Middag med ham og tage tiltakke med at blive beværtet paa Soldaterviis. Vi satte os tilbords. Surin drak tæt og nødte ogsaa mig med de Ord, at jeg burde vænne mig til Tjenesten; han fortalte mig Soldateranekdoter, saa jeg var nærved at

forgaae af Latter, og vi stod fra Bordet som de bedste Venner af Verden. Han tilbød mig dernæst at lære mig at spille Billard.

„Det er,“ sagde han, „uundværligt for Dig, Kammerat. Jeg sætter for Exempel, at Du paa Marschen kommer til en lille By; hvad skal Du da tage Dig for? man kan dog ikke altid prygle Joder; der bliver intet Andet for Dig at gjøre end at gaae hen paa Gæstgiverstedet og spille Billard; og derfor maa Du nødvendigviis lære at spille!“

Jeg fandt dette særdeles overbevisende og begyndte med stor Iver at tage Lectioner. Surin opmuntrede mig lydeligt, udtalte sin Forundring over mine hurtige Fremskridt, og foreslog mig, efter nogle Lectioner, at spille om Penge. Blot om et Par Kopeker, og ikke for Gævnstæns Skyld, men ene og alene for ikke at spille om slet Intet, hvilket, efter hans Forsikring, var det Allersfordærveligste, man kunde vænne sig til. Jeg indvilgede, hvorpaa Surin bestilte Punsch og overtalte mig til at prøve den, idet han gjentog, at jeg burde vænnes til Tjenesten og hvad var vel Tjenesten uden Punsch! Jeg fulgte hans Opfordring. Imidlertid vedblev vi at spille. Jo oftere jeg tog til mit Glas, jo driftigere blev jeg. Ballerne fløi hvert Dieblis over Banden; jeg blev hidsig, brugte Mund mod Markøren, der førte Regnskabet, Gud veed hvorledes, og forcerede Spillet mere og mere, med eet Ord, jeg opførte mig som en Dreng, der har faaet Frihed. Imidlertid gik Tiden ubemærket. Surin saae paa sit Uhr, lagde Queuen fra sig og sagde

mig, at jeg havde tabt hundrede Rubler. Dette gjorde mig noget forlegen. Savelsjitsj havde mine Penge i Forvaring. Jeg begyndte at gjøre Undskyldninger; men Surin afbrød mig:

„Na, jeg ve'er! Bryd Dem ikke om det! Jeg kan godt vente, men lad os imidlertid tjøre hen til Arinusjka!“

Som man nok kan slutte sig til: Jeg endte Dagen ligesaa maadelig, som jeg havde begyndt den. Vi spiste til Aften hos Arinusjka. Surin fyldte hvert Dieblif mit Glas, idet han bestandig gjentog, at jeg burde vænne mig til Tjenesten. Da vi reiste os fra Bordet, kunde jeg neppe holde mig paa Benene; Kloffen henimod 12 fulgte Surin mig tilbage til Gæstgiverstedet.

Savelsjitsj kom os imøde paa Trappen. Han sukkede ved at see disse utvivlsomme Tegne paa min Iver i Tjenesten.

„Ak, hvorledes er Du kommen afsted?“ sagde han med klagende Stemme. „Hvor er Du bleven saaledes læsset til? Ak, Du min Gud! Nei, jeg har dog aldrig i mine Levedage seet en saadan Synd!“

„Hold Mund, Gamle!“ svarede jeg ham med usikker Stemme; „Du er nok fuld, gaar Du hen og læg Dig . . . men hjælp først mig i Seng!“

Da jeg vaagnede Dagen efter, havde jeg Hovedpine og erindrede kun dunkelt Gaardagens Begivenheder. Jeg forstyrredes i mine Betragtninger af Savelsjitsj, der kom hen til mig med en Kop The.

„Det er tidligt, Peter Andrejitsj,“ sagde

han til mig, idet han rystede paa Hovedet, „det er tidligt Du begynder at skeie ud. Og hvem slægter Du vel paa i saa Henseende? Det synes dog, som om hverken Din Fader eller Bedstefader har været Dranker; ikke at tale om Din Moder, der aldrig i sine Levedage har smagt andet end Kvas*). Men hvo er det vel, der er Skyld i det Hele? Det er den forbandede Mosjø. Altid skulde han løbe hos Antipjevna: „Madame, je vous prie, en Snaps.“ Nu har vi det je vous prie! Jo, han har undervist Dig godt, den Hund. Men hvorfor skulde Herren ogsaa tage den uchristelige Hund til Hovmester, ret som om han ikke havde nok af sine egne Folk!“

Jeg skammede mig, vendte mig bort og sagde til ham: „Gaae, Saveljitsj, jeg vil ingen The have.“ Men det var just ikke saaledes at faae min gode Saveljitsj til at holde Mund, naar han først havde begyndt at holde Prædikener.

„Nu seer Du, Peter Andrejitsj, hvad Følgerne ere af at skeie ud. Man bliver tung i Hovedet, bliver man, og man taber al Lyst til Mad og Drikke, gjør man. En Drukkenbolt duer til ingen Verdens Ting. Drif nu noget Agurkelage og Mjød; eller, hvad der er bedst ovenpaa Nusen, et halvt Glas Visker. Vil Du have det?“

I det samme traadte en Tjener ind og

*) En Drif, der bruges i Rusland som *Al* hos os. D. A.

leverede mig en Billet fra Hr. J. J. Surin.
Jeg aabnede den og læste Følgende:

„Min kjære Petr Andrejitsj! Gjør mig den Tjeneste at levere mit Bud de hundrede Rubler, som Du tabte til mig igaar! Jeg er i en Fandens Knibe for Penge. Din altid tjenstvillige

Ivan Surin.“

Her var Intet ved at gjøre. Jeg paatog mig en ligegyldig Mine, vendte mig til Saveljitsj, der baade havde mine Penge, mit Vinned og mig selv under Opsigt, og befalede ham at levere Buddet de hundrede Rubler.

„Hvorledes? hvorfor det?“ spurgte Saveljitsj bestyrtset.

„Jeg skylder ham dem,“ svarede jeg med største Koldblodighed af Verden.

„Du skylder ham dem?“ udbrød Saveljitsj med stigende Bestyrtelse. „Naar havde Du Tid til at blive ham dem skyldig? Det lader til at være noget slemt noget, dette. Gjør, som Du vil, men Pengene flyer jeg ham ikke.“

Jeg befrygtede, at det, saafremt jeg ikke i dette afgjørende Dieblis fik Bugt med den haardnakkede Gamle, for Fremtiden vilde blive vanstelig for mig at befrie mig fra hans Hermynderskab. Jeg tilkastede ham derfor et stolt Blik og sagde:

„Jeg er Herre her, og Du er Tjener. Pengene ere mine. Jeg har tabt dem, fordi det saaledes lystede mig. Jeg raader Dig til ikke at raisonere, men gjøre, hvad man befaler Dig.“

Savelsjitsj blev saa forstræffet ved disse Ord, at han slog Hænderne sammen og stod som forstenet.

„Hvad staaer Du der og gaber efter!“ raabte jeg vred.

Savelsjitsj brast i Graad.

„Petr Andrejitsj!“ sagde han med sitrende Stemme, „tag dog ikke Livet af mig med Sorg og Kummer! Al, Du min Gud! Hør dog paa mig, den Gamle! Skriv til denne Kanaille, at det var blot for Spøg, at vi ikke engang have saamange Penge hos os. Siig ham, at Dine Forældre paa det Strengeste have forbudt Dig at spille, undtagen om Nodder . . .“

„Nu have vi faaet Sludder nok,“ afbrød jeg ham i en streng Tone, „nu hid med Pengene, eller ogsaa kommer Du paa Hovedet ud af Døren.“

Savelsjitsj betragtede mig med et Udtryk af dyb Kummer og gik efter Pengene. Det gjorde mig ondt for den stakkels Gamle; men jeg vilde ogsaa engang begynde at handle efter mit eget Hoved og vise, at jeg ikke længere var et Barn. Surin fik sine Penge. Savelsjitsj skyndte sig med at faae mig bort fra det forbandede Gæstgiversted. Han kom og meldte, at der var spændt for. Med urolig Samvittighed og med indre Fortrydelse forlod jeg Simbirsk uden at tage Afsked med min Lærer og uden at tænke paa, at jeg nogensinde mere skulde træffe sammen med ham.

Andet Capitel.

Bevisførelsen.

Du Egn, Du lille Egn!

Du ubekjendte Egn!

Dg vandred' jeg et til Dig paa min Fod,

Dg bragte mig end ingen Ganger stolt:

Saa bragte mig dog til Dig, mig den Unge,

Ungdommelig Jilsfærdighed og Lidlighed

Dg Rusen, som jeg hented' i et Bærtshuus.

Gammel Sang.

Mine Betragtninger undervejs vare just ikke synderlig behagelige. Mit Tab var efter den Tids Priser ikke ubetydeligt. Jeg maatte selv erkjende, at min Opsørsel i Gjæstgivergaarden i Simbirsk havde været taabelig, og jeg følte, at jeg havde forseet mig mod Saveljitsj. Alt dette piinte mig. Den Gamle sad med et alvorligt Ansigt paa Kanten af Slæden, vendte sig bort fra mig og sagde ikke et Ord, men stønnede blot af og til. Jeg vilde absolut gjøre mig gode Venner med ham igjen, men vidste ikke, hvorledes jeg skulde bære mig ad. Endelig sagde jeg til ham:

„Nu, nu, Saveljitsj! Lad det være godt, lad os være gode Venner igjen; jeg har forseet mig; jeg seer nu selv, at jeg har forseet mig. Jeg gjorde gale Streger igaar og fornærmede Dig uden Grund fra Din Side. Jeg lover Dig for Fremtiden at føre mig fornuftigere op og følge Dine Raad. Vær nu ikke vred længere; lad os nu igjen være gode Venner!“

„Alt! Petr Andrejitsj!“ svarede han med et dybt Suk. „Jeg er vred paa mig selv; der er ogsaa Skyld paa min Side. Hvor kunde det ogsaa falde mig ind at lade Dig blive alene tilbage i Gjæstgivergaarden! Hvad er der nu at gjøre? Synden har besnæret mig. Jeg fik ifinde at gaae hen til Klokkerens Kone, for at see til denne min Gudmoder. Nok, jeg gik derhen, og da jeg først var kommen der, sad jeg som naglet fast der. Kun Ulykke, altid Ulykke! Hvorledes vil jeg kunne træde Dine Forældre under Dine? Hvad ville de vel sige, naar de faae at vide, at deres Søn drifter og spiller?“

For at trøste den stakkels Saveljitsj lovede jeg ham, at jeg for Fremtiden ikke skulde give en eneste Ropet ud uden hans Samtykke. Lidt efter lidt fik jeg ham beroliget, skøndt han endnu bestandig af og til rystede paa Hovedet og mumlede i Skjægget: „Hundrede Rubler! Det er ikke lidt, det!“

Jeg nærmede mig nu mit Bestemmelsessted. Trindt omkring udbredte sig sørgelige Ørkener, af og til afbrudte af Høie og Afgrunde. Alt var bedækket med Sne. Solen gik ned. Ribitka'en kjørte i en snever Bei eller rettere i et Spor, som var banet af Bondernes Slæder. Paa eengang begyndte Rudsen at see til Siden, vendte sig endelig om til mig, tog Hatten af og sagde:

„Befaler Herren ikke at vende?“

„Hvorfor det?“

„Beiret er ikke at stole paa: det begynder at blæse op saa smaat; see blot, hvorledes Vinden feier den første Sne bort!“

„Nu hvad Ulykke er der deri?“

„Jo seer Du derhenne?“ (Rudsten viste med Vidsten mod Osten).

„Jeg seer ikke andet end den hvide Steppe og den klare Himmel.“

„Jo der derhenne den lille Sky.“

Jeg fik virkelig ogsaa i Horizonten Die paa en lille hvid Sky, som jeg i Fjersningen gjerne kunde have antaget for en fjern lille Hoi. Rudsten sagde mig, at denne lille Sky varslende en Sneestorm.

Jeg havde nok hørt tale om Sneestormene her og vidste, at hele Karavaner vare blevne begravede af dem. Sabeljitsj var enig med Rudsten og raadede til at vende om. Men Blæsten syntes mig ikke at være af Betydning; jeg haabede i Tide at naae den næste Station og befalede at kjøre til.

Rudsten satte Hestene i Gallop, men blev bestandig ved at see mod Osten. Hestene løb Side om Side. Blæsten tiltog imidlertid mere og mere. Den lille Sky forvandlede sig til en stor hvid Uveirsky, der tungt trak op, vorede og lidt efter lidt overtrak hele Himlen. Der faldt en fin Snee, som med Et blev til et tæt Snefog. I et Dieblit blandede den mørke Himmel sig i Et med Sneehabet. Alt forsvandt.

„Nu, Herre!“ udbrød Rudsten, „nu er det ude med os; der kommer Sneestormen!“

Jeg saa ud af Ribitka'en: Alt var Mørke og Hvirvelvind. Stormen havde antaget en saa vild Character, at den syntes ligesom et

levende Væsen; Sneen bedækkede mig og Saveljitsj; Hestene gik nu Skridt for Skridt og kort efter stod de stille.

„Hvorfor kjører Du ikke videre?“ spurgte jeg Kudskken med Utaalmødighed.

„Til hvad Nytte er det at kjøre videre,“ svarede han, idet han steg ned fra sit Sæde; „Gud maa vide, hvor vi ere komne hen; Bei er her intet Spor til og Alt er Mørke rundt omkring os.“

Jeg vilde just til at bruge Mund paa ham, da Saveljitsj tog hans Parti.

„Det behagede Dig ikke at høre ham før,“ sagde han vredt, „ellers var Du vendt tilbage til Kroen; Du havde drukket Thee, lagt Dig til at sove til imorgen, Stormen havde lagt sig, og vi vare kjorte videre. Men hvad have vi nu at haste efter? Ja, var det til et Bryllup!“

Saveljitsj havde Ret. Der var Intet ved at gjøre. Sneen faldt uafsladelig, og lagde sig i Dyrger omkring Ribitka'en. Hestene standsede, sænkede Hovederne mod Jorden og ryttede af og til af Kulde. Kudskken gik omkring, og, da han ikke havde andet at bestille, lagde han Seletøiet tilrette. Saveljitsj brummede; jeg saae mig om til alle Sider i Haab om at faae Die paa et eller andet Spor af et beboet Sted eller af en Bei, men jeg var ikke istand til at skjelne det mindste, undtagen de mørke Sneehvirvler . . . Paa cengang fik jeg Die paa noget Sort. „Hei, Kudsk!“ raabte jeg, „see, hvad er det Sorte der?“

Kudskken gav sig til at betragte det.

„Ja det maa Gud vide, Herre!“ svarede han, idet han satte sig paa sin Plads; „et Pæs er det ikke, et Træ er det ikke, men det seer ud til, at det bevæger sig. Det maa være enten en Ulv eller et Menneske.“

Jeg befalede at kjøre hen til den ube- kjendte Gjenstand, der i det Samme ogsaa begyndte at bevæge sig henimod os. Efter et Par Minutters Forløb stod et Menneske for os. „Hei, Kammerat!“ raabte Rudsten til ham. „Veed Du ikke, hvor Veien er?“

„Jo Veien er her; jeg staaer paa fast Grund,“ svarede Manden; „men hvad kan det hjælpe?“

„Hør engang, min gode Mand!“ sagde jeg til ham, „er Du kjendt her i Eggen? Vil Du paatage Dig at føre mig til et Natte- herberg?“

„Jo, jeg er Gud ske Lov ret god kjendt her i Eggen,“ svarede den Fremmede, „jeg har befaret den tilfods og tilvogns baade paa kryds og paa tværs. Men hvilket Pokkers Veir vi have! Man kan let tage feil af Veien. Det er bedst at blive her og vente til Stormen sagtnes og Himlen klares op: saa kunne vi finde Veie efter Stjernerne.“

Hans Rødsblodighed holdt mit Mod op- reist, og jeg besluttede allerede at give mig Gud i Bøld og overnatte her midt paa Steppen, da den Fremmede med Et sprang op, satte sig ved Siden af Rudsten og sagde til ham:

„Nu ere vi, Gud ske Lov, ikke langt fra Huus; drei af tilhøire og kjør saa til!“

„Og hvorfor skal jeg drie af tilhøire?“

spurgte Rudsten vranten. „Hvor seer Du Bei? Jo, det er let nok at sige, at man skal jage paa med Fremmedes Heste og Fremmedes Seletøi.“

Rudsten syntes mig at have Ret. „Jeg havde ogsaa nok,“ sagde jeg, „Lyst til at vide, hvoraf Du troer, at vi ikke ere langt fra Huus.“

„Jo, det formoder jeg deraf,“ svarede den Fremmede, „at Vinden blæser fra den Kant, og det forekommer mig, som om jeg lugter Røg; det er sandsynligt, at vi maa være i Nærheden af et beboet Sted.“

Hans Beregning og hans fine Lugt satte mig i Forundring. Jeg befalede Rudsten at føre til. Hestene arbejdede sig majsommelig frem gjennem den dybe Sne. Ribitta'en bevægede sig langsomt fremad, var snart oppe paa Sneedyngerne, snart igjen nede og væltede snart til den ene, snart til den anden Side, ret som et Stib, der tumles om paa det oprørte Hav. Sabeljitsj stønnede og puffede mig hvert Dieblit i Siden. Jeg lod Maatten gaa ned, indhyllede mig i min Pels og vuggedes endelig i Søvn af Stormens Sang og den langsomme Kjørseles Bevægelse.

Jeg havde en Drøm, som jeg aldrig siden har kunnet glemme, og i hvilken jeg endnu i dette Dieblit seer noget prophetisk, naar jeg bringer besynderlige Omstændigheder i mit Liv i Forbindelse med den. Jeg haaber, at Læseren undskylder mig i dette Punct, da han rimeligviis veed af Erfaring, hvormeget det ligger

i Menneſkets Natur at hengive ſig til Overtro, uagtet al mulig Foragt for Jordomme.

Jeg befandt mig juſt i den Sjælstilſtand, i hvilken Virkeligheden træder tilbage for Phantaſiens Billeder og blandes med dem i den første Sovns dunkle Syner. Det forekom mig ſom om Stormen endnu raſede og ſom om vi endnu vankede om paa den sneebedækkede, øde Steppe. Med Et ſik jeg Die paa en Port og ſjorte kort efter ind i Borgegaarden hos mine Forældre. Min første Tanke var Frygt for, at min Fader ſkulde blive vred paa mig for min ufrivillige Tilbagevenden under Hjemmets Tag og anſee den for en forſættlig Ulydighed. Med uroligt Sind ſprang jeg ud af Ribitka'en og ſeer — min Moder, der med et Udtryk af dyb Sorg kommer mig imøde paa Trappen. „Tys! Tys!“ ſiger hun til mig, „Din Fader ligger for Døden ogønſker at tage Afſted med Dig.“ — Greben af Skræk følger jeg hende til Sovkammeret. Det er ſvagt oplyſt, og rundt om Sengen ſtaaer Folk med Sorgens Udtryk i deres Anſigter. Jeg træder ganſte ſagte hen til Sengen; Moder trækker Forhænget tilſide og ſiger: „Andrej Petrovitsj, Petruſja er kommen; han er vendt tilbage ved Efterretningen om Din Sygdom; giv ham Din Veſſignelſe!“ Jeg faldt paa Knæ og beſteed mit Blik paa den Syge. Men hvad? Iſtedetfor min Fader ſeer jeg en Mand med et ſort Skjæg ligge i Sengen og ſee venligt paa mig. I min Forvirring vendte jeg mig til Moder og ſagde: „Hvad betyder dette? Dette er jo ikke Fader; og hvad Grund har jeg til at bede

denne Mand om hans Belsignelse?" „Det er det Samme, Petrusja," svarede Moder, „det er Din Forlover; kys ham paa Haanden og lad ham give Dig sin Belsignelse!" . . . Jeg gjorde det ikke. Da sprang Manden med Et ud af Sengen, trak en Dre frem af Bæltet og begyndte at slaae om sig til alle Sider. Jeg vilde løbe min Vej, men kunde ikke; Bærelset fyldtes med døde Stikkelser. Jeg snublede over dem og gled i Blodspølen paa Gulbet. Den stræffelige Mand kaldte venligt paa mig og sagde: „Vær ikke bange; kom hen til mig, at jeg kan give Dig min Belsignelse!" Forsærdelse og Raadvildhed bemægtigede sig mig, . . . men i det Samme vaagnede jeg; Hestene stode stille; Sabelsjitsj holdt mig i Haanden og sagde: „Stig ud, Herre! nu ere vi der." „Hvor ere vi?" spurgte jeg, idet jeg gned mine Øine.

„Bed Kroen. Gud har staaet os bi, og vi ere stode lige paa Gjerdet. Stig hurtig ud, Herre og kom ind og varm Dig!"

Jeg sprang ud af Ribitka'en. Stormen rasede endnu, skjøndt med mindre Hestighed. Det var saa mørkt, at man gjerne kunde have løbet med Panderne mod hinanden. Værten kom os imøde i Porten med en Lygte under Kappen og førte mig ind i et lidet men særdeles propert Bærelse, der oplystes af et Spaanelys. Paa Bæggen hængte et Rasterer og en høi Kosakhue.

Værten var en duff Kosak og saae ud til at være en trefindstyve Aar, skjøndt endnu rask og rørig. Sabelsjitsj bar Rejsefrinet ind

til mig, for at vi kunde lave The, hvortil jeg aldrig nogensinde havde sølt en saa stor Trang som nu. Bærten gif for at rette an.

„Hvor er vor Fører bleven af?“ spurgte jeg Saveljitsj.

„Her, Deres Velbaarenhed!“ svarede en Stemme ovenfra. Jeg saae op til Sengestedet under Loftet og fik Die paa et sort Stjæg og tvende lynende Dine.

„Hvorledes, Bro'er, er Du forfrusset?“

„Hvem vilde ikke blive forfruset, naar man kun har en eneste maadelig Raftan? Jeg havde nok en Pels, men hvorfor skjule min Synd? Jeg satte den i Pant igaar aften hos Brændeviinsstjinkeren: da generede Frostten mig ikke saameget.“

I det Samme kom Bærten ind med en kogende Themastine; jeg tilbød vor Fører en Kop The; og Personen sprang ned fra Sengestedet. Hans Udvertes forekom mig mærkeligt. Han kunde omtrent være en fyrgethye Nar, var af Middelhoide, mager af Ansigt og bredskuldret. I hans sorte Stjæg viste sig enkelte graae Haar; hans store livlige Dine spillede naafadeligt. Hans Ansigt havde et ret behageligt, men forslagent Udtryk. Hans Haar vare afklippede cirkelformig, og han var iført en pjaltet Raftan og tartariske Beenklæder. Jeg gav ham en Kop The; han smagte paa den og gjorde Ansigt.

„Gjør mig den Tjeneste, Deres Velbaarenhed, og lad dem give mig et Glas Viin; vi Rosaffer drikke ikke The.“

Jeg opfyldte med Fornøielse hans Ønske.

Bærten tog Glaske og Glas ud af et Skab, gik hen til ham, og sagde, idet han saae ham ind i Ansigtet:

„Aha! Du igjen i vor Egn! Hvor kommer Du nu fra i Verden?“ Vor Fører blinkede paa en betegnende Maade med Dinene og svarede forblummet:

„Jeg har været i Kjøkkenhaven og pillet Hampesro op; Bedstemoder kastede en Steen efter mig; men den ramte ikke. Nu, og Deres Folk?“

„Vores Folk!“ svarede Bærten, idet han fortsatte den forblummede Samtale. „De vilde have ringet til Aftenmesse, men Præstekonen vilde ikke; Præsten er i Selskab, og Djævlene i Landsbyen.“

„Tys, Bro'er!“ sagde vor Fører; „saae vi Regn, saae vi ogsaa Champignoner, og saae vi Champignoner, saae vi ogsaa nok Basturve til at samle dem i: men (her blinkede han atter med Dinene) stik nu Dren i Beltet: Forsteren er i Skoven. — Paa Deres Velbaarenheds Velgaaende!“

Med disse Ord tog han Glasset, kørte sig og tømte det i eet Drag. Dernæst bukkede han for mig og kreb atter op paa Sengestedet.

Dengang forstod jeg slet Intet af denne Kjeltringe-Samtale, men senere kunde jeg begribe, at Talen var om den volgaisske Hær, der netop paa den Tid var bleven kuet efter Oprøret i Aaret 1772. Saveljitsj hørte efter med et Udtryk af stor Utilfredshed. Han kastede mistænksomme Blik snart paa Bærten,

snart paa Førerer. Kroen eller „Unjot'en“, som de kaldes der i Egnen, laae affides i Steppen langt fra enhver menneskelig Bolig og havde megen Lighed med et Opholdssted for Røvere. Men her var nu Intet ved at gjøre. Det var ikke at tænke paa at fortsætte Reisen. Savelsjitsj's Uro morede mig meget. Jeg besluttede imidlertid at overnatte der og lagde mig paa Bænken. Savelsjitsj krøb op paa Kaffelovnen; Bærten lagde sig paa Gulvet. Snart snørkede alle Mand, og jeg faldt i en Søvn saa dyb, som om jeg aldrig skulde vaagne op igjen.

Da jeg vaagnede temmelig seent næste Morgen, saae jeg, at Stormen havde lagt sig. Solen skinnede. Sneen laae som et blændende Tæppe paa den uoverskuelige Steppe. Der var spændt for. Jeg afgjorde mit Mellemværende med Bærten, der forlangte en saa moderat Betaling, at ikke engang Savelsjitsj efter sin Sædvane gav sig til at kvæbles eller prutte med ham, og at han aldeles slog den Mistanke af Hovedet, som han havde næret Dagen iforveien. Jeg lod Førerer kalde, takkede ham for den os bevisste Tjeneste, og befalede Savelsjitsj at give ham en halv Rubel i Drikkepenge. Savelsjitsj satte et suurt Ansigt op.

„En halv Rubel i Drikkepenge!“ sagde han, „af hvad Grund? maaskee fordi Du gav ham Lov til at kjøre med til Kroen? Men som Du vil, Herre; skøndt vi just ikke have Overflødighed af halve Rubler. Naar man vil give alle og enhver Drikkepenge, kan man snart selv komme til at sulste.“

Jeg kunde ikke sige noget hertil. Pengenes Anvendelse beroede, ifølge mit Løfte, aldeles paa ham. Det ærgrede mig dog, at jeg ikke kunde vise min Taknemmelighed mod et Menneske, der havde udfriet mig, om end ikke af en stor Ulykke, saa dog af en meget ubehagelig Stilling.

„Godt,“ sagde jeg koldblodig; „vil Du ikke unde ham en halv Rubel, saa udsøg til ham et eller andet af mine Klædningsstykker. Han er altfor tyndt klædt. Giv ham min Hareskindspels!“

„For Himmels Skyld, Petr Andrejitsj!“ sagde Saveljitsj, „hvorfor skal han have Din Hareskindspels? Han drikker den blot op, den Hund, i den første den bedste Kippe!“

„Om jeg drikker den op eller ikke, det er jo noget, der ikke kommer Dig ved, Gamle!“ sagde Landstrygeren. „Hans Velbaarenhed under mig sin egen Pels: det er saaledes Din Herres Villie, og som hans Tjener er det Din forbandede Skyldighed at tie og adlyde.“

„Frygter Du ikke for Herrens Straf, Canaille!“ svarede Saveljitsj med opbragt Stemme.

„Du har snuset op, at Barnet ikke endnu er kommen til Skjæls Aar og Alder, og Du gjør Dig en Glæde af at benytte Dig af hans Uforstand og rigtig plukke ham. Hvad skal Du med hans Hareskindspels, som Du ikke engang kan faae paa Dine forbandede store Skuldre?“

„Ingen Raisoneren!“ sagde jeg, „bring Pelsen hid!“

„Herre, Du min Gud!“ stønnede Savel-

jitsj. „Harefkindspelsen er saa god som ny! Og var det saa endda et ordentligt Menneske, der skulde have den og ikke denne halv nøgne Drukkenbolt!“

Imidlertid kom Harefkindspelsen for en Dag. Landstrygeren gav sig da ogsaa strax til at probere den, og det viste sig da ogsaa virkelig, at den, som endog var temmelig lille til mig, var altfor snever til ham. Dog vidste han Raad derfor og fik den paa ved at sprænge Sommene. Saveljitsj var nærved at brole af Harm, da han hørte, hvorledes Traadene begyndte at give sig. Landstrygeren var overordentlig glad over min Present. Han fulgte mig ud til Ribitka'en og sagde med et dybt Buf: „Jeg takker Deres Velbaarenhed! Herren lönne Dem for Deres gode Gjerning! Jeg skal aldrig glemme Deres Godhed!“ Han gik dernæst sin Vej og jeg kjørte videre uden at lægge Mærke til Saveljitsj's Uergrelse, og snart havde jeg glemt baade Sneestormen Dagen iforveien, og min Fører og Harefkindspelsen.

Ved min Ankomst til Drenborg begav jeg mig strax til Generalen. Jeg fandt i ham en Mand af høi Værd, men noget bøiet af Alderen. Hans lange Haar var ganske hvidt. En gammel falmet Uniform mindede om Krigeren fra Anna Ivanovnas Tider og han talte med en stærk tydsk Accent. Jeg leverede ham min Faders Brev. Ved at høre hans Navn saae han skarpt paa mig:

„Min Got!“ sagde han. „Det synes mig ikke ret lang siden Andrej Petrovitsj var af

Din Alder; og nu, see hvilken raff Dreng han allerede har! Ah! den Tit! den Tit!"

Han aabnede Brevet og begyndte at læse det halv høit og, idet han gjorde sine Bemærkninger derved:

"Naadige Herre, Ivan Karlovitsj, jeg haaber, at Deres Excellens" . . . Hvat er det for Ceremonien? Jui, stammer han sig ikke! Vel sandt, Disciplin er det Første af Alt, men hvem skriver saaledes til en gammel Kammerat? "Deres Excellens ikke har glemt" . . . Hm! . . . "og . . . da . . . salig Feltmarschal Müin . . . paa Marschen . . . og saa . . . Karolinka" . . . Ha, ha, Bruder! Han har endnu ikke glemt vore gamle Streger! -- "Nu til Sagen . . . Dem min Dreng" . . . Hm! . . . "tage paa ham med Pindsvineskindshandsker . . ." Hvat er det, Pintschwineschindshandscher? Det maa være et russisk Ordsprog! . . . Hvat er det, tage paa ham med Pintschwineschindshandscher?" gjentog han, idet han vendte sig til mig.

"Det betyder," svarede jeg med saa ufskyldigt et Ansigt som muligt, "at være mild imod En, ikke for streng, at lade ham have sin Frihed; det kalder man at holde ham med Pindsvineskindshandsker."

"Hm, jeg forstaaer . . . "og ikke lade ham have sin Frihed" . . . nei, det er tydeligt, at Pintschwineschindshandscher ikke betyder det . . . "Hermed . . . hans Pas" . . . Hvor er det? Ah, der . . . "Skrive til det semenovskiske" . . . Godt! Godt! Det skal skee . . . "Tilsluttede Du, at en gammel Kammerat og Ven uden

videre Ceremonier omfavner Dig" . . . Ha! endelig er han kommen efter det . . . og saa videre, og saa videre . . . Nu, Kammerat!" sagde han, da han havde læst Brevet og lagt mit Pas tilside, „det skal der altsammen blive sørget for: Du skal blive ansat som Lieutenant ved det . . . Regiment, og for ikke at spille nogen Tid, skal Du allerede imorgen afgaa til den bjælogorska'er Kræpostj, hvor Du skal tjene under Capitain Mironov, en vakker og hæderlig Mand. Der vil Du lære den praktiske Tjeneste og Disciplin. I Orenborg duer det ikke for Dig; Udspreddelse er skadelig for et ungt Menneske! I dag indbyder jeg Dig til Middag hos mig."

„Det bliver jo længere, jo værre!" tænkte jeg ved mig selv, „hvad har det nyttet mig til, at jeg var Gardefergeant næsten saagodtsom i Moders Liv! Hvad har det ført til? Til det . . . Regiment og til en affides Kræpostj paa Grændsen af Kirgiskaisjakkernes Stepper!" . . . Jeg spiste til Middag hos Andrej Karlovitsj, selv tredie med ham og en gammel Adjutant. Der herskede ved hans Bord streng tydst Dekonomi og jeg formoder næsten, at Frygt for af og til at see en overflødig Gæst ved sit Pebersvende-Bord for endeel var Grunden til, at Generalen saameget paaafyndede min Afgang til Garnisonen. Næste Dag tog jeg Afsked med ham og afgik til mit Bestemmelsested.

Tredie Capitel.

Kræpostj'en.

Vi i Fortet leve, sit
 Brød til Føde, Vand til Drik.
 Naar de vilde Fjenders Trods
 Melder sig som Gæst hos os,
 Vi et Gilde dem skal byde,
 Med Kardæster lystigt styde!

Soldatersang.

Gamle Folk, Færlig!

„Moders Søn.“

Den bjælogorska'er Kræpostj laae omtrent en fyrgetyve Verster fra Orenborg. Beien gik langs med Jaks steile Bred, Floden var ikke endnu tilfrusjen og dens blyfarvede Bølger skyllede mørke og melankolske mod de eensformede Bredder, der vare bedækkede med hvid Sne. Bag dem udbredte sig de kirgisiske Stepper. Jeg hensejnk i Betragtninger, der for største Delen vare sørgelige. Garnisonslivet havde kun lidet tillokkende for mig. Jeg søgte at danne mig et Billede af Capitain Mironov, min tilkommende Foresatte, og forestillede mig ham som en streng, barst gammel Mand, der var istand til, for den mindste Ubetydelighed at sætte mig i Arrest paa Vand og Brød. Imidlertid begyndte Mørket at falde paa. Vi hørte temmelig raft.

„Hvor langt have vi nu til Kræpostj'en?“
 spurgte jeg Rudstén.

„Ikke ret langt!“ svarede han. „De kan allerede see den der!“

Jeg saa mig om til alle Sider i den Forbentning, at saae Die paa store Bastioner, Taarne og Bolde; men jeg kunde ikke see andet end en ussel Landsby, der var omgivet med et Planteværk af Træ. Paa den ene Side stode tre eller fire Høstakke, halvt bedækkede af Sneen; paa den anden en fløj og hældende Mølle med Basttræssvinger, der bevægede sig dovent.

„Hvor er da Kræpostj'en?“ spurgte jeg forundret.

„Der ligger den,“ svarede Rudskén, og pegede paa Landsbyen, som vi nu netop kjørte ind i.

Ved Porten saa jeg en gammel støbt Kanon; Gaderne vare snevre og krumme, Hytterne lave og for største Delen straaetækkede. Jeg befalede at kjøre til Commandantboligen og et Dieblif efter holdt Ribitka'en udenfor et lidet Træhuus, der var bygget paa et høitliggende Punkt, nærved Kirken, der ligeledes var af Træ.

Der kom Ingen ud for at tage imod mig. Jeg gik ind i Forstuen og lukkede Døren op til det forreste Værelse. I dette sad ved et Bord en gammel Invalid og lappede en grøn Uniform paa Albuen med en blaa Pap. Jeg befalede ham at melde mig.

„Gaae indenfor, Ja'er,“ svarede Invaliden, „vore Folk ere hjemme.“

Jeg traadte ind i et propert, gammeldags meubleret, lille Værelse. I et Hjørne stod et

Stab med Huusgeraad; paa Bæggen hængte et Officieersdiplom i Glas og Ramme; rundt om det var Bæggen smykket med Træbilleder, der forestillede Indtagelsen af Kistrin og Otjafkov, samt tillige „Brudgommens Valg“ og „Rattens Begravelse.“ Ved Vinduet sad en gammel Kone i et Livstykke og med et Tørklæde om Hovedet. Hun var ifærd med at vinde noget Garn, som en eenoiet gammel Mand i Officieersuniform holdt for hende paa de udstrakte Arme.

„Hvad godt, min Kjære?“ spurgte hun mig, idet hun fortsatte sin Bestjefstigelse. Jeg svarede, at jeg var kommen i Tjenestefager, og at jeg ifølge min Skyldighed indsendt mig for at melde mig hos Capitainen, og disse Ord henvendte jeg til den eenoiede Gamle, som jeg antog for Commandanten; men Værtinden afbrød min udenad lærte Ramse og sagde:

„Ivan Kusmitsj er ikke hjemme; han er gaaet hen at besøge Pater Gerasim; men det gjør Intet, Fa'erslille, jeg er hans Kone. Vær velkommen hos os og sæt sig ned, Fa'erslille!“

Hun kaldte paa Pigen og befalede hende at sige til Underofficieeren, at han skulde komme ind. Den eenoiede Gamle tilkastede mig nysgjerrige Blik.

„Tør jeg spørge?“ sagde han, „ved hvad Regiment De har staaet?“

Jeg tilfredsstillede hans Nysgjerrighed.

„Og tør jeg spørge,“ vedblev han, „af hvad Grund det har behaget Dem at ombytte Tjenesten i Garden med Garnisonstjenesten?“

Jeg svarede, at det saaledes havde været mine Førefattes Willie.

„Formodentlig for en eller anden Streg, der var uvassende for en Gardeofficieer?“ — vedblev den utrættelige Spørger.

„Hold dog engang op med Din Snak,“ sagde Fruen til ham; „Du seer, at det unge Menneske er træt efter Rejsen; han har nu ikke Tid til det (hold Hænderne mere lige ud!). Og Du, min Fa'er!“ vedblev hun, idet hun henvendte sig til mig, „tag Dig det ikke nær, at de have sendt Dig her til dette affides Sted. Du er ikke den første, og bliver heller ikke den sidste. Blot Taalmod — saa bliver Alt godt. Det er nu allerede en fem Aar siden at Sjva-brin Aleksej Jvanytsj blev forsat hertil paa Grund af Drab. Gud maa vide, hvad Synd der har hildet ham; seer Du, han kjørte udenfor Byen med en Lieutenant, de tog deres Raarder med, stak løs paa hinanden og Aleksej Jvanytsj stak Lieutenanten ihjel og det i to Vidners Overværelse! Men hvad skal man sige dertil; Synden er Enhvers Herre!“

I det Samme traadte Underofficeren ind, en ung, velstakt Kosak.

„Maksimysj!“ sagde Fruen til ham. „Anvils Hr. Lieutenanten Kvarteer, men et prompt.“

„Som Fruen befaler,“ svarede Underofficeren. „Skal jeg indkvartere Hs. Velbaarenhed hos Ivan Polesjajev?“

„Nei, vist ikke, Maksimysj,“ sagde Fruen; „Polesjajev har saa lidt Plads; han er ogsaa min Gudsader, og han huster altid, at vi ere

hans Overmænd. Anviis Hr. Lieutenanten . .
Deres Fornavn og Familienavn, min Kjære?"

"Petr Andrejitsj."

"Anviis Petr Andrejitsj Dvarteer hos
Semen Kusov. Den Canaille drev sin Plag
ind i min Kjøkkenhave. Nu, Maksimytj, hvor-
ledes staaer det ellers, er Alt i sin Orden?"

"Jo, Gud være lovet," svarede Kosakken;
"kun at Corporal Prokhorov og Ustinja Pegu-
lina i Badehuset ere komne i Totterne paa
hinanden om et Spand varmt Vand."

"Ivan Ignatytsj!" sagde Fruen til den
eensiede Gamle. "Gaae ud og stil Prokhorov
og Ustinja ad og undersøg, hvem der er den
Skyldige, og straf dem begge to! Nu, Mak-
simytj, gaae med Gud! Petr Andrejitsj, Mak-
simytj anviiser Jer nu Jert Dvarteer."

Jeg tog Afsted. Underofficeren førte mig
til en Hytte, der laae paa den høie Blodbred-
lige for Enden af Kræpostj'en. Det Halve af
den beboedes af Semen Kusovs Familie, den
anden Halvdeel anvistes mig. Den bestod af
en ret net og reenlig Stue, der ved et Skille-
rum var deelt i to. Saveljitsj begyndte at
indrette sig der; jeg gav mig til at see ud af
det smalle lille Vindue. Foran mig udstrakte
sig den sørgelige Steppe. Skraas overfor stode
nogle enkelte Smaahytter; paa Gaden gik nogle
Høns omkring. En gammel Kone, der stod
paa en Trappe med et Trug paa Armen, kaldte
paa Syniene, der svarede hende med vensta-
belig Grynten. Og paa et saadant Sted var
det da, at jeg var fordømt til at henleve min
Ungdom! Der kom en vis ængstlig Følelse over

mig; jeg forlod Vinduet og gik derpaa tilfængs uden at spise til Aften og uden at bekymre mig om Sabelsjets Formaninger, der flere Gange med Bekymring udbød: „Min Gud og Herre! Du vil Intet have at spise! Hvad vil Herflabet sige, naar Barnet ligger her og bliver sygt?“

Næste Dags Morgen havde jeg netop begyndt at klæde mig paa, da Døren aabnedes og en ung Officier af Middelhøide med et solbrændt og meget frygt men særdeles livligt Ansigt traadte ind til mig.

„Undskyld,“ sagde han paa Fransk, „at jeg uden videre Ceremonier kommer til Dem forat gjøre Deres Bekjendtskab. Jeg erfarede igaar, at De var ankommen hertil; Dnsket om dog endelig engang at see et menneskeligt Ansigt betog mig saaledes, at jeg ikke kunde holde ud at vente længere. Dette vil De kunne forstaae, naar De har levet her i nogen Tid.“

Jeg sluttede mig til, at dette var Lieutenanten, der var bleven forsat fra Garden paa Grund af en Duel. Vi bleve snart bekjendte. Svabrin var en klog Karl. Hans Underholdning var skarpsindig og interessant. Han beskrev mig med stor Lystighed Commandantens Familie, hans Omgangskreds og det Sted, hvor Skiebnen havde ført mig hen. Jeg loe ret af Hjertet. I det Samme traadte den Invalidd ind, der, da jeg var hos Commandanten, sad og lappede paa Uniformen i det forreste Værelse. Han skulde hilse fra Basilisa Jegorovna og indbyde mig til Middag. Svabrin tilbød at gjøre mig Følgeskab.

Paa Veien til Commandantens Huus fik vi paa en Plads Die paa en Snees gamle Invalider med lange Pidske i Nakken og med trefantede Hatte. De stode opstillede i Front. Foran dem stod Commandanten, en rask, gammel Mand af hoi Bægt, i Rankins-Slaabrok og med Rathue paa Hovedet. Da han fik Die paa os, kom han hen til os, sagde nogle venlige Ord til mig og gav sig atter til at commandere. Vi vilde være blevne der og have seet paa Exercitsen; men han bad os om at begive os til Basilisa Jegorovna og lovede strax at være hos os. „Dg her,“ tilføiede han, „er Intet for Eder at see.“

Basilisa Jegorovna modtog os ligefremt og venligt, og omzikkede mig, som om vi vare gamle Bekjendte. Invaliden og Palasjka dækkede Bord.

„Hvad mon der gaaer af Ivan Kusmitsj, siden han er saa ivrig i Exercitsen idag!“ sagde Fruen. „Palasjka, kald paa Herren til Middagsbordet. Dg hvor have vi Massja henne?“

I det Samme kom en ung Pige ind paa omtrent atten Aar, med et rundt, rødmsuet Ansigt, lyseblondt Haar, der var kjæmmet tilbage bag Ørene, der ogsaa vare ildrøde. Ved det første Diekast anstod hun mig ikke synderligt. Jeg var forud indtaget imod hende: Svabrin havde bestrevet mig Massja, Capitainens Datter, som en fuldkommen Tosse. Massja Ivanovna satte sig hen i et Hjørne af Stuen og gav sig til at sye. Imidlertid blev der bragt Kaalsuppe ind paa Bordet. Da Basilisa Je-

gorovna ikke endnu saae noget til sin Mand, sendte hun atter Palasska ud efter ham.

„Siig til Herren, at Gjæsterne vente, at Raalsuppen staaer og bliver kold. Exercitsen gaaer, Gud skee Lov, ikke bort; han faaer Tid nok til at strige sig hæs.“

Capitainen indfandt sig strax efter, ledsaget af den eensiede Gamle.

„Hvad skal det betyde, Ja'ertil?“ sagde hans Kone til ham, „Maden har længe staaet paa Bordet, men Dig har man ikke kunnet faae fat paa.“

„Du maa vide, Basilise Jegorovna,“ svarede Ivan Kusmitsj, „at jeg har været beskæftiget i Tjenesten: jeg har været ved at exercere med Soldaterne.“

„Na, kom ikke med den Snak!“ udbrød Fruen. „Det er blot Snak, at Du exercerer med Soldaterne: ligesaa lidt som Du selv forstaaer Dig det mindste paa Tjenesten, ligesaa lidt kan Du faae den ind i deres Hoveder. Det havde været langt bedre, om Du var bleven hjemme og havde læst Bonner i Raffelovnsbogen. Maa jeg bede vore Gjæster at tage Plads!“

Vi satte os tilbords. Basilisa Jegorovna lod ikke Munden staae et Dieblif og overlæsfede mig med Spørgsmaal: hvem mine Forældre vare, om de endnu levede, hvor de opholdt sig og hvordan deres Formuestilstand var. — Da hun hørte, at Fader havde 300 Bønder, sagde hun:

„Min Gud! Gives der virkelig saa rige Folk i Verden! Vi Stakler derimod, min Kjære, have i det Hele, ikkun een eneste Sjæl,

Tjenestepigen Palasska; men vi komme, Gud være lovet, dog saa nogenledes ud af det. Kun een Sorg have vi: Massja; Pigebarnet er nu giftesærdigt, og hvad Udstyr har hun? en tæt Kam, en Badekost, og tre Kopeker i Penge (Gud tilgive mig!) det er ikke engang nok til at gaae i Bad for. Det er godt, hvis der findes et stikkeligt Menneske; ellers kommer hun nok til at sidde som Pige hele sit Liv igjennem."

Jeg kastede et Blik paa Massja Ivanovna; hun var blussende rød og en Taare trillede ned ad hendes Kind. Det gjorde mig ondt for hende og jeg skyndte mig at henlede Samtalen paa noget Andet.

"Jeg har hørt," sagde jeg temmelig ubetimeligt, "at Basskierne have ifinde at overfalde Kræpostj'en."

"Af hvem, min Kjære har Du hørt det, om jeg maa spørge?" sagde Ivan Kusmitsj."

"So det fortalte man mig i Drenborg," svarede jeg.

"Det er blot Snak!" sagde Commandanten. "Vi have i lang Tid ikke hørt noget til dem. Basskierne ere stræmmede bort, og Kirgiserne, dem have vi saavel givet deres Beføst. Der er ingen Fare for, at de skulle prøve paa atter at overfalde os; men gjøre de det, saa skal jeg byde dem saaledes velkommen, at Lyften skal forgaae dem til at komme igjen idetmindste i den næste halve Snees Aar."

"Men er De ikke," vedblev jeg, idet jeg henvendte mig til Fruen, "ængstelig ved at være i en Kræpostj, der er udsat for saadanne Farer?"

„Vanen, min Kjære!“ svarede hun. „For en Snees Aar siden, da vi bleve forsatte her til fra Regimentet, hvor var jeg da (hvilket Gud forbyde atter at blive Tilfældet) bange for de uchristelige Hunde! Saa ofte jeg blot fik Die paa deres Posseskindshuer, og blot hørte deres Hvinen, troe mig, min Kjære, saa blev jeg saa beklemmt om Hjertet, som om det var ude med mig med det Samme. Men nu er jeg bleven saa vant dertil, at jeg ikke saameget som rører mig af Stedet, naar de kommer og fortælle, at disse Canailler streife rundt om Kræpostjen.“

„Basilisa Jegorovna er en særdeles modig Dame,“ bemærkede Sjavabrin med Vigtighed. Det kan Ivan Kusmitsj bevidne.“

„Ja, Du har Ret,“ sagde Ivan Kusmitsj; hun hører just ikke til de forsagte Fruentimmer!“

„Og Marja Ivanovna?“ spurgte jeg; „er hun ligesaa modig som De?“

„Massja modig?“ svarede hendes Moder. „Nei Massja er en stor Cujon. Naar hun blot hører et Gerværstuds, saa sitrer hun over hele Legemet. Da Ivan Kusmitsj for to Aar siden til min Navnedag fandt paa at skyde med vor Kanon, saa var hun, det stakkels Pigebarn, nærvæd at være omkommen af Angst og Skræk. Siden den Tid have vi slet ikke studet mere med den forbandede Kanon.“

Vi stod fra Bordet. Capitainen og Fruen begav sig bort for at sove til Middag; jeg fulgte med Sjavabrin, med hvem jeg tilbragte Resten af Dagen.

Fjerde Capitel.

Duelen.

Og vær nu blot saa god at indta'e Positionen,
Saa skal De faae at see, jeg træffe kan Personen!
Ancaşin.

Der vare hengaaede nogle Uger og mit Liv i den bjælogorfskaer Kræpostj var blevet ikke alene taaleligt, men endogsaa ret behageligt. I Commandantens Huus blev jeg modtaget som om jeg hørte til Familien. Baade Mand og Kone vare særdeles agtværdige Folk. Ivan Kusmitsj, der fra Soldatersøn var bleven Officer, var vel udannet og simpel, men Rettskaffenheden og Godheden selv. Han stod under Toffelen, hvilket ganske stemmede med hans Alegma; ogsaa Tjenestefager betragtede Basilisa Jegorovna som noget til Huusholdningen hørende og førte ligesaa vel Regimentet i Kræpostjen som i sit eget Huus. Marja Ivanovna ophørte snart at være sky for mig. Vi gjorde hinandens Bekjendtskab og jeg fandt i hende en forstandig og følelsesfuld Pige. Saaledes knyttedes jeg næsten umærkeligt mere og mere til denne vakre Familie, endogsaa til Garnisonens eensiede Lieutenant, Ivan Ignatytsj, om hvem Sjvabrin havde opdigtet, at han stod i et utilladeligt Forhold til Basilisa Jegorovna, en Opdigtelse, der ikke havde mindste Skygge af Sandsynlighed; men det var heller ikke Sjvabrans Sag.

Jeg blev ansat som Lieutenant. Tjenesten

trykkede mig just ikke. I denne velsignede Kræpostj kjendte man hyrken til Monstringer eller Exercits eller Bagter. Kommandanten erercerede vel af og til med Soldaterne for sin egen Jernoielse, men han havde ikke endnu kunnet bringe det saavidt, at de alle vidste at skjelne mellem Høire og Venstre. Sjvabrin havde nogle faa franske Bøger. Jeg begyndte paa at læse dem og fik Lyst til Literaturen. Om Formiddagen læste jeg, øvede mig i at oversætte og undertiden ogsaa i at gjøre Vers; til Middag spiste jeg næsten altid hos Commandanten, hvor jeg da ialmindelighed tilbragte Resten af Dagen, og af og til om Aftenen traf sammen med Pater Gerasim og hans Kone Akulina Pamsilovna, den første af Gladdersøstrene i hele Egnen. Med A. J. Sjvabrin traf jeg, forstaaer sig, daglig sammen; men efterhaanden blev hans Selskab mig mindre og mindre behageligt. Hans evige Spøg og Snak paa Commandantens Families Regning og fornemmelig hans bidende Bemærkninger om Marja Ivanovna, vare mig meget imod. Anden Omgang var der ikke i Kræpostj'en og jeg brød mig heller ikke om nogen anden.

Uagtet Forudsigelserne holdt Bastfirerne sig dog rolige. Trindt omkring vor Kræpostj herskede Fred og Ro, men den blev pludselig forstyrret ved en indre Strid.

Jeg har allerede omtalt, at jeg bestjeftegede mig med Literaturen. Mine Forsøg vare for den Tid ret gode, og Aleksandr Petrovitsj Sumarokov roste dem meget nogle Aar senere. Engang lykkedes det mig at forfatte et lille

Digt, som jeg selv var ret tilfreds med. Det er bekendt, at Digterne undertiden under Paa-
stud af at hente Raad, søge at faae en vel-
villig Hører. Saaledes gik det ogsaa med
mig. Da jeg havde reenskrevet mit lille Digt,
tog jeg det med hen til Sjvabrin, der var den
 eneste i Kræpostjen, der var istand til at have
nogen Dom om digteriske Frembringelser. Ef-
ter en lille Indledning tog jeg mit Hefte op
af Lommen og forelæste ham følgende Stropher:

Dræbende hver Elskovstanke
Søger Glemsel jeg at naae;
Alt, og ved at fly for Massja
Tænker jeg min Frihed faae.

Men de Dine, som mig fængsler,
For mig staa ved hvert mit Fjed;
De min Sjæl i Tvivl har hildet,
Har forstyrret al min Fred.

Du, som kjender mine Smerter,
Ynkes, Massja, over mig!
Da Du ser, at dybt jeg lider
Og fortryllet er af Dig.

„Hvad synes Dig om det?“ spurgte jeg
Sjvabrin i Forventning af en Lovtale, som en
Tribut, der useilbarlig tilkom mig. Men til
min store Uergrelse erklærede Sjvabrin, der el-
lers ialmindelighed var overbærende, med Be-
stemthed, at mit Digt var maadeligt.

„Hvorfor finder Du det?“ spurgte jeg ham,
idet jeg bed min Uergrelse i mig.

„Fordi," svarede han, „slige Vers ere min Lærer, Basilj Kirilytsj Tredjakovskj værdige, og ganske minde mig om hans forlippede Rime-rier."

I det Samme tog han mig Hestet ud af Haanden og gav sig, idet han paa den meest bidende Maade spottede over mig, til ubarmhertigt at gjennemgaae ethvert Vers, ja hvert Ord. Dette kunde jeg ikke udholde, jeg rev ham mit Heste af Haanden, og sagde, at det skulde blive sidste Gang i mit Liv, at jeg skulde vise ham noget af mine Arbejder. Sjvabrin lo saa smaat i Skjæget over denne Trudsel og sagde:

„Vi skulle faae at see, om Du holder Ord: Digterne maae have Tilhørere ligesom Ivan Kusmitsj en Snaps for Middagsbordet. Men hvad er det for en Masja, for hvem Du udtaler Dig med saa om en Eidenstab og Kjærlighedsqual? Det er dog vel aldrig Marja Ivanovna?"

„Om det saa var hende," svarede jeg, „saa er det jo noget, der ikke kommer Dig ved. Jeg har hverken forlangt at høre Din Mening eller Dine Visninger."

„Ha, ha! egenkjærlige Forfatter og beskedne Elsker!" vedblev Sjvabrin, idet han tirrede mig jo længere jo mere; „men hør et venstabeligt Raad; saafremt Du ønsker at gjøre Lykke, saa raader jeg Dig til at lade Versmageriet fare."

„Hvad mener Du med det? Behag at forklare Dig noget tydeligere!"

„Med største Fornøielse. Jeg mener, at

hvis Du ønsker, at Massja Mironov skal komme til Dig i Mørkningen, saa skal Du istedetfor omme Rimerier hellere forære hende et Par Drenringe."

Mit Blod kom i Oprør. Og hvad giver Dig Ret til at troe saaledes om hende?" spurgte jeg, neppe istand til at beherske min Uvillie.

"Alt jeg," svarede han med et djævelst Smil, "af Erfaring kjender hendes Smag og Character."

"Du lyver, Usløsing!" raabte jeg som rasende. "Det er den skjændigste Løgn af Væden."

Sjvabrin skiftede Farve. "Det skal komme Dig dyrt nok at staae," sagde han, idet han knugede min Haand. "Det kræver Satisfaction."

"Til Tjeneste, naar det behager Dig!" svarede jeg, glad over som Sagerne stod. Jeg var i dette Dieblif i en saadan Stemning, at jeg kunde have trykket ham sonder og sammen.

Jeg begav mig strax til Ivan Ignatytsj og traf ham med Naalen i Haanden: Fruen havde sat ham til at trække Champignoner paa en Snor for at tørres til Vinteren.

"Ah, Petr Andrejitsj!" udbød han, da han fik Die paa mig; "velkommen! Hvad er det, der bringer Dem herhen? Hvad maa vi tilskrive den Fornøielse at see Dem, om jeg tør spørge?"

I al Korthed forklarede jeg ham nu, at jeg var kommen i Strid med Aleksæj Ivanytsj og at jeg kom for at bede ham, Ivan Ignatytsj om at være min Sekundant. Ivan Ignatytsj

hørte opmærksom min Tale tilende, idet han stirrende holdt sit ene Øie fæstet paa mig.

„Deres Mening er jo altsaa,“ sagde han, „at De vil stikke Aleksæj Ivanytsj ihjel, og De ønsker, at jeg skal være Vidne dertil? Er det ikke saaledes, om jeg tør spørge?“

„Jo aldeles.“

„Tillad mig, Petr Andrejitsj! hvad er det dog, De har isinde at gjøre! De er kommen op at kjæbles med Aleksæj Ivanytsj? Det er da ikke saa stor en Ulykke, den! Skjældsord blive ikke hængende ved Klæderne. Han har skjældt Dem ud og De skjælder ham ud; han giver Dem en paa Øret, og de ham en paa Øret, ja to, tre og saa er det qvit; og vi skulle nok forlige Eder. Og saa: er det godt gjort at stikke sin Næste ihjel, om jeg tør spørge? Det kunde vel være godt nok, hvis De kunde gjøre det af med ham, jeg kan just ikke sige, at jeg selv gjør synderligt af ham; men hvis han nu stak Dem ihjel? Hvad vilde det ligne? Hvem blev Narren, om jeg tør spørge?“

Den forstandige Lieutenants Raisonnement bevægede mig ikke. Jeg blev ved min Beslutning.

„Som Dem behager,“ sagde Ivan Ignatytsj; „gjør, som De finder for godt. Men hvorfor skal jeg være Vidne dertil? Af hvad Grund? Folk slaaes; nu, er det saa stor en Naritet, om jeg tør spørge? Jeg har, Gud være min syndige Sjæl naadig, været med baade mod Svensken og mod Tyrken, og seet Alt med.“

Jeg gav mig isærd med nogenledes at

forklare ham en Sekundants Pligter, men Ivan Ignatytsj var ikke istand til at forstaae mig.

„Som De vil,“ sagde han. „Skal jeg absolut med ind i den Sag, saa maa jeg idetmindste først gaae til Ivan Kusmitsj, og ifølge min Tjenestepligt melde ham, at man, tvertimod Tjenestens Interessse, pønser paa Myrderi her i Fortet; om det ikke skulde behage Hr. Commandanten at tage passende Forholdsregler.“

Jeg blev noget bange og gav mig til at bede Ivan Ignatytsj om Intet at sige til Commandanten; det var med Rød og Neppe, at jeg fik ham overtalt; endelig lovede han mig det og jeg besluttede at lade ham fare.

Aftenen tilbragte jeg efter Sædvane hos Commandanten. Jeg søgte at paatage mig en munter og ligegyldig Mine, for ikke at give nogen Anledning til Mistanke og for at undgaae ubeleilige Spørgsmaal; men jeg tilstaaer, at jeg ikke var i Besiddelse af den Koldblodighed, som næsten altid de gjøre sig til af, der have befundet sig i en lignende Stilling. Jeg var just denne Aften rørt og blød om Hjertet. Marja Ivanovna tilsalte mig mere end ialmindelighed var Tilfældet. Den Tanke opstod hos mig, at det maaskee var for sidste Gang jeg saae hende, og den gav hende i mine Dine noget rørende. Sjvabrin indfandt sig ogsaa. Jeg tog ham til en Side og underrettede ham om min Samtale med Ivan Ignatytsj.

„Hvad skulle vi med Sekundanter?“ sagde han tørt: „Vi kunne behjælpe os uden dem.“

Vi bleve enige om, at Duellen skulde finde Sted bag de Høstakke, der stode ved Kræpostjen

og at vi skulde mødes der næste Dags Morgen Klokken syv. Vor Samtale var tilskyndende saa venstabelig, at Ivan Ignatytsj af Glæde derover kom til at fortælle sig.

„Saaledes skulde det have været forlænge siden,“ sagde han til mig med et glad Ansigt, „maadelig Fred er bedre end god Ufred, og, om end ikke ærlig meent, er den dog sundere.“

„Hvad for noget, Ivan Ignatytsj?“ sagde Fruen, der sad i et Hjørne af Stuen og lagde Rabale, „jeg hørte det ikke rigtigt.“

Ivan Ignatytsj havde bemærket nogle Tegns til Utilfredshed hos mig, og da han tidligere erindrede sit Løfte, blev han noget forlegen, og vidste ikke, hvad han skulde svare. Sjavrin skyndte sig at komme ham til Hjælp.

„Ivan Ignatytsj opmuntrer os til at forliges i Mindelighed,“ sagde han.

„Og hvem er det da, Fa'rlil, Du er kommen i Uenighed med?“

„Aah, jeg var nær kommen alvorlig op at strides med Petr Andrejitsj.“

„Hvorover?“

„Over en reen Ubetydelighed; over nogle Vers, Bassilisa Jegorovna!“

„Det er ogsaa noget at blive uenige over. Over nogle Vers! . . . men hvorledes gik det da til?“

„Det skal jeg sige Dem: Petr Andrejitsj har for nylig skrevet nogle Vers, som han læste for mig idag, og jeg gav mig til at nynne min Indlingsfang:

„Capitaindatter, gaa
Ikke ud, naar Nat falder paa!“

Det gav Anledning til Striden. Petr Andresitsj var nærved at blive vred; men saa betænkte han, at det maa staae Enhver frit for at synge, hvad ham lyster og dermed var Historien ude.“

Sjvabrins Uforsammenhed havde nær bragt mig ud af mig selv, men, med Undtagelse af mig, var der Ingen, der forstod hans frække Udflugter; idetmindste lagde Ingen Mærke dertil. Fra Vers kom nu Talen paa Digtere, og Commandanten gjorde den Bemærkning, at alle disse Folk vare liderlige Krabater og store Drukkenbolte, og raadede mig venstabelig til at give Affald paa at digte, hvilket var en Beskjæftigelse, der hverken var Tjenesten til Baade eller førte til noget Godt.

Sjvabrins Nærværelse var mig utaalelig. Jeg tog tidlig Affked med Commandanten og hans Familie, begav mig hjem, undersøgte min Raarde, prøvede dens Spidse og gik dernæst tilsengs, efterat have befalet Saveljitsj at kalde paa mig Kloffen syv.

Næste Morgen til den bestemte Tid stod jeg allerede bag Staffene og ventede paa min Modstander, der snart indfandt sig.

„Man kan let træffe os her,“ sagde han; „vi maae skynde os.“

Vi toge vore Uniformstrækker af og trak blank; men i det Samme kom Ivan Ignatytsj i Spidsen for fem Invalider frem bag en af Staffene. Han skulde hente os til Com-

mandanten. Vi bleve ærgerlige herover, men adlød; Soldaterne sloge Kreds om os og med Ivan Ignatytsj i Spidsen marcherede vi til Kræpostj'en, idet han førte os ligesom i Triumf, spankende afsted med lange Skridt og en særdeles vigtig Mine.

Vi marscherede ind i Commandantens Huus. Ivan Ignatytsj slog Døren op paa vid Gab og forkyndte med triumferende Stemme:

„Her bringer jeg dem!“

Vasilisa Jegorovna kom os nu imøde.

„Ak, Børnlille! Hvad ligner dette her? Hvorledes? Hvad? her i vor Kræpostj at anfiste Myrderi! Ivan Kusmitsj, i Arrest med dem, og det strax! Petr Andrejitsj! Aleksæj Ivanytsj! hid med Jeres Raarder, hid med dem! Palasska, læg dem ind ind i Pulterkammeret. Petr Andrejitsj! Det havde jeg ikke ventet mig af Dig! Skammer Du Dig ikke? Med Aleksæj Ivanytsj er det sin egen Sag: han er bleven forsat fra Garden paa Grund af Drab, og han er en gudsforgaaen Krop; men Du? Vil Du ogsaa samme Bei?“

Ivan Kusmitsj var fuldkommen enig med sin Egtfælle og sagde gjentagne Gange:

„Det er meget rigtigt, hvad Vasilisa Jegorovna siger. Dueller ere udtryffeligt forbudne i Krigsartiklerne.“

Smidlertid fik Palasska vore Raarder, som hun satte ind i Pulterkammeret. Jeg kunde ikke lade være at lee, Sjvabrin derimod bevarede sin alvorlige Mine.

„Med al Agtelse for Dem forresten,“ sagde

han med koldblodig Rolighed til Fruen, „kan jeg ikke undlade at bemærke, at det er spildt Møie, at De har gjort Dem den Uleilighed, at affige Dom over os. Det maa De overlade til Ivan Kusmitsj, det er hans Sag.“

„Ah, Fa'er lil!“, udbrod Fruen; „er maa-
ste Mand og Kone ikke Et, et Legeme og en Sjel? Ivan Kusmitsj! Hvad staaer Du der og gaber efter? Sæt dem strar paa Vand og Brød, hver i sit Hjørne, for at de kunne svede Galstaben ud; og lad Pater Gerasim paalægge dem Bod, at de kunne bede Gud om Tilgivelse og vise Anger for Menneskene.“

Ivan Kusmitsj vidste ikke, hvad han skulde beslutte sig til. Marja Ivanovna var usædvanlig bleg. Lidt efter lidt lagde døg Uveiret sig; Fruen slog sig tiltaals og paalagde os at omfavne og kysse hinanden. Palasjka leverede os vore Raarder tilbage og vi forlode Commandantens Huus tilskyndeladende forsonede. Ivan Ignatytsj fulgte med os.

„Skammer De Dem ikke over, at have gjort Melding om Sagen til Commandanten, da De dog havde lovet ikke at gjøre det?“ sagde jeg til ham i en vred Tone.

„Jeg har, saasandt som Gud er hellig, ikke sagt et Ord derom til Commandanten,“ svarede han; „Basilisa Jegorovna har loffet Alt ud af mig. Det er hende, der har foranstaltet Alt uden Commandantens Vidende. Forresten takker jeg Gud for, at Sagen har faaet det Udfald.“

Med disse Ord forlod han os og begav sig hjem, og Sjvabrin og jeg lodes alene.

„Bort Mellemværende kan ikke være afgjort hermed,” sagde jeg til ham.

„Nei,” svarede Sjvabrin, „De skal med Deres Blod komme til at undgælde for Deres Frækhed; men man vil rimeligviis holde Die med os; vi maae forstille os i nogle Dage. A revoir!”

Og vi skiltes ad, som om der slet Intet var passeret.

Da jeg atter indfandt mig i Commandantens Huus, satte jeg mig efter Sædvane hen til Marja Ivanovna. Ivan Kusmitsj var ikke hjemme; Vasilisa Jegorovna var bestjefstiget i Huset. Vi talte halvt hvissende sammen. Marja Ivanovna bebreidede mig med Omhed den Bekymring, jeg havde forvoldet dem alle ved min Strid med Sjvabrin.

„Jeg var nær ved at døe af Angst,” sagde hun, „da man kom og fortalte os, at De vilde duellere paa Kaarder. Hvor Mandfolkene dog ogsaa ere underlige! Blot for et Ords Skyld, som efter en Uges Forløb rimeligviis ganske var glemt igjen, ere de strax rede til at duellere og opofre ikke alene Livet, men ogsaa deres Rolighed og Lykke, som . . . Men jeg er overbevist om, at det ikke er Dem, der har foranlediget Striden. Det maa være Aleksæj Ibanytsj, der er den Skyldige.”

„Og hvoraf troer De det, Marja Ivanovna?”

„Jo . . . han er saadan en Spottefugl! Jeg liden ikke Aleksæj Ibanytsj. Han er mig modbydelig; men besynderligt nok: for Intet i

Verden vilde jeg have, at han skulde finde mig ubehagelig. Det vilde forurolige mig meget."

"Og hvad troer De, Marja Ivanovna? Troer De, at De interesserer ham eller ikke?"

Marja Ivanovna stammede og rødmede.

"Det forekommer mig . . ." sagde hun, "jeg troer, at jeg interesserer ham."

"Hvoraf troer De det?"

"Deraf, at han har friet til mig."

"Friet til Dem! Han friet til Dem?"

Naar da?"

"Jffor. Et Par Maaneder før Deres Ankomst."

"Og De gav ham Kurven?"

"Som De seer. Vel sandt, Aleksæj Ivanytj er en forstandig Mand, af god Familie, og han har Formue; men dog, naar jeg blot tænker paa, at jeg ved Bielsen i Kirken skulde kysse ham i Alles Paasyn . . . Nei det kunde jeg ikke gjøre for Alt i Verden."

Marja Ivanovnas Ord aabnede Vinene paa mig og forklarede mig meget, som var mig dunkelt. Nu forstod jeg den haardnakkede Bagtalelse, hvormed Sjavrin forfulgte hende. Det var rimeligt, at han havde bemærket vor gjensidige Tilboielighed og at han søgte at fjerne os fra hinanden. De Ord, der havde givet Anledning til vor Strid, syntes mig langt hæsligere nu, da jeg istedetfor en grov og uanstændig Spot, i dem saae en overlagt Bagvaskelse. Det Ønske at revse den frække Bagvasker blev endnu heftigere hos mig, og jeg ventede med Utaalmødighed paa en gunstig Leilighed dertil.

Denne kom snart. Næste Dag, da jeg just hængte over en Elegi og i Forventning af at der skulde falde mig et Niim ind, sad og tyggede paa min Pen, piffede Sjavabrin paa mit Bindue. Jeg lagde Pennen fra mig, tog min Raarde og gif ud til ham.

„Hvorfor opsætte det længere?“ sagde Sjavabrin til mig; „nu holder man ikke længere Die med os. Lad os gaae ned til Floden. Der forstyrres Ingen os.“

Vi begav os derhen sammen uden at verle et Ord. Efter at have passeret den steile Sti, standsede vi ved Bredden af Floden og trak blank. Sjavabrin var mere øvet end jeg, jeg derimod stærkere og driftigere, og Mr. Beau-pré, der tidligere havde været Soldat, havde givet mig nogle Lektioner i Fegtekunsten, hvilke jeg nu ogsaa benyttede. Sjavabrin havde ikke ventet at finde en saa farlig Modstander i mig. Det varede længe, inden nogen af os var istand til at tilføie den anden nogen Skade; endelig, da jeg bemærkede, at Sjavabrans Kræfter aftog, trængte jeg med Hidsighed ind paa ham og var nær ved at jage ham ned i Floden. Med Et hørte jeg ham lydeligt nævne ved Navn. Jeg saae mig om og fik Die paa Savelsitzj, der ad Klippestenen kom løbende henimod mig I samme Dieblit fik jeg et kraftigt Stik i Brystet under den høire Skulder, og segnede om uden Besindelse.

Femte Capitel.

Kjærlighed.

Alt Du Pige, skønne Pigelil
 Bøgt Dig vel Pige, gift Dig ei som ung;
 Tag paa Raad, Pige, Fader, Moder først,
 Fader, Moder først, saa Din hele Slægt;
 Saml' Forstand, Pige, først Forstand, Pige,
 Saml' Dig Medgift saa til Forstand!

Folkesang.

Finder en Anden Du bedre end mig, Du mig
 glemmer,
 Finder en Anden Du værre end mig, Du mig
 husker.

Samme.

Da jeg var kommen til mig selv igjen, kunde jeg i lang Tid ikke erindre det Mindste eller begribe, hvad der var hændet med mig. Jeg laae i en Seng i et mig ubekjendt Værelse og følte mig meget afkræftet. Foran mig stod Saveljitsj med et Lys i Haanden. En Anden løste med stor Forsigtighed de Bind, hvormed mit Bryst og min Skulder vare bundne. Lidt efter lidt klaredes mine Tanker. Jeg erindrede nu min Duel, og sluttede mig til, at jeg maatte være bleven saaret. I det Samme hørte jeg en Dør knarke.

„Hvorledes staaer det? Hvorledes er det med ham?“ hviskede en Stemme, som jeg sitrede ved at høre.

„Det er endnu bestandig det Samme,“ svarede Saveljitsj med et Suk; „han er endnu

bestandig uden Bevidsthed; det er nu paa femte Dag."

Jeg vilde vende mig om, men kunde ikke.

"Hvor er jeg? Hvem er her?" sagde jeg med Anstrengelse. Marja Ivanovna traadte hen til min Seng og boiede sig over mig.

"Hvorledes staaer det? Hvorledes har De det?" spurgte hun.

"Jo, Gud skee Lov," svarede jeg med svag Stemme. "Er det Dem, Marja Ivanovna? Siig mig . . ."

Jeg var ikke istand til at sige mere; min Stemme svigtede mig. Saveljitsj aandede op og Glæden malede sig i hans Ansigt.

"Han er kommen til sig selv igjen! Han er kommen til sig selv igjen!" gjentog han. "Løvet være Du, Herre! Nu, min kjære Petr Andrejitsj! Hvor Du har gjort mig bange! Nu er det allerede paa femte Dag . . ."

Marja Ivanovna afbrød ham. "Tal ikke ret meget til ham, Saveljitsj," sagde hun. "Han er endnu saa svag."

Derpaa gik hun, og lukkede ganske sagte Døren i efter sig. Mit Sind kom i Bevægelse. Jeg var altsaa i Commandantens Huus; Marja Ivanovna havde været hos mig. Jeg vilde gjøre Saveljitsj nogle Spørgsmaal, men den Gamle gav sig til at ryste paa Hovedet og stoppede Fingrene i Ørene. Værgelig herover lukkede jeg Øinene, og faldt snart i Søvn.

Da jeg vaagnede, kaldte jeg paa Saveljitsj, men istedetfor ham saa jeg Marja Ivanovna staae foran mig; hendes engleblide Stemme lyfkonkede mig. Jeg er ikke istand til at be-

skrive den henrykkende Bøllelse, der i dette Dieblif bemægtigede sig mig. Jeg greb hendes Haand, trykkede den til mine Læber, og rørt vædede jeg den med mine Taarer. Marja tog den ikke fra mig . . . og paa engang berørte hendes Læber min Kind, og jeg følte deres varme og friske Kys. En Ild foer igjennem mine Arer.

„Kjære, gode Marja Ivanovna,“ sagde jeg til hende, „bliv min, samtyk i min Lykke!“

Hun kom til sig selv. „For Guds Skyld, forhold Dem rolig,“ sagde hun, idet hun tog sin Haand ud af min. „De er endnu ikke uden Fare: Saaret kan bryde op. Staan Dem selv, om end blot for min Skyld.“

Med disse Ord gik hun ud og lod mig tilbage i salig Henrykkelse. Lykken gav mig atter Liv. Hun bliver min! Hun elsker mig! Denne Tanke opfyldte hele mit Væsen.

Fra nu af bedredes jeg Dag for Dag. Regimentsbadstøer behandlede mig; thi der var ingen anden Læge i Kræpostj'en, og han var, Gud være lovet, ikke selvklod. Min Ungdom og Naturen selv paastryndede min Helbredelse. Hele Commandantens Familie pleiede mig. Marja Ivanovna forlod mig ikke et Dieblif. Man gjetter let, at jeg benyttede den første gunstige Leilighed til at gjentage min, tidligere afbrudte, Erklæring, og Marja Ivanovna hørte nu taalmodigere paa mig. Uden mindste Snerperi tilstod hun mig sin inderlige Tilbøielighed og sagde, at hendes Forældre sikkert vilde glæde sig over hendes Lykke. „Men betænk ogsaa

vel," tilføiede hun, "om der ikke muligt ville være Hindringer fra Dine Forældres Side?"

Jeg faldt i Tanker. Om min Moders Omhed tvivlede jeg ikke; men, naar jeg satte mig ind i min Faders Character og Tænkemaade, følte jeg, at min Kjærlighed ikke syn-derligt vilde røre ham, og at han vilde be-
tragte den som en Ungdomsdaarstab. Dette tilstod jeg aabenhjertigt for Marja Ivanovna, men besluttede imidlertid at skrive til min Fader i saa veltalende Udtryk som muligt og at bede ham om hans faderlige Belsignelse. Mit Brev viste jeg Marja Ivanovna, der fandt det saa over-
talende og inderligt, at hun ingen Tvivl næ-rede om et heldigt Resultat og med Ungdom-
mens og Kjærlighedens hele Tillid hengav sig til sit omme Hjertes Følelser.

Med Sjvabrin forsonede jeg mig i mine første Reconvalescentdage. Ivan Kusmitsj gjorde mig Bebreidelser for Duellen og sagde til mig:

"Ja, Petr Andrejitsj! Jeg burde egentlig belægge Dig med Arrest, men Du er nu allerede bleven straffet nok uden det. Men Aleksæj Jvanytsj derimod sidder endnu paa Band og Brød i Proviantmagasinet, og hans Kaarde har Basilisa Jegorovna under Laas og Lukke. Lad ham kun gaae i sig selv og angre det Skete!"

Jeg var altfor lykkelig til at jeg kunde give nogen fjendtlig Følelse Rum i mit Hjerte. Jeg bad for Sjvabrin og den gode Comman-dant besluttede sig, med sin Kones Samtykke, til at sætte ham i Frihed. Sjvabrin indfandt sig hos mig, udtalte sin dybe Beflagelse over

hvad der var hændet imellem os, tilstod, at han alene var den Skyldige, og bad mig at glemme det Skete. Da jeg af Naturen ikke er tilbøielig til at bære Nag til Noget, tilgav jeg ham af et oprigtigt Hjerte baade vor Strid og det Saar, han havde bibragt mig. I hans Bagtalelse saae jeg blot Uergrelse over frænkets Egentjærlighed og forsmædet Kjærlighed, og jeg undskyldte høimodig min ullykkelige Medbeiler.

Jeg var snart saa vel, at jeg kunde flytte til mit Qvarteer. Med Utaalmødighed ventede jeg Svar paa mit Brev til min Fader, idet jeg ikke vovede at gjøre mig noget Haab, men dog søgte at neddykke mine sorgelige Aelser. For Basilisa Jegorovna og hendes Mand havde jeg endnu ikke udtalt mig; men mit Forslag kunde umuligt komme dem uventet. Hverken jeg eller Marja Ivanovna havde søgt at lægge Dølgemaal paa vore Følelser, og vi vare forud sikre paa deres Samtykke.

Endelig kom Savelsjitsj en Morgen ind til mig med et Brev i Haanden. Jeg tog det med sitrende Haand. Udskriften var Faders Haandskrift. Dette forberedte mig paa noget Bigtigt, thi ialmindelighed pleiede Moder at skrive Brevene til mig og han blot at tilføie nogle Linier mod Slutningen. Det varede længe inden jeg kunde beslutte mig til at aabne Brevet, og jeg læste endnu adskillige Gange den høitidelige Udskrift: „Til min Søn Petr Andrejevitsj i den bjælogorska'er Kræpostj i det orenborgske Gouvernement.“ Jeg søgte af Haandskriften at slutte mig til den Sindstemning, i hvilken Brevet var skrevet; endelig be-

sluttede jeg mig da til at aabne det og saae da strax af de første Linier, at Alt var ude. Indholdet af Brevet var som følger:

„Min Søn Petr! Dit Brev, i hvilket Du beder os, Dine Forældre, om vor Belsignelse og Samtykke til Din Forbindelse med Marja Ivanovna, Mironovs Datter, have vi modtaget den 15de dennes og det er saa langt fra at jeg er betænkt paa at give Dig min Belsignelse eller mit Samtykke, at jeg endog har isinde at tage Dig alvorlig i Skole og sætte Dig dygtig irecte for Dine gale Streger. Du har ført Dig op som en Dreng, uagtet Du bærer Officcersuniform, og Du har viist, at Du endnu ikke er værdig til at bære det Bærg, der er betroet Dig til Fædrelandets Forsvar og ikke til Dueller med Personer, der ere ligesaa drengeagtige som Du. Jeg skriver uopholdelig til Andrej Karlovitsj for at anmode ham om at forsætte Dig fra den bjælogorska'er Kræpostj og et eller andetsteds længere bort, hvor Du kan svede Din Galsskab ud. Da Din Moder hørte om Din Duel, og at Du var bleven saaret, blev hun syg af Sorg derover og ligger endnu. Hvad skal der blive af Dig? Jeg beder til Gud, at Du maa forbedre Dig, skjøndt jeg ikke vover at haabe paa hans Naade.

Din Fader A. G.“

Læsningen af dette Brev fremkaldte forstjellige Følelser i min Sjæl. De haarde Udryk, hvormed min Fader just ikke var sparsom, krænkede mig dybt. Den Ringeagt, hvormed han omtalte Marja Ivanovna, forekom mig ligesaa upassende som ufortjent. Tanken om min For-

sættelse fra den bjælogorska'er Kræpostj ængstede mig, men meest af Alt gjorde Efterretningen om min Moders Sygdom mig ondt. Jeg sølte Uvillie mod Sabeljitsj, da jeg ikke nærede nogen Tvivl om, at det var ham der havde givet mine Forældre Underretning om min Duel. Jeg gik frem og tilbage i min snævre lille Stue, standsede foran ham og sagde med et strengt Blik:

„Det var Dig altsaa ikke nok, at jeg havde Dig at takke for, at jeg blev saaret og i en heel Maaned stod paa Gravens Rand; Du vil ogsaa lægge min Moder i Graven!“

Sabeljitsj blev som lynslaaet.

„Vær barmhjertig, Herre,“ sagde han, idet han neppe kunde tilbageholde sine Taarer,“ og sig mig, hvad Du mener hermed! Jeg Marsag til at Du blev saaret? Gud er mit Vidne, at jeg ilede til for at stille mit eget Bryst imellem Dig og Aleksæj Ivanytsj's Raarde! Det var blot Alderen, den forbandede Alder, der hindrede mig. Og hvad har jeg gjort Din Moder?“

„Hvad Du har gjort?“ svarede jeg. „Hvem bad Dig om at gøre skriftlige Meldinger om mig? maaskee er Du sat til Spion over mig?“

„Jeg? Jeg gøre skriftlige Meldinger om Dig?“ svarede Sabeljitsj med Taarer. „Himmelske Gud og Fader! Læs da her, hvad Herren skriver til mig, og Du vil da see om jeg har gjort Meldinger om Dig.“

Han tog et Brev op af Lommen, rakte mig det, og jeg læste Følgende:

„Du maa skamme Dig, Din gamle Hund,

at Du, tvertimod min strenge Ordre, ikke har gjort Melding til mig om min Son Petr Andrejitsj, og at Fremmede skulle nødes til at give mig Underretning om hans gale Streger. Er det saaledes Du opfylder Din Pligt og Din Herres Villie? Til Løn for Din Fordølgelse af Sandheden og Din Estergivenhed mod det unge Menneske fortjente Du at jeg satte Dig til at vogte Sviin. Jeg befaler Dig, at Du, naar Du har modtaget dette, ufortøvet melder mig, hvorledes det staaer sig med hans Helbred, som, efter hvad man skriver mig til, har bedret sig, samt tillige nøiagtig paa hvad Sted han er saaret og om han er bleven godt cureret."

Det var siensynligt, at Saveljitsj var ustyldig og at jeg ufortjent havde krænket ham med mine Bebreidelser og min Mistanke. Jeg bad ham om Tilgivelse, men den Gamle var utrøstelig.

"Saa har jeg da oplevet det med," gjentog han, "saa er dette da den Tak, jeg har fortjent af mit Herskab for min lange Tjeneste! Og jeg er baade en gammel Hund, og en Svinehyrde og Marsag til at Du blev saaret? Nei, min kjære Petr Andrejitsj! Ikke jeg, men den forbandede Mossjo er Skyld i det Altsammen: Det var ham der lærte Dig at stikke med disse Jernspid og med det Samme stampe i Jorden, som om man ved saadan Stikken og Stampen kunde holde sig flette Mennesker fra Livet! Der have vi Følgerne af at tage Mossjo i Tjeneste og smide mange Penge bort til ham!"

Men hvo kunde det være, der havde gjort

sig den Uleilighed at underrette min Fader om min Duel? Generalen? Men han brød sig, efter som det lod til, ikke just synderligt om mig; og desuden havde Ivan Kusmitsj ikke anseet det for nødvendigt at gjøre Rapport om min Duel. Jeg tabte mig i Gisninger. Min Mistanke faldt paa Sjvabrin. Han var den Eneste, der kunde have nogen Fordeel af denne Misdling, der muligt kunde have min Forsættelse fra Kræpostjen og et Brud med Commandantens Familie tilfølge. Jeg gik hen til Marja Ivanovna for at underrette hende om Alt. Hun kom mig imøde paa Trappen.

„Gud, hvad er der hædet Dem?“ udbrød hun, da hun saae mig. „Hvor De er bleg!“

„Alt er ude for os!“ svarede jeg og rakte hende min Faders Brev. Nukom Touren til hende at blegne. Da hun havde læst Brevet, gav hun mig det tilbage med sitrende Haand og sagde med usikker Stemme:

„Den Lykke skulde altsaa ikke blive mig til deel . . . Deres Forældre ville ikke have mig i deres Familie. Guds Villie stee! Gud veed bedre end vi, hvad vi have behov! Petr Andrejitsj, her er Intet at gjøre; bliv De idetmindste lykkelig! . . .“

„Nei, saaledes skal det ikke være,“ udbrød jeg, idet jeg greb hendes Haand. „Du elsker mig; jeg er rede til Alt. Lad os gaae hen og kaste os for Dine Forældres Fodder; de ere ligesomme Folk, ikke haardhjertede og stolte. De ville velsigne os, vi gifte os . . . og endelig, med Tiden, er jeg overbevist om, at vi

stulle nok overtale min Fader; Moder vil tage bort Parti; han tilgiver mig . . ."

„Nei, Petr Andrejitsj," svarede Masja, „jeg vil ikke forenes med Dig uden Dine Forældres Velsignelse. Uden deres Velsignelse vil Du ikke blive lykkelig. Lad os hengive os i Guds Villie. Og naar Du finder en Ægtefælle, naar Du faaer en Anden kjær, saa være Gud med Dig, Petr Andrejitsj; jeg vil bede for Eder begge . . ."

Hun brast i Graad og forlod mig; jeg vilde have fulgt efter hende ind i hendes Værelse, men jeg følte, at jeg ikke vilde være istand til at beherske mig selv, og jeg begav mig hjem.

Jeg sad hensjunken i dybe Tanker da Saveljitsj paa engang afbrød mine Betragtninger.

„See her engang, Herre," sagde han, og rakte mig et beffrevet Stykke Papir, „see her engang, om jeg har været Din Angiver hos Din Fader og om jeg søger at sætte ondt imellem Fader og Søn."

Jeg tog ham Papiret af Haanden: det var hans Svar paa min Faders Brev til ham. Det følger her Ord til andet:

„Til den naadige Herre Andrej Petrovitsj, vor kjærlige Fader!"

„Jeg har modtaget Deres naadige Skrivelse, i hvilken det har behaget Dem at vrede sig paa mig, Deres Tjener, fordi jeg ikke har undseet mig ved ikke at holde mig Deres Befalinger efterrettlig; men jeg, der ikke er en gammel Hund, men Deres troe Tjener, adlyder Deres Befalinger, har stedse adlydt dem og

skal adlyde dem til mine graae Haar. Om Petr Andrejitsj's Saar har jeg Intet skrevet til Dem for ikke at volde Dem unyttig Engstelse, og jeg hører nu, at den naadige Frue, vor Moder Andotja Basiljevna, alligevel er bleven syg af Engstelse, og jeg vil bede til Gud om hendes Helbredelse. Men Petr Andrejitsj blev saaret under den høire Skulder, i Bryttet, under selve Skulderbenet, og Saaret var halvanden Tomme dybt, og han laae i Commandantens Huus, hvor vi har ham hen fra Flodbredden, og Badstøeren Hr. Stepan Paramonov behandlede ham; og nu er Petr Andrejitsj, Gud være lovet, rask, og der er Intet at melde om ham uden godt. Hans Foresatte ere, saavidt man hører, tilfredse med ham, og Basilisa Jegorovna behandler ham som en Søn. Men det Tilfælde, der er hendes ham, maa ikke regnes den Unge tillast; Hesten har fire Been, og kan dog snuble. Og det har behaget Dem at skrive, at De vil sætte mig til at vogte Sviin, og det beroer paa Dem, naadige Herre.

Deres troe Knegt

Arkhip Saveljitsj."

Jeg kunde ikke tilbageholde et Smil ved adskillige Steder i den gode Gamles Skrivelse. Jeg var ikke oplagt til at svare min Fader og til at berolige min Moder syntes Saveljitsj's Brev mig tilstrækkeligt.

Fra nu af indtraadte der en Forandring i min Stilling. Marja Ivanovna talede næsten ikke med mig, og søgte paa enhver Maade at undgaae mig. Commandantens Huus blev

mig fremmed. Lidt efter lidt vænnede jeg mig
 til at sidde hjemme i min Ensomhed. I Be-
 gyndelsen gjorde Basilisa Jegorovna mig Be-
 breidelser derfor, men da hun mærkede min
 Haardnakkethed, lod hun mig i Ro. Med Ivan
 Kusmitsj traf jeg blot sammen, naar Tjenesten
 fordrede det. Sjavarin saae jeg ikkun sjelden
 og ugjerne, saameget mere som jeg bemærkede
 hos ham et hemmeligt Nag til mig, hvilket end
 yderligere bestyrkede mig i min Mistanke. Mit
 Liv blev mig utaaleligt. Jeg henfaldt i et
 mørkt Grubleri, der næredes af Ensomhed og
 Uvirksohmhed. Min Kjærlighed opslammedes af
 Ensomheden, og tyngede mere og mere paa
 mig. Jeg tabte al Lyst til Læsning og til li-
 teraire Bestjefstigelser. Modløshed bemægtigede
 sig mig. Jeg befrygtede, at jeg enten skulde
 miste Forstanden eller forfalde til Udsvæpser.
 Uventede Begivenheder, der have udøvet en
 stor Indflydelse paa mit hele Liv, gave paa
 engang min Sjæl en kraftig og god Rystelse.

Sjette Capitel.

Pugatsjews Folk.

Kommer, I unge Børnlille, og hører paa
 Hvad vi bedagede Gamle nu ville fortælle!
 Gammel Sang.

Førend jeg gaaer over til at beskrive de
 sælsomme Begivenheder, hvortil jeg har været
 Dienstvidne, maa jeg forudstikke nogle Ord om
 Tilstanden i det orenborgske Gouvernement mod
 Slutningen af Aaret 1773.

Dette vidtloftige og rige Gouvernement
 beboedes af en Mængde halvvilde Folkeslag,
 der først for kort Tid tilbage havde anerkjendt
 Ruslands Overherredomme. Deres evindelige
 Opstande, deres Ubekjendtskab med Love og
 borgerligt Samliv, deres Vetsind og Hestighed
 gjorde fra Regjeringens Side en uophørlig
 Paapassenhed nødvendig for at holde dem i
 Ahe. Paa de Steder, der vare blevne ansete
 for bekvemme dertil, vare Kræpostj'er anlagte
 og for største Deelen besatte med Kosakker, der
 fra Arilds Tid havde havt Jaitfs Bredder inde.
 Men selve disse jaitfske Kosakker, der skulde vaage
 over denne Landstræknings Rolighed og Sik-
 kerhed, havde i nogen Tid været urolige og
 farlige Undersaatter for Regjeringen. I Aaret
 1772 udbrød der Oprør i deres Hovedplads.
 Aarsagen hertil vare de strenge Forholdsregler,
 Generalmajor Traubenberg havde taget for at
 bringe Hæren tilbage til skyldig Lydighed. Føl-

gen deraf blev det barbariske Mord paa Trauben-
berg, egenmægtig Forandring i Forvaltning-
en og endelig Opstandens Dæmpelse ved Hjælp
af Kardætster og strenge Straffe.

Dette var foregaaet nogen Tid før min
Ankomst til den bjælogorsta'er Kræpostj. Alt
var allerede roligt, eller syntes idetmindste at
være det; Regjeringen laante altfor let Dre
til de snue Oprøreres tilfyneladende Anger,
imedens de dog blot ventede paa en gunstig
Leilighed til at fornye Urolighederne.

Jeg vender nu tilbage til min Fortæl-
ling.

En Aften (det var i Begyndelsen af Oc-
tober Maaned i Maret 1773) sad jeg alene
hjemme, hørte paa Efteraarstormens Susen og
betragtede gennem Vinduet Uveirsskyerne, der
ilede forbi Maanen. Pludselig kom der Bud
efter mig fra Commandanten. Jeg begav mig
strax til ham, og traf der Sjvabrin, Ivan Ig-
natytøj og Rosakunderofficeren. Hverken Ba-
silisa Jegorovna eller Marja Ivanovna var
tilstede. Commandanten modtog mig med en
bekymret Mine. Han lukkede Døren i, lod os
alle tage Plads, paa Underofficeren nær, der
stod ved Døren, tog dernæst et Papir op af
Lommen og sagde til os:

„Mine Herrer Officerer, en vigtig Nyhed!
De skulle nu faae at høre hvad Generalen
skrifer:

„Til Hr. Commandanten i den bjæ-
logorsta'er Kræpostj, Capitain Mironov!

Alt holde hemmeligt.

Jeg undblader ikke herved at tilmelde Dem,

at den fra sine Bebogere undløbne donste Kosak og Kasakolnik Zemelsan Pugatsjev, der har tilladt sig den utilgivelige Frækhed at udgive sig for den højsalig Keiser Petr den Tredie, har samlet en ryggesløs Hov, stiftet Opstand i de jaiske Kolonier og allerede bemægtiget sig og ødelagt adskillige Kræpostj'er, idet han overalt, hvor han kommer frem, udbreder Mord og Brand. De har derfor, Hr. Capitain, ved Modtagelsen af denne Skrivelse, ufortøvet at tage de behørigte Forholdsregler til at afvise bemeldte Forbryders og Bedragers Angreb, og om muligt, saafremt han skulde vende sig mod den til Deres Varetægt betroede Kræpostj, til hans fuldkomne Tilintetgjørelse."

"Tage de behørigte Forholdsregler!" sagde Commandanten, idet han tog sine Brillen af Næsen og foldede Papiret sammen. "Ja det er let nok sagt; men det er aabenbart, at Canaillen er stærk; og her have vi, naar vi ikke regne Kosakkerne med, paa hvilke vi (hvilket er sagt uden nogen Forkleinselse for Dig, Maksimytzj (Underofficeren trak paa Smilebaandet) kun lidt kunne stole, i det Hele kun 130 Mand. Men her hjælper ingen kjære Moder, mine Herrer Officerer! De maa være paa Deres Post, sætte Bagter og patrouillere om Natten; i Tilfælde af et Overfald maa De lukke Portene og rykke ud med Soldaterne. Du, Maksimytzj, maa holde et vaagent Øie med Dine Kosakker. Kanonen maa vi have undersøgt og godt rensket. Og hvad der er det allervigtigste, vi maa holde det Hele hemmeligt, at Ingen i Kræpostj'en skal faae Nys derom i Utide."

Efter at have uddeelt disse Befalinger, affedigede Ivan Kusmitsj os igjen. Jeg fulgtes med Sjvabrin og vi samtalede om hvad vi nys havde hørt. „Hvad mener Du Enden vil blive paa dette?“ spurgte jeg ham.

„Ja det maa Gud vide,“ svarede han, „vi ville faae at see. Jeg seer imidlertid endnu ikke noget saa Bigtigt deri. Hvis . . .“

Her faldt han i Tanker og gav sig i sin Distraction til at sloite paa en fransk Arie.

Nagtet alle vore Forsigtighedsregler udbredte sig dog i Kræpostj'en Efterretning om, at Pugatsjev atter havde vlist sig. Hvor meget end Ivan Kusmitsj ærede sin Hustru, vilde han dog for Intet i Verden aabenbare hende en Hemmelighed, der var ham betroet i Tjenestefager. Da han havde faaet Generalens Brev, vidste han paa en ret snild Maade at faae hende skaffet af Veien ved nemlig at fortælle hende, at der fra Drenberg vare blevne meddeelte Pater Gerasim nogle besynderlige Efterretninger, som han gjorde den største Hemmelighed af. Basilisa Jegorovna fik strax stor Lyst til at gaae hen og aflægge Præstekonen et Besøg og tog efter Ivan Kusmitsj's Raad Marja med, for at hun ikke skulde sidde og kjede sig hjemme.

Da Ivan Kusmitsj saaledes var bleven fuldkommen Herre i Huset, sendte han strax Bud efter os og indespærrede Palasska i Pulterkammeret for at hun ikke skulde lytte efter hvad der blev forhandlet.

Basilisa Jegorovna kom tilbage uden at have kunnet lokke noget ud af Præstekonen og

erfarede nu, at der i hendes Fraværelse havde været holdt Raad hos Ivan Kusmitsj og at Palasska havde været under Laas og Luffe. Hun gjettede strax, at hun var bleven ført bag Pysket af sin Mand og gik løs paa ham med Bebreidelser. Men Ivan Kusmitsj havde allerede forberedet sig paa dette Angreb. Han lod sig aldeles ikke bringe ud af Fatning, men svarede kjæft sin nysgjerrige Egtefælle:

„Ja, hør nu blot engang, Mutter, de gamle Kjellinger have fundet paa at hede Dvnen med Straa; men da der gjerne kunde opstaae en eller anden Ulykke deraf, har jeg givet de gamle Kjellinger streng Befaling til for Fremtiden ikke at hede Dvnen med Straa, men med Kvas og Affald.“

„Og hvad skulde det gjøre godt for at luffe Palasska inde?“ spurgte Fruen. „Hvorfor skulde den stakkels Pige sidde indelukket i Pulterkamret mens vi var borte?“

Paa et saadant Spørgsmaal var Ivan Kusmitsj ikke forberedt; han blev forvirret og fremstammede noget meningsløst Loi. Basilisa Jegorovna gennemstuede sin Mands Snubed; men da hun nok vidste, at hun ikke vilde kunne faae noget ud af ham, hørte hun op med sine Spørgsmaal og henlevede Samtalen paa syltede Agurker, hvilke Afulina Pamsilovna forstod at tilberede paa en ganske aparte Maade. Basilisa Jegorovna luffede ikke et Die den hele Nat, og kunde paa ingen Maade udspekulere, hvad det vel kunde være, der spøgte i hendes Mands Hoved, og som hun ikke maatte faae noget at vide om.

Da hun Dagen efter kom fra Messen, fik hun Die paa Ivan Ignatytsj, der var ifærd med at rense Kanonen og stille den af med alle de Pjalter, Smaastene, Spaaner, Beenstumper og Feiestarn af alle Slags, som Drengene havde stoppet ind i den.

„Hvad skulle vel disse frigerste Tilberedelser betyde?“ tænkte Fruen. „De vente dog vel aldrig et Anfald af Kirgiserne? Men hvad skulde vel bevæge Ivan Kusmitsj til at fortie en saadan Bagatel for mig? Hun kaldte paa Ivan Ignatytsj med den faste Beslutning at udlokke af ham den Hemmelighed, der pirrede hendes qvindelige Nysgjerrighed.

Vasilisa Jegorovna henkastede først nogle Bemærkninger angaaende Huusvæsenet, ligesom en Inqvisitor, der indleder sin Undersøgelse med uvedkommende Spørgsmaal, for først at nedbryde Inqvistens Mistænkelighed. Efter nogle Minutters Løstørelse udstødte hun dernæst et dybt Suk og sagde idet hun rystede paa Hovedet:

„Men, Gud hjælpe os, hvad siger Du til de Nyheder, man bringer os! Hvad skal det dog blive til?“

„Nu, Mutter!“ svarede Ivan Ignatytsj, „Gud er barmhjertig: vi have et ret antageligt Antal Soldater, en heel Deel Krudt, og Kanonen har jeg nu renset. Maastee vi nok kunne gjøre Pugatsjev Modstand. Gud vil ikke forlade os, og det Sviin skal ikke komme til at æde os!“

Men hvad er det egentlig for et Menneſte, denne Pugatsjev?“ spurgte Fruen,

Ivan Ignatytsoj mærkede nu, at han havde fortalt sig og bed sig i Læben; men det var for seent. Basilisa Jegorovna nødte ham til at tilstaae Alt og gav ham sit Ord paa ikke at sige noget derom til nogen.

Basilisa Jegorovna holdt sit Løfte og sagde ikke et Ord derom til noget Menneske undtagen til Præstekonen, og det blot af den Grund, at hendes Ro endnu græssede paa Steppen, og muligt kunde blive røvet af Oprørerne.

Snart talte Alle om Pugatsjev, og der høstes mange forskjellige Forklaringer. Commandanten sendte Underofficeren ud med det Hverv, noie at erkjendige sig om Alt i de nærliggende Kolonier og Kræpostjer. Efter et Par Dages Fraværelse kom Underofficeren tilbage og fortalte, at han paa Steppen omtrent en tredsindstyve Verster fra Kræpostjen havde seet en Mængde Baal, og erfaret af Basskierne, at der var en ubekjendt Styrke i Anmarsch. Forresten vidste han Intet at angive med Bestemthed, da han havde været bange for at bøve sig videre frem.

Blandt Kosakkerne i Kræpostjen begyndte man at kunne mærke en usædvanlig Røre; i alle Gader samlede de sig i smaae Hobe, der atter stilted ad, saasnart de fik Die paa en Soldat af Garnisonen. Man udsendte Spioner imellem dem. Julaj, en døbt Kalmyk, gjorde Commandanten en vigtig Angivelse. Underofficerens Meldinger vare, ifølge hans Forsikring, pur Opdigtelse; ved sin Tilbagekomst havde den snue Kosak fortalt sine Kammerater,

at han havde været hos Oprørerne og frem-
 stiller sig for Anføreren selv, der havde stedet
 ham til Haandkys og talte længe med ham.
 Commandanten lod ufortøvet Underofficeren
 arrestere og ansatte Julaj i hans Post. Ef-
 terretningen herom optoges af Kosakkerne med
 synligt Mishag. De knurrede lydeligt, og
 Ivan Ignatytøj, der udførte Commandantens
 Befaling, hørte dem med sine egne Øren
 sige:

„Vi skulle nok vide at finde Dig, Din
 Garnisonsrotte!“

Commandanten havde bestemt endnu samme
 Dag atter at optage Forhør over Arrestanten;
 men Underofficeren fandt, rimeligviis ved sine
 Ligesindedes Hjælp, Leilighed til at undløbe.

En ny Omstændighed forøgede Comman-
 dantens Belymring. Man greb nemlig en
 Baskir med oprørste Breve. I denne An-
 ledning besluttede Commandanten atter at samle
 sine Officerer om sig, og ønskede af den Grund
 igjen at fjerne Basilisa Jegorovna under et
 eller andet rimeligt Paaskud; men da Ivan
 Kusmitsøj var Enfoldigheden og Netskaffenheden
 selv, var han ikke istand til at udfinde an-
 det Middel end det, han allerede engang havde
 brugt.”

„Nu skal jeg sige Dig noget, Basilisa
 Jegorovna,” sagde han til hende, idet han
 rømmede sig. „Pater Geramsim, har, efter
 hvad man fortæller, faaet Efterretninger
 fra . . .“

„Åh, hold Du blot op med Din Snak,”
 afbrød Fruen ham; „jeg veed meget godt, at

Du vil holde en Forsamling og at J ville samtale om Semeljan Pugatjsjev uden at jeg er tilstede; men jeg lader mig ikke saa let tage ved Næsen."

Ivan Kusmitsj gjorde store Dine.

"Nu, lad saa det være godt, Mutter," sagde han, "siden Du allerede veed Alt, saa bliv kun; saa kunne vi ogsaa forhandle Sagen i Din Overbærelse."

"Gaae vi det, Ja'ertil," svarede hun; "Du duer ikke til at føre Folk bag Lysen; send nu Bud efter Officererne!"

Vi samlede os atter. Ivan Kusmitsj oplæste for os i sin Kones Nærværelse Pugatjsjevs Dpraab, der var affattet af en eller anden i Skrivekonsten just ikke synderlig øvet Kofsak. Dprøreren underrettede deri om sin Beslutning usfortøvet at rykke mod vor Kræpostj, opfordrede Kofsakkerne og Soldaterne til at forene sig med ham, formanede de Commanderende til ikke at gjøre Modstand, og truede dem i modsat Fald med Straf. Dpraabet var affattet i grove, men kraftige Udtryk, og maatte gjøre et farligt Indtryk paa det simple Folks Gemytter.

"Ha, hvilken fræk Dprører!" udbrod Fruen. "Han vover endog at foreskrive os Betingelser! Vi skulle gaae ham imøde og lægge vore Faner for hans Fodder! Ha, den Hund! Han veed nok ikke, at vi nu have været fyrgethye Nar i Tjenesten, og, Gud være lovet, have seet endeel? Har man vel nogensinde hørt om Commandanter, der have laant Dre til en Røvers Dpfordringer?"

„Det synes vel, at det ikke burde være saa,” svarede Ivan Kusmitsj, „men man hører dog, at den Canaille allerede har bemægtiget sig endeel Kræpostjer.“

„Ja, det er aabenbart, at han er stærk,” bemærkede Sjabrin.

„Hvor stærk han virkelig er, det skulle vi strax faae at vide,” sagde Commandanten. — „Basilisa Jegorovna, giv mig Nøglen til Magasinet. Ivan Ignatytsj, bring Basskiren ind og befal Julaj at hente Pidsken.“

„Vi lidt, Ivan Kusmitsj,” sagde Fruen, idet hun reiste sig fra sin Plads. „Lad mig bringe Massa et eller andet Steds hen ud af Huset; naar hun hører Skrig, bliver hun forstræffet; og jeg er, sandt at sige, heller ingen Under af pünlig Inquisition. Farvel!“

Pinebænkens Brug var tidligere saa indgroet i vore Retsfædvaner, at den velgjørende Forordning, der ophævede Brugen af den, længe blev aldeles uden Virkning. Man var af den Formening, at Forbryderens egen Tilstaaelse var uomgængelig fornøden til et fuldstændigt Beviis — en Formening, der ikke alene var grundløs, men tillige aldeles stridende mod sunde Retsprinciper: thi naar den Anklagedes Benægtelse ikke ansees som Bevis for hans Skyldfrihed, bør hans Tilstaaelse saameget mindre gjælde som Bevis for at han er skyldig. Endnu den Dag i Dag hændes det mig undertiden, at jeg hører gamle Dommere beklage sig over Ophævelsen af hiin barbariske Skik. Paa hiin Tid var der Ingen, hverken Inqvisttor eller Inqvist, der nærede nogen Tvivl om Pine-

bænkens Nødvendighed, og saaledes kunde Commandantens Befaling hverken fremkalde Forundring eller Foruroligelse hos nogen iblandt os. Ivan Ignatytstj gik bort for at hente Basskiren, der sad arresteret i Magasinet, hvortil Fruen havde Nøglen, og nogle Minutter efter førtes Fangen ind i Forstuen, og Commandanten befalede at fremstille ham for Retten.

Basskiren kunde ifkun med Nød og neppe komme over Dørtærskelen (han var lænket i Jern); han tog dernæst sin høie Hue af, og blev staaende ved Døren. Jeg betragtede ham og gyste. Jeg vil aldrig kunne glemme det Menneske. Han saae ud til at kunne være omtrent en 70 Aar. Han havde hverken Næse eller Øren. Hans Hoved var raget; istedetfor Skjæg stak nogle graa Haar frem; han var lille af Væxt, mager og bøiet af Alderen; men hans smale Dine sprudede endnu Ild.

„Alha!“ udbød Capitainen, der paa hans stræffelige Mærker saae, at han var en af de Oprørere, der vare blevne afstraffede i Aaret 1741. „Saa Du er en gammel Uls, der oftere har været i vor Fælde. Det er ikke første Gang, Du er paasærde; det viser dit Raalhovd, som Du har saaet saa glat afhøvlet. Men kom Du nærmere, og fortæl os engang, hvem det er, der har sendt Dig?“

Den gamle Basskir sagde Intet, men stirrede paa Commandanten med et Udtryk af fuldkommen Dumbhed.

„Hvorfor lukker Du ikke Din Kjeft op?“ vedblev Ivan Kusmitsj, „eller forstaaer Du maastee ikke et eneste Ord russisk? Julaj, spørg

ham i Tert Sprog, hvem der har sendt ham hid?"

Julaj gjentog Commandantens Spørgsmaal i det tatariske Sprog, men Basskiren stirrede paa ham med det selvsamme Udtryk og svarede ikke et Ord.

„Vi lidt," sagde Commandanten; „det skal vi nok finde Raad for. Børnlille! Tager den naragtige, stribede Raftan af ham, og broderer hans Ryg dygtigt. Nu Julaj! Giv ham ordentlig!"

To af Invaliderne gave sig nu til at aflæde Basskiren. Den Ulykkelige's Ansigt udtrykte Angst. Han saae sig ængstlig om til alle Sider ligesom et lille Dyr, som Drengene have fanget. Da den ene af Invaliderne tog hans Hænder og lagde dem om sin Hals, løftede den Gamle op paa sine Skuldre og Julaj tog Pidsken og hævdede den iveiret: gav Basskiren sig til at jamre sig med svag bedende Stemme, rystede paa Hovedet og aabnede Munden, i hvilken der istedetfor Tunge bevægede sig en lemlæstet Rødstump.

Naar jeg tænker mig, at dette er passeret i min Levetid, og at jeg nu har oplevet Keiser Alexanders milde Regjering, kan jeg ikke andet end forbauses over Oplysningens hurtige Fremskridt og den almindelige Udbredelse af menneskekjærlige Grundsætninger. Unge Menneske! hvis disse Blade komme Dig ihænde, saa husk, at de bedste og varigste Forandringer ere de, der fremgaae af Sædernes Forbedring og uden nogen voldsom Rystelse.

Alle stod som grebne af Rædsel.

„Nu," sagde Commandanten, „det er øiensynligt, at vi ikke kunne faae noget fornuftigt ud af ham. Zulaj, bring Basskiren tilbage til Magasinet. Og vi, mine Herrer, ville endnu tale om Et og Andet."

Vi begyndte at raadslaae om vor Stilling, da Basilisa Jegorovna med Et aandeløs styrte ind i Værelset med et Udtryk af usædvanlig Angst.

„Men hvad er der dog hændet Dig?" spurgte Commandanten forstrækket.

„En stor Ulykke, Fatter!" svarede Basilisa Jegorovna. „Nisjnjeosernaja er taget imorges. Pater Gerasims Karl er i dette Dieblif vendt tilbage derfra. Han var Dievidne til Indtagelsen. Commandanten og alle Officererne bleve klyngede op og Soldaterne gjorde til Krigsfanger. Inden vi see os for kunne vi have Canaillen her."

Denne ubentede Efterretning gjorde et stærkt Indtryk paa mig. Commandanten i den nisjnjeoserna'er Kræpostj, en stille og besteden ung Mand, kjendte jeg personlig: for omtrent et Par Maaneder siden var han tilligemed sin unge Kone kommen igjennem vor Kræpostj paa Reisen fra Drenborg, og han var da taget ind hos Ivan Kusmitsj. Nisjnjeosernaja laa en 25 Verster fra vor Kræpostj. Vi kunde nu ogsaa hvert Dieblif vente et Angreb af Pugatsjev. Marja Ivanovnas Skjebne stod levende for mig, og det var mig, som om Hjertet vilde sprænges i mit Bryst.

„Hør nu, Ivan Kusmitsj!" sagde jeg til Commandanten. „Det er vor Pligt at for-

svare Kræpostj'en til vor sidste Blodsdraabe, derom kan der kun være en Mening; men vi maa tænke paa at bringe Fruentimmerne i Sikkerhed. Send dem til Drenborg, saafremt Veien endnu er fri, eller ogsaa til en fjernere, mere sikker Kræpostj, hvor Oprørerne endnu ikke kunne komme hen."

Ivan Kusmitsj vendte sig til sin Kone og sagde: „Ja, hvad synes Dig, min Kjære; er det ikke bedst, at vi sende Jer noget længere bort, saalænge til vi ere blevne færdige med disse Oprørere?"

„Aah, Enak!" sagde Fruen. „Hvor findes vel den Kræpostj, hvor Ruglerne ikke kunne naae hen? Hvorfor er den bjælogorfska'er Kræpostj mere usikker end andre? Vi have, Gud være lovet, nu levet i den i 22 Aar. Vi have seet baade Basskire og Kirgiser: vi kunne vel ogsaa nok blive færdige med denne Pugatsjev."

„Nu vel, Mutter," udbrød Ivan Kusmitsj, „saa bliv Du her, det staaer Dig jo frit for, naar Du stoler paa vor Kræpostj. Men hvad skulle vi gjøre med Marja? Det er nu godt nok, hvis vi kunne gjøre det af med ham eller faae Hjælp; men sæt, at disse Canailler tage Kræpostj'en?"

„Nu vel, saa . . ."

Her stammede Basilisa Jegorovna og holdt inde med et Udtryk af usædvanlig Bevægelse.

„Nei, Basilisa Jegorovna," vedblev Commandanten, idet han, maastee for første Gang i sit Liv, mærkede at hans Ord gjorde Virkning paa hende. „Det gaaer ikke an at Marja bliver her. Lad os sende hende til Drenborg

til hendes Gudmoder: der have de Soldater og Kanoner nok og dertil en Steenmuur. Og jeg vil ogsaa raade Dig til at begive Dig derhen tilligemed hende. Vel er Du ikke ung længer; men Du skulde nok faae at see, hvad der vilde blive af Dig, naar de tage Kræppstj'en med Storm."

"Godt," sagde Fruen, "lad saa være; lad os saa sende Marja bort. Men mig maa Du ikke tænke paa at bede derom: jeg tager ikke bort. Jeg skulde paa mine gamle Dage skilles fra Dig og søge en eenlig Grav paa et fremmed Sted! Vi have levet sammen, vi ville ogsaa dø sammen!"

"Nu, som Du vil," sagde Commandanten; "men spild nu ingen Tid! Gaa nu og gjør Anstalter til Marjas Afreise. Imorgen ved Dagens Frembrud ville vi sende hende bort, og sjønt vi just ikke have nogen Overskødhed paa Folk, ville vi give hende Bedækning med. Men hvor have vi Pigebarnet?"

"Hun er hos Afulina Pamsilovna," svarede Fruen. "Hun fik ondt, da hun hørte om Misjnjosernajas Indtagelse; blot hun ikke gaaer hen og bliver syg for os. Herre min Gud, saa have vi da oplevet dette med!"

Vasilisa Jegorovna begav sig nu bort for at gjøre Anstalter til sin Datters Afreise. Raadslagningen hos Commandanten fortsattes, men jeg blandede mig aldeles ikke i den og hørte ikke hvad der blev forhandlet. Marja Ivanovna indfandt sig ved Aftensmaaltidet. Hun var bleg og forgrædt. Der herskede en almindelig Taushed over Bordet og vi stode

frabords tidligere end sædvanlig. Vi tog Afsted fra hele Commandantens Familie og begav os hjemad; men jeg havde med Forsæt glemt min Kaarde og vendte tilbage for at hente den: jeg havde en Anelse om, at jeg vilde træffe Marja Ivanovna alene. Hun traadte mig virkelig ogsaa imøde i Døren og rakte mig Kaarden.

„Lev vel, Petr Andrejitsj!“ sagde hun under Taarer. „De ville sende mig til Drenborg. Gud holde sin Haand over Dem og gjøre Dem lykkelig! Muligt, at det er hans Villie, at vi skulle sees igjen; hvis ikke . . .“

Hun brast i Graad. Jeg omfavnede hende.

„Levvel, Du min Engel!“ sagde jeg, „lev vel, Du min egen, elskede Pige! Vær forvisset om, at, ihvorledes det saa end gaaer mig, min sidste Tanke og min sidste Bøn vil være for Dig!“

Marja græd og lagde sig op til mit Bryst. Jeg trykkede et fyrigt Kys paa hendes Læber og ilede ud.

Envende Capitel.

Angrebet.

Oh, mit Hoved, oh, mit Hovedlil,
 Oh, mit tjenende Hovedlil!
 Nu mit Hovedlil netop tredive,
 Netop tredive Aar har tjent og tre.
 Ak, dog ei har tjent sig mit Hovedlil
 Hverken Grunker ei heller Munterhed,
 Hverken venlige Ord tjent det har
 Eller høiere Rang; men tjent ifkun,
 Men fortjent ifkun har sig mit Hovedlil
 Et Par Stolper, som høine sig,
 Samt en Eversfang af et Åhorntræ,
 Og en Knudelil af Silketraad.

Folkesang.

Jeg klædte mig ikke af og sov ikke den Nat. Jeg besluttede ved Daggrø at begive mig til den Port, gennem hvilken Marja Ivanovna skulde, og der tage Afsted med hende for sidste Gang. Jeg følte at der var foregaaet en stor Forandring med mig; min Stemning var nu langt mindre trykkende end den Modløshed, i hvilken jeg for ikke ret længe tilbage var nedsjunken. Med Smerten over Skilsmis- sen blandede sig i mit Sind ogsaa et dunkelt, men sødt Haab og en utaalsmodig Higen efter Faren samt en ædel Uergjerrighedsfølelse. Natten svandt ubemærket hen. Jeg vilde allerede til at gaae ud, da min Dør aabnedes og Corporalen traadte ind med den Melding, at vore Kossaker om Natten havde forladt Kræposten, og havde slæbt Zulaj med sig, samt at der viste sig ubekjendte Personer i Nærhe-

den. Den Tanke, at Marja Ivanovna ikke vilde kunne komme bort, fyldte mig med Angst; jeg gav i en Hast Corporalen nogle Befalinger og ilede til Commandantens Bolig.

Det dagedes allerede. Jeg løb hen ad Gaden, da jeg med Et hørte mig nævne ved Navn. Jeg standsede.

„Hvorhen?“ spurgte Ivan Ignatytsj, der havde indhentet mig. „Ivan Kusmitsj er paa Bolden og har sendt mig efter Dem. Pugatjiev er kommen.“

„Er Marja Ivanovna kommen afsted?“ spurgte jeg med Hjertebanken.

„Nei, hun har ikke kunnet komme bort,“ svarede Ivan Ignatytsj. „Veien til Drenborg er afstaaen; Kræpostj'en er indesluttet. Det er slemme Omstændigheder, Petr Andrejitsj.“

Vi begav os op paa Bolden, en Forhøining, der var dannet af Naturen og befæstet ved Palisader. Der vare alle Kræpostj'ens Indvaanere allerede forsamlede. Garnisonen stod under Gevær. Kanonen havde man slæbt derop Dagen iforveien. Commandanten gik frem og tilbage foran Fronten af sin lille Hob. Farens Nærhed gav den gamle Kriger et usædvanligt Liv. Paa Steppen ikke ret langt fra Kræpostj'en streifede en Snees Ryttere om. Saavidt man kunde see var det Kosacker, men der fandtes ogsaa Basjfirer iblandt dem, hvilke man let kunde kjende paa deres Løssessindshuer og Pilefoggere. Commandanten gik omkring i Geledderne og sagde til Soldaterne:

„Nu, Børnlille, lader os idag holde tap-

pert Stand for vor Moder, Reiserinden, og vise Verden, at vi ere brave og trofaste Folk!"

Soldaterne gave lydeligt deres Iver tilhænde. Sjvabrin stod ved Siden af mig og fulgte opmærksomt Hændens Bevægelser. Da Rytterne, der streifede om paa Steppen, bemærkede Røre i Kræpostjen, red de sammen i en Klynge og begyndte at samtale indbyrdes. Commandanten befalede Ivan Ignatytsj at rette Kanonen mod denne Klynge og holdt selv Lunten til. Ruglen hvilede og sloi hen over dem, uden at gjøre nogen Skade. De adspredte sig, forsvandt kort efter for Diet og Steppen var atter forladt og øde.

Nu indfandt sig paa Volden Basilisa Jegorovna tilligemed Marja, der ikke havde villet vige fra hendes Side.

"Nu, hvorledes staaer det?" spurgte Fruen. "Hvorledes gaaer det med Bataillen? Hvor er Hjenden?"

"Hjenden er ikke ret langt borte," svarede Ivan Kusmitsj. "Med Guds Hjælp vil Alt nok blive godt. Hvorledes gaaer det, Massja, er Du bange?"

"Nei, lille Fader," svarede Marja Ivanovna; "jeg er mere bange ved at være alene hjemme."

Med disse Ord saae hun paa mig og anstrengte sig for at smile. Jeg knugede ubillkaarlig Kaarbefæstet, idet jeg mindedes Dagen iforveien at have modtaget Kaarden af hendes Haand ret som til min Elskedes Forsvar. Mit Hjerte opflammedes. Jeg tænkte mig som hendes Ridder. Jeg tørstede efter at vise, at

jeg var hendes Tillid værdig og jeg ventede med Utaalmodighed det afgjørende Dieblits Nærmelse.

Bag fra en Høi, der laa omtrent en halv Vers fra Kræpostj'en, kom nu nye Rytterstarer frem og Steppen var snart besaaet med en Mængde Mennesker, der vare bevæbnede med Landser, Buer og Pilekoggere. Midt imellem dem red paa en hvid Hest en Mand i en hvid rød Kastran og med dragen Sabel i Haanden: det var Pugatsjev. Han holdt stille; de omkringede ham og, viensynlig paa hans Befaling, fjernede fire Ryttere sig og jagede i fuld Gallop henimod Kræpostj'en. Vi gjenkjendte i dem vore Overløbere. Den ene af dem svingede et Stykke Papir i Luften; den anden havde Julajs Hoved opstuffedt paa sin Landsse, som han svingede, og kastede det over Palisaderne til os. Den stakkels Kalmyks Hoved faldt ned for Commandantens Fødder.

„Skyder ikke!“ raabte Overløberne; „men kommer ud og modtager Keiseren! Keiseren er her!“

„Ja jeg skal give Jer Jeres Bekomst!“ raabte Ivan Kusmitsj. „Børnlille! Fyr!“

Vore Soldater gav en Salve. Den Kosak, der havde svunget Papiret, vaskede og faldt af Hesten; de andre galoperede tilbage igjen. Jeg kastede et Blik paa Marja Ivanovna. Stræffet ved Synet af Julajs blodige Hoved og bedøvet af Salven syntes hun at have tabt Bevidstheden. Commandanten lod en Corporal kalde og befalede ham at hente det Papir, som den dræbte Kosak holdt i Haan-

den. Corporalen begav sig ud paa Steppen, vendte tilbage med den Dræbtes Hest ved Tøilen, og overleverede Commandanten Papiret. Ivan Kusmitsj gennemløb det for sig selv og rev det dernæst istykker. Imidlertid forberedede Oprørerne sig siensynlig til Kamp. Ruglerne begyndte snart at pibe os om Dreng og enkelte Pile borede sig rundt om os ned i Jorden og i Palisaderne."

"Basilisa Jegorovna!" sagde Commandanten. "Der er intet Sted for Fruentimmer; bring Massja bort; Du seer, at Pigebarnet er hverken levende eller død."

Basilisa Jegorovna, der var bleven ganske stille ved denne Rugleregns, kastede et Blik ud over Steppen, hvor man tydelig kunde mærke stor Røre, vendte sig derpaa til sin Mand og sagde:

"Ivan Kusmitsj, i Liv som i Død stee Herrens Villie: giv Massja Din Betsignelse! Massja, gaa hen til Fader!"

Bleg og sitrende traadte Marja hen til Ivan Kusmitsj, faldt paa Knæ og bøjede Hovedet lige til Jorden. Den gamle Commandant gjorde tre Gange Korsets Tegn over hende, løfte hende dernæst op, kysede hende og sagde med bevæget Stemme:

"Nu, Massja, Gud være med Dig! Bed til ham, og han vil ikke forlade Dig. Naar Du finder en rettskaffen Mand, saa stjente Gud Eder Kjærlighed og Enighed! Lever da med hinanden, som jeg har levet med Basilisa Jegorovna! Nu, lev vel Massja! Basilisa Jego-

rovna, bring hende bort jo før jo hellere. (Massja faldt ham om Halsen og græd).

„Giv ogsaa mig et Kys,“ sagde Fruen, idet hun brast i Graad. Lev saa vel, min Ivan Kusmitsj! Tilgiv mig, hvad jeg har gjort Dig imod!“

„Lev vel, lev vel, Mutter!“ sagde Commandanten, idet han omfavnede sin gamle Egtesælle. „Nu, nok! Skynder Ider hjem! og naar Du kommer hjem, giv saa Massja en Sarasan*) paa!“

Fruen begav sig bort tilligemed sin Datter. Jeg saae efter Marja Ivanovna; hun saae sig om og nikkede til mig. Ivan Kusmitsj vendte sig nu til os og hele hans Opmærksomhed rettedes mod Hjenden. Oprørerne havde samlet sig om deres Anfører og begyndte med Et at stige af Hestene.

„Staaer nu fast,“ sagde Commandanten; „nu saae vi et Angreb . . .“

I det Samme høstes en frygtelig Hvinen og Skrigen; Oprørerne stormede frem mod Kræpostjen. Vor Kanon var bleven ladet med en Kartætstke. Commandanten lod først Hjenden komme ganske nær og brændte dernæst atter løs. Kartætstken slog ned midt i Hoben. Oprørerne gave Plads til begge Sider og veg tilbage. Deres Anfører blev staaende ene foran dem. Han svingede sin Sabel og talte, som det lod, med Varme til dem. Skrigen og

*) Et langt, foran tilknappet Klædningsstykke, som de russiske Bønderpiger bruge. D. A.

Hvinen, der hørte op et Dieblif, men strax begyndte paa ny.

„Nu, Børn!“ sagde Commandanten; „nu op med Porten! Lader Trommen lyde! Børnlille! Fremad til et Udsald; følger mig!“

Commandanten, Ivan Ignatytsj og jeg stode i et Nu paa Kræpostj'ens Vold; men den forsagte Garnison rørte sig ikke af Stedet.

„Hvad gaaer der af Jer, Børn? Hvorfor standse I?“ raabte Ivan Kusmitsj. „Skal man dø, saa maa man dø; derfor ere vi Soldater!“

I det Samme stormede Oprørerne løs paa os og trængte ind i Fæstningen. Trommen forstummede; Garnisonen strakte Gevær; jeg gled og var nær ved at falde, men jeg holdt mig dog paa Benene og reves tilligemed Oprørerne ind i Kræpostj'en. Commandanten, der var bleven saaret i Hovedet, stod midt i en Hob af Fjender, der forlangte Nøglerne af ham. Jeg vilde have ilet ham til Hjælp; men nogle haandsafte Kosaffer greb fat i mig, bandt mig med deres Stærk og sagde til mig: „Nu skal Du faae Lon som fortjent, Du Oprører mod Keiseren!“ De slæbte os med sig gennem Gaderne. Indbyggerne kom ud med Brød og Salt. Man begyndte at ringe med Klokkerne. Paa engang løb blandt Massen det Naab, at Keiseren paa Torvet ventede Fangerne og tog mod Ed. Folk strømmede til Torvet og rev os med derhen.

Pugatsjev sad i en Lænestol paa Trappen til Commandantens Huus. Han var iført en høirod, galloneret Kosak-Raistan. En høi So-

belsindshue med Guldkvaster var trykket ned over hans lynende Dine. Hans Ansigt syntes mig bekendt. Kosakernes Ældste stillede sig om ham. Pater Gerasim stod, bleg og sitrende, ved Trappen, med Korset i Haanden og indlagde, som det lod, i Stilhed Forbønner for de foran staaende Dfre. Paa Pladsen havde man ihast reist en Galge. Da vi nærmede os, jagede Basjkirerne Folt fra hverandre, og fremstillede os for Pugatsjev. Klokkeringningen hørte op; der opstod en dyb Tausshed.

„Hvor er Commandanten?“ spurgte Be-
drageren.

Vor Underofficeer traadte frem af Hoben og pegte paa Ivan Kusmitsj. Pugatsjev tilfaste den Gamle et strengt Blik og sagde til ham:

„Hvorledes har Du fordriftet Dig til at gjøre mig, Din Keiser, Modstand?“

Den af sit Saar udmattede Commandant samlede sine sidste Kræfter og svarede med fast Stemme:

„Du er ikke min Keiser, Du er en Røver og en Bedrager!“

Pugatsjevs Ansigt formørkedes, han rystede Pande og svingede med et hvidt Tørklæde. Nogle Kosaker greb den gamle Capitain og slæbte ham hen til Galgen. Den lemlæstede Basjkir, som vi Dagen iforveien havde i Forhør, svingede sig med Et op paa Tverbjelken, hvor han satte sig overstræbs. Han holdt Strikken i Haanden, og en Minut efter saae jeg den stakkels Ivan Kusmitsj klynge op.

Dernæst førte man Ivan Ignatytsj frem for Pugatjsjev.

„Swærg Keiser Petr Feodorovitsj Tro-
skabsed!“ sagde Pugatjsjev til ham.

„Du er ikke vor Keiser!“ svarede Ivan
Ignatytsj, gjentagende Capitainens Ord. „Du
er en Røver, min Fa'er, og en Bedrager!“

Pugatjsjev svingede atter med Tørklædet
og den stakkels Lieutenant hængte i et Nu ved
Siden af sin gamle Førefatte.

Naden kom nu til mig. Jeg tilkastede
Pugatjsjev et dristigt Blik og lovede mig til at
gentage mine høifindede Kammeraters Svar.
I dette Dieblis fik jeg, til min ubestrikelige
Forbauselse, midt imellem Kosakernes Ældste
Die paa Svabrin, hvis Haar vare afklippede
cirkelformig og som var iført en Kosak-Kaftan.
Han gik hen til Pugatjsjev og hvilede ham
nogle Ord i Øret. „Klyng ham op!“ sagde
Pugatjsjev uden engang at værdige mig et
Blik. Man kastede mig Strikken om Halsen.
Jeg begyndte at fremsige en stille Bøn, hvori
jeg udtalte min dybe Anger over alle mine
Synder, og bad til Gud om Frelse for alle
dem, der stode mit Hjerte nær. Man slæbte
mig hen under Galgen.

„Vær ikke bange, vær ikke bange!“ gjentog
mine Bødler, der maaskee virkelig ønskede at
indgive mig Mod. Paa engang hørte jeg Raab:
„Holdt inde, I Canailler, giver Tid!“

Bødlerne holdt inde. Jeg seer mig om:
Saveljitsj ligger for Pugatjsjevs Fødder.

„Vor milde Fader,“ sagde den stakkels
Hovmester. „Hvad vinder Du ved en stakkels

Adelsmands Barns Død? Lad ham fare i Fred, og man vil give Dig Løsepenge for ham; og til Exempel og Afstræffelse kan Du jo lade mig Gamle klynge op!"

Pugatsjev gav et Tegn, hvorpaa man strax slap mig og lod mig gaae. Jeg kan ikke sige at jeg i det Dieblig glædede mig over min Frelse, skjønt jeg vel ikke heller kan sige, at jeg beklagede den. Mit Sind var altfor forvirret. Man førte mig atter frem for Bedrageren og lagde mig paa Knæ foran ham. Pugatsjev rakte mig sin aarede Haand.

"Kys Haanden! Kys Haanden!" sagde de Omstaaende. Men jeg vilde have foretrukket den grusomste Straf for en saa lav Fornedrelse.

"For Guds Skyld, min kjære Petr Andrejitsj!" hvistede Saveljitsj, der stod bag ved mig og stødte til mig. "Lad os ikke være halstarrige! Hvad koster det Dig! Spyt med det Samme Du kysser den Can . . . (Psui!) Kys ham paa Haanden!"

Jeg rørte mig ikke af Stedet. Pugatsjev tog sin Haand til sig og sagde til mig med et Smil:

"Deres Velbaarenhed er nok bleven rent tummelumsk i Hovedet af Glæde. Koster ham op!"

Man løstede mig op og slap mig. Jeg blev staaende og saae paa Fortsættelsen af den stræffelige Comedie.

Indvaanerne begyndte nu at aflægge Eden. De traadte frem en efter anden, kyskede Cruisifixet og bukkede sig dernæst for Bedrageren. Soldaterne af Garnisonen vare ogsaa med.

Compagniets Skrædder var, bevæbnet med sin stumpe Sax, sysselsat med at afflippe deres Vidste. Rystende med Hovedet gik de hen at kysse Pugatjjevs Haand, der tilsagde dem Tilgivelse og optog dem i sin Hob. Denne Scene fortsattes i en tre Timer. Endelig reiste Pugatjjev sig op af Rænestolen og gik ned ad Trappen, ledsaget af de Ældste. Man førte en hvid Hest frem, der var smykket med et kostbart Seletoi. To Rosacker tog ham under Armene og løftede ham op i Sædlen. Han underrettede Vater Gerasim om, at han vilde spise til Middag hos ham. I det Samme hørtes Truentimmerstrig. Nogle af Røverne slæbte Basilisa Jegorovna ud paa Trappen. Hun var næsten afflædt og med udslagne Haar. En af dem havde endog været saa fræk at isøre sig hendes Livstykke. De andre slæbte affted med Sengklæder, Kofferter, Thetoi, Linnet og alt Slags Huusgeraad.

„I Herrens Navn,“ udbrød den stakkels gamle Kone. „Lad min Sjæl gjøre Bod! Jeg beder Eder, i Herrens Navn, fører mig hen til Ivan Kusmitsj!“ Med et faldt hendes Blik paa Galgen og hun gjenkjendte sin Mand. „Ha, I Canailler,“ raabte hun ude af sig selv. „Hvad er det I have gjort med ham? Du min Gud, Ivan Kusmitsj, Du tapre Soldat! hverken Preussernes Feltstykker eller Tyrkernes Rugler have rørt Dig; Du skulde da ikke ende Dit Liv i en hæderlig Kamp, men falde for en undloben Slaves Haand!“

„Stop Munden paa den gamle Her!“ sagde Pugatjjev.

En ung Kosak gav hende derpaa et Sabelhug i Hovedet, og hun segnede død om paa Trinene af Trappen. Pugatjeh red bort og Hoben trængte sig frem bagefter ham.

Ottende Capitel.

En ubuden Gæst.

En ubuden Gæst er værre end en Tatar.

Ordsprog.

Pladsen var atter bleven tom. Jeg stod endnu bestandig paa det samme Sted og var ikke istand til at samle mine Tanker, der vare komne i Oprør ved hine saa stræffelige Indtryk.

Meer end alt pintes jeg af Ubisheden om Marja Ivanovnas Skjebne. Hvor var hun? Hvorledes var det gaaet hende? var det lykkes hende at skjule sig? var hendes Tilflugtssted i saa Fald sikkert? . . . Plaget af foruroligende Tanker gik jeg ind i Commandantens Huus . . . Alt var der tomt og øde; Borde, Stole og Rister vare sønderflaaede; Huusgeraadet ramponeret; Alt laa hulter til pultur. Jeg ilede op ad den lille Trappe, der førte til Fruentimmernes Bærelse og betraadte for første Gang i mit Liv Marja Ivanovnas lille Kammer. Jeg saa hendes Seng sønderflaaet

af Røverne; Skabet var opbrudt og udplyndret; en lille Vorklampe brændte endnu foran den tomme Helgentaske. Det lille Speil, der hængte paa Væggen, var ogsaa endnu i Behold Men hvor var Beboerinden af denne beskedne, jomfruelige Celle? En strækelig Tanke slog som et Lyn ned i min Sjæl: jeg tænkte mig hende i Røvernes Hænder. Det pressede mig for Hjertet . . . Jeg brast i Graad, græd bitterlig, bitterlig, og raabte lydelig paa min Elskedes Navn . . . I det Samme hørte jeg en sagte Støi og Palasjka sprang bleg og sitrende ud af Skabet.

„Ak, Petr Andrejitsj!“ sagde hun, idet hun slog Hænderne sammen. „Hvilken strækelig Dag! Hvilke Engstelser!“

„Og Marja Ivanovna?“ spurgte jeg utaalmodig. „Hvad er der blevet af Marja Ivanovna?“

„Frøkenen er ilive,“ svarede Palasjka. „Hun er skjult hos Afkulina Pamfilovna.“

„Hos Præstekonen!“ udbrød jeg forfærdet. „Min Gud! Der er jo Pugatsjev!“

Jeg styrtede ud af Bærelset, var i et Dieblit ude paa Gaden og næsten uden at kunne sandse det Mindste ilede jeg over Hals og Hoved til Præstens Huus. Det gjenslød af Raab, Latter og Sang . . . Pugatsjev gjorde sig tilgode der tilligemed sine Kammerater. Palasjka var fulgt bag efter mig derhen. Jeg sendte hende ind for i al Stilhed at kalde Afkulina Pamfilovna ud. Et Dieblit efter kom Præstekonen ud til mig i Gangen med en tom Flaske i Haanden.

„For Guds Skyld! Hvor er Marja Ivanovna?“ spurgte jeg med uforklarlig Bevægelse.

„Min lille Due ligger tilsæns hos mig der bag Skillerummet,“ svarede Præstestenen. „Nu, Petr Andrejitsj, der havde næret en Ulykke; men Gud være lovet, at Alt er gaaet lykkeligt af; Canaillen derinde var neppe kommen tilbords, førend min lille Stæffel begyndte at komme til sig selv igjen og gav sig til at stønne! Jeg var nær død af Skræk. Han hørte det: „Men hvem er det, Gamle, der ligger her og stønner?“ Jeg neier for Canaillen: „det er min Søsterdatter, naadige Herre; hun er bleven syg, og det er nu allerede paa anden Uge hun ligger.“ „Er det en ung Pige, Din Søsterdatter?“ „Ja, naadige Herre!“ „Lad mig see Din Søsterdatter, Gamle!“ Mit Hjerter begyndte at banke heftigt, men der var Intet ved at gjøre. „Vær saa god, naadige Herre; kun maa Du undskylde, at Pigebarnet ikke er istand til at staa op og fremstille sig for Din Naade!“ „Gjør Intet, Gamle, jeg skal nok gaae hen til hende.“ Og Uslingen gaaer hen bag Skillerummet; og vil Du vel troe det, han trækker Forhængen tilside og fæster sine Falskøine paa hende men mærker Intet Gud har hjulpet os! Og vil Du vel troe det, jeg og vor Fa'er havde allerede forberedt os paa Martyrdommen. Til al Ulykke gjenkjendte min lille Due ikke den Canaille Herre Du min Gud, nu vi have faaet oplevet noget! Men gjort Gjerning staaer ikke til at ændre! Den stæffels Ivan

Rusmitsj! Hvem skulde have tænkt det! . . .
 Og Bassilisa Jegorovna? Og Ivan Ignatytsj?
 Hvorfor skulde han med? Men hvorledes er
 De sluppen fri? Og hvad synes Dem om
 Sjavrin Aleksæj Ivanytsj? Han har faaet
 Haaret rundt afklippet og svirer nu med dem
 derinde! . . . Ja hvad skal man sige til det?
 . . . han er en snu Karl Og da jeg
 fortalte om min syge Søsterdatter, skulde Du
 blot have seet hvilket Blif han tilkastede mig,
 som om det var en Kniv, der foer igjennem
 mig; men han forraadte dog Intet, og derfor
 er jeg ham Tak skyldig."

Nu høstes de fulde Gæsters Naaben og
 Fader Gerasims Stemme. Gæsterne forlangte
 Viin, og Verten kaldte paa sin Kone. Præste-
 konen fik atter travlt.

"Jorsøi Dem hjem, Petr Andrejitsj," sagde
 hun, "nu har jeg ikke Tid til at snakke med
 Dem; de Canailler derinde ere isærd med at
 drifke tæt. Det var dog Skade, hvis De faldt
 i disse fulde Menneskers Hænder. Levvel, Petr
 Andrejitsj. Hvad der skal skee, det skeer. Men
 maaskee Gud vil holde sin Haand over os!"

Med disse Ord gif Præstekonen ind. No-
 get beroliget begav jeg mig til mit Qvarter.
 Da jeg kom over Pladsen saae jeg nogle Bass-
 firer trænge sig omkring Galgen og trække
 Støblerne af Jodderne paa de Hængte. Det var
 med Nød og neppe og kun i Følelsen af min
 Afmagt til at udrette noget, at jeg var istand
 til at beherske min Harm. Røverne ilede
 omkring i Kræpostj'en og udplyndrede Office-
 rernes Boliger. Overalt hørte man de drukne

Oprøreres Raab. Jeg kom hjem. Sabeljitsj kom mig imøde paa Dørtærskelen.

„Gud være lovet!“ udbrød han, da han saa mig. „Jeg var næsten bange for, at de Canailler atter havde faaet fat paa Dig. Nu, min kjære Petr Andrejitsj! Du vil maaskee neppe troe det: Oprørerne have plyndret Alt fra os: Klæder, Linned, Meubler, Huusgeraad, ikke en Smule have de ladet os beholde. Men, nok om det! Gud være lovet, at de have ladet Dig slippe derfra med Livet! Men sig mig engang, Herre, Du gjenkjendte vel Hetman'en?“

„Nei, jeg har ikke gjenkjendt ham; hvem er han da?“

„Hvorledes, min Kjære? Du har altsaa allerede glemt den Drukkenbolt, der i Kroen franarrede Dig Din Pels, den lille ganske ny Harekindspels, som det Best sprængte Sømmene paa, da han søgte at pine den paa sig.“

Jeg stod som lynslaaet af Forbauselse. Pugatsjev havde virkelig en slaaende Eghed med min Beiviser. Jeg blev efterhaanden forvisset om, at Pugatsjev og han var en og samme Person og fattede nu Grunden til den mod mig udviste Skaansel. Jeg kunde ikke andet end henfalde i Forundring over Omstændighedernes besynderlige Sammentjødelse: min Barnepels, som jeg havde foræret Landstrygeren, havde frelst mig fra Galgen, og Drukkenbolten, der flentrede om i Kroerne, beleirede nu Kræpostj'er og rystede det hele Keiserdømme.

„Men skal Du ikke have lidt at spise?“

spurgte Sabeljitsj, der uroffelig holdt fast ved sine gamle Vaner. „Vi have ikke det mindste her i Huset; men jeg vil gaae ud og see om jeg kan snuse noget op, som jeg kan tillave til Dig.“

Da jeg var bleven ene, hensant jeg i Betragtninger. Hvad skulde jeg nu gjøre? At forblive i Kræpostj'en, der nu var i Bedragerens Bold, eller slutte sig til hans Hob, var upassende for en Officer. Min Pligt fordrede, at jeg begav mig hen, hvor min Tjeneste endnu kunde være til Gavn for mit Fædreland under de nuværende vanskelige Omstændigheder . . . Min Kjærlighed derimod talte kraftig for, at jeg skulde forblive hos Marja Ivanovna og være hendes Forsvarer og Beskytter. Omendstjondt jeg forudsaae en snarlig og utvivlsom Forandring i Forholdene, kunde jeg dog alligevel ikke undlade at sitre, naar jeg tænkte mig det Farefulde i hendes Stilling.

Jeg blev afbrudt i mine Betragtninger af en Kosak, der i al Hl kom og meldte mig, „at den store Keiser vilde tale med mig.“

„Men hvor er han?“ spurgte jeg, idet jeg lavede mig til at adlyde.

„I Commandantboligen,“ svarede Kosakken. „Efter Maaltidet tog vor Fader et Bad, og nu udhviler han sig. Nu, Deres Velbaarighed, Alt tyder paa, at han er en høi Person: til Middag behagede det ham at fortære to stegte Grise og han lader sig frottere i en saadan Hede, at Taras Kurotsjkin ikke kunde holde ud til Enden, men maatte levere Badekosten til Fomka Biskajev, og neppe ved koldt Vand

kunde bringes til sig selv igjen . . . Og saa ere ogsaa alle hans Manerer saa fornemme... Og man fortæller, at man, da han var i Bad, saa Reismærkerne paa hans Bryster: paa det ene en Orn med to Hoveder, saa stor som et Femlopekøstykke, og paa det andet hans Billede."

Jeg ansaa det ikke for nødvendigt at beskrive Rosaffens Mening, men begav mig paa Veien med ham til Commandantboligen, idet jeg isorveien gjorde mig en Idee om denne Sammentkomst, og forsøgte at slutte mig til, hvad Enden vilde blive derpaa. Læseren kan let tænke sig, at jeg ikke var saa aldeles koldblodig og rolig i saa Henseende.

Mørket begyndte allerede at falde paa, da jeg naaede Commandantboligen; Galgen med dens Ofre tog sig stræffelig ud i Halvmørket. Den ulykkelige Bassissa Jegorovnas Lig laa endnu henkastet under Trappen, ved hvilken to Rosaffer holdt Vagt. Den Rosaf, der havde hentet mig, gik ind for at melde mig, men vendte strax tilbage og førte mig ind i det samme Værelse, hvor jeg Aftenen isorveien havde taget en saa om Afsked med Marja Ivanovna.

En usædvanlig Scene fremstillede sig for mig. Omkring et med en Dug bedækket, og med Glaster og Glas besat Bord, sad Pugatjiev og en halv Snes af Rosaffernes Eldste. De sad der, ophidsede af Vinen, med røde Ansigter og glindsende Dine, med deres Huer paa Hovedet og isørte deres brogede Ritler. Ingen af de tvende nysoptagne Overløbere, Sjva-

brin eller vor Underofficer, befandt sig iblandt dem.

„Ah, Deres Velbaarenhed!“ udbød Pugatsjev, da han fik Die paa mig. „Velkommen; vær saa god at tage Plads, Deres Velbaarenhed.“

Hans Bordkammerater rykkede sammen. Jeg tog i Taushed Plads for Enden af Bordet. Min Nabo, en ung velstabt og smuk Kofsak, iskjenkede mig et Glas simpel Viin, som jeg aldeles ikke rørte. Jeg gav mig til med nysgjerrige Blik at mønstre Forsamlingen. Pugatsjev indtog den fornemste Plads ved Bordet, paa hvilket han støttede Albuen, idet han med sin brede Næve tog sig om sit sorte Skjæg. Hans Ansigtstræk vare regelmæssige og ret behagelige, og røbede aldeles ikke mindste Grusomhed. Han vendte sig ofte til en Mand paa omtrent 50 Aar, hvem han snart titulerede „Greve“, snart „Timofejev“, snart „Svoger“. De omgikkes alle hinanden som Kammerater og viste aldeles ikke deres Anfører nogen fortrinlig Opmærksomhed. Samtalen var om Angrebet samme Morgen, om Oprørets Fremstridt og om deres tilkommende Bedrifter. Enhver pralede, fremkom med sine Anstuelser og mod-sagde frit Pugatsjev. Og i dette besynderlige Krigsraad blev det besluttet at gaae mod Drenborg: en forøben Bevægelse, og som dog nær var bleven kronet med et heldigt Udfald! Marsen blev bestemt til Dagen efter.

„Nu, Kammerater,“ sagde Pugatsjev, „la-der os nu til Afsted istemme min Indblings-

sang. Tsjumakob! Begynd!" Med en fin, spæd Stemme begyndte min Nabo en melan-
kolsk, burlesk Sang og alle faldt ind med i
Chor:

Brus ei saa, Mo'erlil, grøntlæbte Eggestov,
Dg forstyr ei mig stakkels unge Tyr i min Tanke-
gang!

Thi imorgen jeg stakkels unge Tyr i Forhør skal
gaae,

I Forhør for den strenge Dommer, for Tsaren
selv:

Dg begynder da Hans Raade Tsaren at spørge
mig:

„Saa mig sig, saa sig, Barnlille, Du Bondeson,
Først med hvem Du har sjaalet og med hvem Du
har øvet Kob,

Saa om mange Du eller saa Kammerater har?"

Jeg Dig sige skal, rettroende Tsar, vort Haab,
Jeg den rene Sandhed Dig sige skal, Sagens Sam-
menhæng:

Kammerater? Af dem har jeg fire havt:

Dg min første Kammerat var den mørke Nat,
Dg min anden Kammerat var den blanke Kniv,
Dg min tredie Kammerat var min gode Hest,
Dg min fjerde Kammerat var min Bue stærk;
Dg mit Sendebud, Herre Tsar, det var en glødet Pil.
Saa mig svare vil den rettroende Tsar, vort Haab:
Nu ret saa, ret saa, Barnlille, Du Bondeson,
Du at stjæle forstaar, saavel som og Svar at gi'e!
Dg til Gjengjæld jeg Dig, Barnlille, belønne vil
Med et Træhuus, et høit, paa Midten af Marken
her.

Med en Tværhjælte, Barnlille, og med Stolper to.

Jeg er ikke istand til at beskrive den Birkning, som denne Kjeltringe-Sang om Galgen, som blev sjungen af Folk, der vare hjemfaldne til Galgen, frembragte hos mig. Deres strækelige Ansigter, deres melodiske Stemmer, det nedslagne Udtryk, hvormed de ledsagede Sangens Ord, der uden det vare udtryksfulde nok — Alt rystede mig med et Slags poetisk Stræk.

Gjæsterne tømte endnu et Glas, stod fra Bordet og tog Afsked med Pugatsjev. Jeg vilde følge deres Exempel, men Pugatsjev sagde til mig: „Bliv Du her, jeg har noget at tale med Dig om.“ Jeg blev da tilbage under fire Dine med ham.

Vor gjensidige Taushed vedvarede i nogle Minutter. Pugatsjev betragtede mig opmærksomt og blinkede af og til med det venstre Øie med et besynderligt Udtryk af Skjelmeri og Spottelyst. Tilslidst gav han sig til at lee, og det saa uforstilt og hjertelig, at jeg ved at see paa ham, ogsaa begyndte at lee, uden selv at vide hvorfor.

„Nu, Deres Velbaarenhed?“ sagde han til mig. „Du blev noget forsagt, tilskaae det kun, da mine Drenge lagde Dig Strikken om Halsen? Jeg formoder næsten, at Himlen ikke forekom Dig større end et Faarestind Og havde Din Tjener ikke været, saa var Du kommen til at dingle under Tværbjelken. Jeg gjenkjendte strax det gamle Graahoved. Nu, vilde Du vel have troet, Velbaarenhed, at den Mand, der viste Dig Veien til Kroen, var den store Reiser selv? (Her antog han en vigtig og hemmelighedsfuld Mine). Du har forsetet

Dig stærkt imod mig," vedblev han; „men jeg har tilgivet Dig paa Grund af Din Velgjer-
ning, paa Grund af at Du viste mig en Tje-
neste, da jeg var nødt til at skjule mig for
mine Fjender. Men ikke nok dermed! Jeg skal
belønne Dig endnu mere, naar jeg faaer mit
Rige tilbage. Løber Du at tjene mig med
Iver?"

Bedragerens Spørgsmaal og hans Fræk-
hed forekom mig saa komiske, at jeg ikke kunde
tilbageholde et Smil.

„Hvad smiler Du over?" spurgte han mig
med et mørkt Ansigt. „Eller troer Du maa-
ske ikke, at jeg er den store Keiser? svar mig
oprigtig!"

Jeg var raadvild. At erkjende denne
Landstryger for Keiser var jeg ikke istand til:
det forekom mig at ville være en utilgivelig
Feighed. At kalde ham en Bedrager lige op
i Dinene var at styrte mig selv i Jordærvælse;
og det, hvortil jeg i min første Harm havde
været istand under Galgen for alt Folkets
Dine, syntes mig nu at ville være et unyttigt
Praleri. Jeg vaklede. Pugatjjev ventede med
et mørkt Udtryk paa mit Svar. Endelig (og
jeg erindrer endnu med en vis Selvtilfredshed
dette Dieblis) fik Pligtfølelsen i min Sjæl Over-
haand over den menneskelige Svaghed; og jeg
svarede Pugatjjev:

„Hør mig nu, og jeg skal sige Dig den
rene Sandhed. Døm selv, om jeg kan erkjende
Dig for Keiser! Du er en forstandig Mand:
Du vilde selv indsee, at jeg forstillede mig."

„Men hvem er jeg da, efter Din Formening?“

„Det veed Gud og ikke jeg; men ihvo Du end er, saa spiller Du et drifstigt Spil.“

Pugatsjev tilkastede mig et skarpt Blif. „Du troer altsaa ikke,“ sagde han, „at jeg er Keiseren Petr Feodorovitsj? Nu vel. Men selger maaſte ikke Lykken den Modige? Svang ikke Grijska Dtrepjev sig fordom op paa Keisertronen? Tro om mig hvad Du vil, men forlad mig ikke. Og hvad kommer det ogsaa Dig ved? . . . Er man end ikke Præst, saa er man dog „Fa'er“. Tjen mig med Trostab og Iver og jeg skal gjøre Dig til Feltmarschalt og til Fyrste. Hvad siger Du dertil?“

„Nei!“ svarede jeg med Fasthed. „Jeg er en født Adelsmand; jeg har svoret Hds. Maj. Keiserinden Trostab; Dig kan jeg ikke tjene. Hvis Du virkelig vil mig vel, saa send mig til Drenborg!“

Pugatsjev faldt i Tanke.

„Og naar jeg gjør det,“ sagde han, „lover Du mig saa idetmindste ikke at tjene imod mig?“

„Hvorledes kan jeg love Dig det?“ svarede jeg. „Du veed selv, at det ikke berøber paa mig: saaer jeg Ordre til at gaae imod Dig, saa maa jeg lystre; der hjælper ingen Snak. Du er nu selv Ansører; Du fordrer jo selv Lydighed af Dine. Hvad vilde det ligne, at jeg sagde mig fra Tjenesten, naar min Tjeneste mest gjordes fornøden? Mit Liv er i Din Haand; lader Du mig gaae, er jeg Dig taknemmelig; berøver Du mig Livet, saa er

Gud Din Dommer; jeg har nu sagt Dig Sandhed."

Min Oprigtighed slog Pugatssjev.

"Nu, lad det saa være saaledes," sagde han idet han klappede mig paa Skuldren. "Vil man straffe, maa man straffe tilgavns; vil man benaade, maa man gjøre det fuldstændigt. Gaa Du saa da hvorhen Du vil, og gjør som Du vil. Kom imorgen til mig og tag Afsted med mig, men gaa nu hen og hvil Dig, og jeg trænger ogsaa selv til Sovn."

Jeg forlod Pugatssjev og gik ud paa Gaden. Det var en stille Frostnat. Maanen og Stjernerne skinnede klart og oplyste Pladsen og Galgen. I Kræpostj'en var Alt Ro og Mørke. Kun i Kroen var der endnu Lys, og man hørte de natlige Sviregasters Raaben. Jeg kastede et Blik paa Præstens Huus. Vinduesstodderne og Porten vare lukkede. Det lod til, at Alt var roligt der.

Jeg kom hjem i mit Qvarteer, hvor jeg fandt Sabelsitsj bekymret over min Fraværelse. Efterretningen om min Frihed glædede ham usigelig.

"Lovet være Du, Herre!" sagde han, idet han gjorde Korsets Tegn. "Saasnart det grøyer ad Dag forlade vi Kræpostj'en og vandre afsted, hvorhen Veien fører. Jeg har her noget, jeg har lavet til Dig; spis nu lidt, min Kjære, og hvil Dig saa ud til imorgen, og sov saa trygt som om Du laa i Christi Skød!"

Jeg fulgte hans Raad, spiste til Aften med stor Appetit og lagde mig dernæst, udmat-

tet baade paa Sjæl og Legeme, til at sove
paa det bare Gulv.

Niende Capitel.

Abskillelsen.

Sødt, o sødt det var at mødes;
Skjønne Pigelil, med Dig;
Tungt, o tungt det var at skilles,
Tungt, som fra sin Sjæl, fra Dig.

Gherassov.

Tidligt om Morgenens vakte Trommen mig
og jeg begav mig til Samlepladsen. Der vare
allerede Pugatjsjews Skarer opstillede rundt om
Galgen, i hvilken alle Gaarsdagens Dfre endnu
hængte. Kosakkerne sad tilhest, Soldaterne
stode under Bevær. Janerne vaiede. Nogle
Kanoner, blandt hvilke jeg ogsaa gjenkjendte
vor, vare opstillede paa Feltlavetter. Alle
Kræpostjens Indvaanere befandt sig ogsaa der,
og ventede paa Pugatjsjev. Ved Trappen til
Commandantens Huus stod en Kosak, der holdt
en særdeles smuk hvid Hest af kirgisk Race
ved Tømmen. Jeg søgte med Dinene Fruens
Fig. Det var skaffet noget tilside og bedækket
med en Maatte. Endelig kom Pugatjsjev ud
fra Forstuen. Folk toge Hattene af. Pugat-
sjev standsede paa Trappen og hilsende til alle
Sider. En af de Ældste leverede ham en
Sæk med Robberpenge, som han gav sig til i

Haandsfuldevis at kaste ud iblandt Folket, der under Hujen og Strigen løb til for at opsamle dem, hvilket ikke gik af uden blodige Pander. De fornemste af Pugatsjjevs Staldbrodre stillede sig om ham. Blandt dem var ogsaa Sjvabrin. Vore Blikke mødtes; i mit kunde han læse Foragt, og han vendte sig bort med et Udtryk af ægte Ondskabsfuldhed og forstilt Spot. Da Pugatsjev fik Die paa mig blandt Hoben, nikkede han til mig og kaldte mig hen til sig.

„Hør nu!“ sagde han til mig. „Begib Dig øiebliklig til Drenborg og tilmeld i mit Navn Gonverneuren og alle Generalerne, at de kunne vente mig hos sig om en Uge. Raad dem til at komme mig imøde med barnlig Kjærlighed og Lydighed; ellers ville de ikke undgaae en stræffelig Straf. Lykkelig Rejse, Deres Velbaarenhed!“

Dernæst vendte han sig til Folket og sagde, idet han pegte paa Sjvabrin:

„Her see I. Børnlille, Jeres nye Commandant. Bærer ham lydige i Alt og han indestaaer mig for Eder og for Kræpostj'en.“

Det var med Skræk at jeg hørte disse Ord: Sjvabrin Kræpostj'ens Commandant og Marja Ivanovna i hans Vold! — Min Gud, hvad vilde der blive af hende! Pugatsjev gik ned ad Trappen, man førte hans Hest frem, og han svang sig rask op i Sadelen uden at vente paa, at Kosakkerne skulde hjælpe ham op.

I det Samme seer jeg træde frem af Hoben hvem anden end min gode Sabeljitsj, der gaaer hen til Pugatsjev, som han overle-

berer et Papir. Jeg var ikke istand til at gjøre mig nogen Idee om, hvad Ende dette vilde tage.

„Hvad er det for noget?“ spurgte Pugatsjev med Bigtighed.

„Læs det, saa vil Du faae at see,“ svarede Sabeljitsj. Pugatsjev tog Papiret og betragtede det længe med en betydningsfuld Mine.

„Hvad er det for Kragetæer Du her har strevet?“ sagde han endelig. „Vore høie Dine ere ikke istand til at finde Rede heri. Hvor er min Oersecretair?“

En ung Mand i Corporalsuniform skyndte sig hen til Pugatsjev.

„Læs det op høit!“ sagde Bedrageren, idet han leverede ham Papiret. Jeg var særdeles nysgjerrig efter at faae at vide, hvad det kunde være, min Hovmester havde faaet ifinde at skrive til Pugatsjev om. Oersecretairen begyndte med lydelig Røst stavende at oplæse Følgende:

„To Slaabrokke, den ene af Mikkal, den anden af sribet Silketoi, gjør sex Rubler.“

„Hvad betyder dette?“ spurgte Pugatsjev med rynket Pande.

„Befal at læse videre,“ svarede Sabeljitsj rolig.

Oersecretairen fortsatte:

„En fin grøn Klædes-Uniform, gjør syv Rubler.“

„Et Par hvide Klædesbuxer, gjør fem Rubler.“

„Tolv Manskjetskjorter af hollandst Lærred, gjør ti Rubler.“

„Et Reiseskatol med Thetoi, gjør to og en halv Rubel . . .“

„Hvad er dette for noget dumt Toi?“ afbrød Pugatsjev. „Hvad Pokker komme disse Reiseskattoller og Manskjetskjorter mig ved?“

Saveljitsj rømmede sig og begyndte paa en Forklaring.

„Det er, Ja'er, som Du vil see, en Fortegnelse paa de Sager, der efterhaanden ere blevene min Herre frastjaalne af de Canailler . . .“

„Hvilke Canailler?“ spurgte Pugatsjev strengt.

„Jeg be'er: jeg sagde feil,“ svarede Saveljitsj. „Det var disse Canailler — nei, ikke Canailler, men Dine Børn, der have snuset lidt om, og taget Adskilligt med sig, men vres des ikke: en Hest har fire Been og kan dog snuble. Befal at læse tilende!“

„Læs tilende!“ sagde Pugatsjev.

Secretairen fortsatte:

„Et Serges-Tæppe og et vateret Tastes-Ditto, gjør fire Rubler.“

„En Hævestindspels, overtrukken med lyserødt Ratin, gjør fyrgetyve Rubler.“

„Og endelig en Hævestindspels, som Din Naade fik til Foræring i Kroen, gjør femten Rubler.“

„Hvad er det for noget?“ raabte Pugatsjev, og hans ildfulde Dine lynede.

Jeg tilstaaer, at jeg begyndte at blive alvorlig bange paa min stakkels Hovmesters

Begne. Han vilde atter have indladt sig paa en Forklaring, men Pugatsjev afbrød ham:

„Hvor tør Du understaae Dig at komme til mig med saadant Sludder?“ raabte han, idet han rev Papiret ud af Secretairens Haand og kastede Saveljitsj det lige i Dinene. „Dit gamle Dumhoved! Har man end udplyndret dem lidt, er det saa stor en Ulykke! Men Du, gamle Graahoved, burde evigt bede til Gud for mig og mine Børn, til Tak for at Du og Din Herre der ikke dingle i Galgen ved Siden af de andre Ulydige . . . En Harestindspels! Ja jeg skal „harestindspelse“ Dig, jeg! Eller veed Du maaſtee ikke at jeg kan give Befaling til at lade Dig slaa levende og bruge Dit Skind til en Pels?“

„Som Du vil,“ svarede Saveljitsj; „men jeg er en stoffels Livegen, der maa være ansvarlig for min Herres Gods.“

Det var øiensynligt at Pugatsjev i dette Dieblif var høimodig stemt. Han vendte sig om og red bort uden at sige et Ord mere. Sjvabrin og de Eldste fulgte ham. Hans Trop marscherede i Orden ud af Kræpostj'en. Folket strømmede bort for at ledsage Pugatsjev, og jeg blev ene tilbage paa Pladsen med Saveljitsj, der holdt sin Fortegnelse i Haanden og betragtede den med et Udtryk af dyb Bedrøvelse.

Da han havde seet min gode Forstaagelse med Pugatsjev, havde han faaet isinde at benytte den til vor Fordeel; men hans kloge Plan var ikke lykkedes ham. Jeg vilde have skjendt

paa ham for hans utidige Iver, men kunde ikke bare mig for at bryde ud i Latter.

„Ja, lee Du kun, Herre,“ sagde Saveljitsj; „lee Du kun; men naar vi nu paany skulle forsyne os med alt til Huset Henhørende, saa skulle vi nok saa at see, om det bliver til at lee ad.“

Jeg skyndte mig hen til Præstens Huus for at see Marja Ivanovna. Præstekonen kom mig imøde med en sørgelig Tidende. Marja Ivanovna var om Natten bleven angreben af en stærk, hidsig Feber, laa aldeles uden Besindelse og fantaserede. Præstekonen førte mig ind i Bærelset til hende. Jeg traadte ganske sagte hen til hendes Leie. Den Forandring, der var foregaaet med hendes Ansigtstræk, slog mig. Den Syge gjenkjendte mig ikke. Jeg stod længe foran hende og havde hverken Dre for Pater Gerasim eller for hans gode Kone, der siensynlig bestræbte sig for at trøste mig. Mørke Tanker bestjefstigede mit Sind. Den stakkels forladte, fader- og moderløse, i nogle ondskabsfulde Oprøreres BOLD givne Piges Stilling og min egen Afmagt ængstede mig. Sjvabrin, Sjvabrin fremfor Alt var en piinlig Tanke for mig. Han var nu af Bedrageren bleven beklædt med Magten, førte Commandoen i den Kræpostj, hvor den ulykkelige Pige, der var den ustyldige Gjenstand for hans Had, var ladet tilbage, og man kunde af ham vente sig, hvad det skulde være. Hvad skulde jeg gjøre? Hvorledes skulde jeg komme hende til Hjælp? Hvorledes skulde jeg udfri hende af denne Canailles Hænder? Der var et Middel tilbage:

jeg besluttede siebliflig at begive mig til Drenborg forat paastrynde den bjælogorsta'er Kræpostis Undsætning og efter Evne selv bidrage dertil. Jeg tog Afsked med Præsten og med Afulina Pamsilovna, idet jeg med Varme anbefalede til hende den, som jeg allerede næsten betragtede som min Hustru. Jeg tog den stakfels Piges Haand, kysede den og vædede den med mine Taarer.

„Levvel!“ sagde Præstekonen til mig, da hun fulgte mig ud. „Levvel, Petr Andrejitsj. Maaskee sees vi igjen i bedre Tider. Glem os ikke og skriv os til saa snart som muligt! Den stakfels Marja Ivanovna har nu ingen anden Trøst og Beskytter end Dem.“

Da jeg var kommen ud paa Pladsen, standsede jeg et Dieblif, kastede et Blik paa Galgen, blottede mit Hoved, og tog dernæst Veien ud af Kræpostj'en ad Drenborg til, ledsaget af Savelsjitsj, der ikke veg fra min Side.

Jeg gif i mine egne Betragtninger, da jeg med Et hørte Hovslag bag efter mig. Jeg saae mig om, og seer en Kofak komme galopperende ud af Kræpostj'en, føre en basjirst Hest ved Tøilen og gjøre Tegn til mig. Jeg standsede og gientjendte snart vor Underofficer. Han galopperede hen til mig, sprang af Hesten, og sagde, idet han gav mig den andens Tøile i Haanden: „Deres Velbaarenhed! Vor Fader sender Dem herved som Present en Hest og sin egen Pels (en Lammestindspels var bunden til Sadlen). Og derhos . . .“ tilføiede Underofficeren stammende, ”forærer han Dem ogsaa . . . en halv Rubel i Penge; men den

har jeg tabt paa Veien, og jeg beder Dem være saa heimodig at tilgive mig."

Saveljitsj saae skjævt til ham og mumlede:

"Den har Du tabt paa Veien! Men hvad er da det der klingrer der i Din Bryst-lomme? Din Gæsthy!"

"Hvad det er der klingrer i min Bryst-lomme?" gjentog Underofficeren, uden at lade sig bringe det mindste i Forlegenhed. "Gud forlade Dig Din Synd, Gamle! Det er Trensen paa Hesten, der klingrer og ikke den halve Rubel."

"Godt!" sagde jeg, idet jeg afbrød deres Ordverel. "Bring min Tak til den, der har sendt Dig, og see til om Du ikke paa Tilbageveien skulde kunne finde den halve Rubel, som Du har tabt, og behold den saa til en Drifteskilling!"

"Tusind Tak, Deres Velbaarenhed!" svarede han, idet han dreiede sin Hest; "jeg skal stedse bede til Gud for Dem." Med disse Ord galoperede han tilbage, med den ene Haand paa Brystlommen og inden et Diebligs Forløb havde vi tabt ham af Syne.

Jeg tog Pelsen paa, steg til Hest og lod Saveljitsj sidde op bagved mig.

"Seer Du, Herre," sagde den Gamle, "at det dog ikke var saa ganske omsonst, at jeg leverede Canaillen min Fortegnelse: Den Gæsthy skammede sig dog. Omendstjont denne lange basjkirke Skindmær og denne Pammessindspels ikke ere halv saa meget værd som det, de Kjeltringer have frastjaalet os, og det, Du selv

behagebe at give ham, saa kommer dette os
dog altid tilpas og af en bidst Hund er en
Tot Haar dog altid noget."

Tiende Capitel.

Beleiringen.

Genover hele Bøigden

Paa Staden, lig en Ørn hans Blik slog ned fra
Høiden.

Vag Leiren han beføl at bygge op et Skur,
Om Natten, skjult af det, bestyde Stadens Mur.

Gheraskov.

Da vi nærmede os Drenborg, fik vi Die
paa endel Slaver med ragede Hoveder og
med Ansigter, der vare lemlæstede af Bød-
delens Tænger. De gik og arbeidede uden-
om Fæstningsværkerne under Opsigt af In-
valider af Garnisonen. Nogle hjorte det
Mudder, der opfyldte Graven, kørte paa
Karrer, andre gravede i Jorden med Spader;
paa Volden slæbte Murere affted med Teg-
steen og udbedrede Stadsmuren. Ved Porten
standsede Bagten os og forlangte vore Passer.
Da Sergeanten hørte, at jeg kom fra den bjæ-
logorsta'er Kræposij, førte han mig direkte til
Generalens Huus.

Jeg traf denne i Haven. Han var ifærd
med at eftersee sine Ubletræer, der vare af-
bladede af Efteraarsvinden, og med en gam-

mel Gartners Bistand omvirkede han dem omhyggelig med varmt Straa. I hans Ansigt laa der Udtryk af Tilfredshed, Sundhed og Godmodighed. Han blev glad ved at see mig, og gav sig til at udspørge mig om de strækelige Begivenheder, hvortil jeg havde været Vidne. Jeg fortalte ham Alt. Den Gamle hørte opmærksom paa mig og affjar imidlertid nogle tørre Grene.

„Den stakkels Mironov!“ sagde han, da jeg havde endt min sørgelige Fortælling. „Det gjør mig ondt for ham; det var en slikt Officer; og Fru Mironov var en fortræffelig Dame og en sand Mester til at nedsalte Champignoner! Og hvorledes er det gaaet Massa, Capitainens Datter?“

Jeg svarede, at hun var bleven tilbage i Kræposten i Præstens Huus.

„Hvorledes?“ bemærkede Generalen. „Det er noget slemt noget dette. Paa disse Røvers Disciplin kan man ikke stole det mindste. Hvad vil der blive af den stakkels Pige?“

Jeg svarede, at der ikke var langt til den bjælogorska'er Kræpost og at Hs. Excellens rimeligviis ikke vilde tøve med at affende Tropper til de stakkels Beboeres Befrielse. Generalen rystede paa Hovedet med et tvivlende Udtryk.

„Vi ville see den Ting an, vi ville see den Ting an,“ sagde han. „Vi have Tid nok til at tale derom. Jeg venter Dig nu for det første til The hos mig. Jeg holder idag et Krigsraad, og Du kan give os paalidelige Efterretninger om denne Canaille Pugatsjev og

hans Folk. Gaa nu hen og udhvil Dig saalænge."

Jeg begav mig til det mig anviste Qvarteer, hvor Savelsjitsj allerede havde bragt Alt i Orden, og jeg ventede med Utaalmødighed paa den fastsatte Times Komme. Læseren kan let forestille sig, at jeg ikke undlod at indfinde mig i et Krigsraad, der vilde faa en saa stor Indflydelse paa min Skjebne. Til den bestemte Time var jeg allerede hos Generalen.

Jeg traf hos ham en af Byens Embedsmænd, saavidt jeg erindrer, Tolddirecteuren, en tyk, rødmostet gammel Mand i en solv- og guldbroderet Raftan. Han gav sig til at udspørge mig om Ivan Kusmitsj's Skjebne, hvem han kaldte sin gode Ven, og afbrød ofte min Fortælling med supplerende Spørgsmaal og med moralske Bemærkninger, der, om de end ikke vidnede om, at han var erfaren i Krigskunsten, dog idetmindste røbede Klogskab og naturlig Forstand. Imidlertid havde ogsaa de øvrige Indbudne indfundet sig. Da alle vare komne tilfæde og vare blevne forsynede med The, gav Generalen sig til i et meget klart og vidtløftigt Foredrag at udvilde, hvørom Talen var:

"Nu mine Herrer," vedblev han, "maa vi tage en Bestemmelse om, hvorledes vi skulle gaae tilværks mod Oprørerne: angrebs- eller forsvarsviis? Enhver af disse to Maader har sin gode og flette Side. Gaa vi angrebsviis tilværks, have vi større Haab om hurtigere at at gjøre det af med Fjenden; men at gaae forsvarsviis tilværks er sikrere og mindre far-

ligt . . . Vi ville nu begynde at samle Stemmer i den bestemte Orden, det vil sige, først høre de Laveste i Rangen. Hr. Jændrik!", vedblev han, idet han vendte sig til mig, „hav den Godhed at gøre os bekendt med Deres Mening!"

Jeg reiste mig op og efter først i Korthed at have givet en Beskrivelse af Pugatjjev og hans Folk, erklærede jeg med Bestemthed, at det vilde være umuligt for Bedrageren at holde sig mod regulære Tropper.

Denne min Erklæring blev tydelig nok meget ugunstig optagen af de øvrige Medlemmer. De betragtede den som Ungdoms = Overivelse og Forhovenhed. Der opstod en Mumlen, og jeg hørte tydelig Ordet „Grønstolling", udtalt halvhøit. Generalen vendte sig til mig og sagde med et Smil:

„Hr. Jændrik! De første Stemmer i et Krigsraad erklære sig ialmindelighed til Gunst for at gaae angrebsviis tilværks: det er i sin Orden. Vi ville nu høre den næste Stemme. Hr. Collegieraad! Behag at sige os Deres Mening!"

Den gamle Mand i den guld- og sølvbroderede Raftan tomte ihast sin tredje Kop The, der havde en betydelig Tilsætning af Rom, og svarede Generalen:

„Jeg formener, Deres Excellens, at vi hverken bør gaae angrebs- eller forsvarsviis tilværks."

„Men hvorledes da, Hr. Collegieraad?" udbød Generalen forundret. „Taktikken hjen-

der intet Tredie: enten angrebs- eller forsvars-
viis . . ."

"Deres Excellens gaa bestikkelsesviis til-
værks!"

"Ha, ha! Det er meget fornuftigt Raad.
Bestikkelses-Forholdsregler tillades af Taktikken,
og vi ville drage os dette Raad tilnytte. Man
kunde af de hemmelige Fonds sætte halvfjerds-
sindstyve, eller endogsaa hundrede Rubler paa
den Canailles Hoved . . ."

"Og saa," afbrød Tolddirecteuren ham,
"vil jeg være en kirgisist Bædder og ikke Col-
legieraad, om ikke disse Gæbtyve udlevere os
deres Hetman, bunden baade paa Hænder og
Fødder."

"Vi ville senere komme tilbage til at tale
om det," svarede Generalen. "Men i ethvert
Tilfælde maa vi først tage militaire Forholds-
regler. Mine Herrer, afgiver Deres Stemme
i den fastsatte Orden!"

Alle Stemmer vare imod min. Alle Med-
lemmerne af Krigsraadet talte om Troppernes
Upaalidelighed, om Usikkerheden af et godt Ud-
fald, om Forsigtighed og andet deslige. Alle
vare af den Formening, at det var fornuft-
tigere at holde sig bag Muren under Kano-
nernes Beskyttelse end prøve Baabenlykken i
aaften Mark. Da Generalen endelig havde
hørt alle Stemmer, bankede han Aften ud af
sin Pibe, og holdt følgende Tale:

"Mine Herrer! jeg maa tilkjendegive Dem,
at jeg, hvad mig angaaer, er aldeles enig med
Hr. Fændrifken: thi hans Mening er grundet
paa alle en sund Taktiks Regler, hvillen næ-

sten altid foretrækker Offensiven for Defensiven."

Her holdt han inde og gav sig til at stoppe sin Pibe paany. Min Egentjærlighed triumferede. Jeg kastede et stolt Blik paa de øvrige Medlemmer, der smaaahviskede indbyrdes med et Udtryk af Utilfredshed og Uro.

"Men, mine Herrer," vedblev han, idet han med et dybt Suk udblæste en tyk Sky af Tobaksrøg, "jeg fordrister mig ikke til at tage et saa stort Ansvar paa mig, da Talen her er om Intet mindre end de mig af Hendes Keiserlige Majestæt, min allernaadigste Hersterinde, betroede Provindsers Sikkerhed; og jeg stemmer saaledes med Majoriteten, der har formeent, at det fornuftigste og sikreste er indensfor Stadens Mure at oppebie en Beleiring og tilbagevise Fjendens Angreb med et stærkt Artilleri og, om muligt, ved at foretage Udfald."

Nu kom Turen til de andre Krigsraads-medlemmer at betragte mig med et haanligt Smil. Krigsraadet blev hævet. Jeg kunde ikke andet end ynkes over den ærbørdige Krigers Svaghed, som, tvertimod sin egen Overbeviisning, besluttede sig til at følge nogle uvidende og uerfarne Personers Mening.

Nogle Dage efter dette mærkelige Krigsraads Afholdelse fik vi at vide, at Pugatsjev, sit Løfte tro, rykkede mod Orenborg. Fra Muren kunde jeg see Oprørernes Hær. Det forekom mig, at deres Antal var været til det Tidobbelte siden det sidste Angreb, hvortil jeg havde været Vidne. De havde nu ogsaa Artilleri med, som Pugatsjev havde taget i de

Smaaafæstninger, han allerede havde erobret. Jeg mindedes Krigsraadsbeslutningen og forudsaa en langvarig Indespærring inden Drenborgs Mure. Jeg kunde neppe tilbageholde mine Taarer ved denne Tanke.

Jeg vil ikke forsøge at beskrive Drenborgs Beleiring, der hører hjemme i Historien og ikke i Familiememoirer. Jeg vil blot i Korthed sige, at denne Beleiring paa Grund af de locale Autoriteters Forsømmelse blev fordærvelig for Indbyggerne, der maatte udholde Hunger og al mulig Elendighed. Man kan saaledes let tænke sig, at Livet i Drenborg var aldeles utaaleligt. Alle ventede med Modløshed paa Afgjørelsen af deres Skjebne; alle sukede under Dyrtiden, der i Sandhed ogsaa var strækelig. Indvaanerne vænnede sig efterhaanden til Ruglerne, der faldt ned rundt om i deres Gaarde; og tilsidst pirrede Pugatsjyevs Angreb ikke engang den offentlige Nysgjerrighed. Jeg var nærved at forgaae af Lede og Kjedsomhed. Tiden gik hen. Jeg hørte Intet fra den bjælogorsta'er Kræpostj. Alle Veie vare afstjaarne. Adskillelsen fra Marja Ivanovna blev mig utaalelig. Min Uvidenhed om hendes Skjebne pinte mig. Min eneste Adspredelse bestod i at foretage Streiferier udenfor Byen. Ved Pugatsjyevs Godhed havde jeg faaet en god Hest, med hvilken jeg delte mine tarbelige Maaltider, og paa hvilken jeg daglig red udenfor Staden og verlede Rugler med Pugatsjyevs Partigjengere. I disse Skjermysdler var Fordelen ialmindelighed paa de mæskede, fulde og med gode Heste forsynede Oprøreres Side. Bort Ga-

valleri kunde med sine udmagrede Heste ikke veie op imod dem. Undertiden gjorde ogsaa bort Fodfolk Udfald i aaben Mark, men den dybe Sne hindrede det i at operere med Held imod de adspredte Partigjengere. Artilleriet tordnede forgjeves fra Volden og i Marken blev det siddende fast og kunde paa Grund af Hestenes Udmattelse ikke komme af Stedet. Dette er et Billede af vore krigeriske Foretagender! Og det kaldte de orenborgske Honoratiorens Forsigtighed og Forstand!

Engang, da det lykkedes os nogenlunde at adsprede og forjage en temmelig betydelig Trop Gjender, satte jeg ind paa en Kosak, der var bleven affjaaen fra sine Kammerater; jeg var allerede ifærd med at hugge til ham med min tyrkiske Sabel, da han i det Samme tog sin Hue af og udbød:

„Goddag, Petr Andrejitsj! Hvorledes befinder De Dem?“

Jeg betragtede ham nøiere og gjentsjendte vor Underofficer, hvorover jeg blev usigelig glad.

„Jh Goddag, Maksimysj,“ sagde jeg til ham. „Er det længe siden Du forlod Bjelogorskaja?“

„Nei det er ikke ret længe siden, Petr Andrejitsj; igaar kom jeg tilbage derfra. Jeg har et lille Brev til Dem.“

„Hvor har Du det?“ udbød jeg, idet jeg hoppede i Sælen af Glæde.

„Her hos mig,“ svarede Maksimysj, idet han stak Haanden i Brysflommen. „Jeg lovede Palasjka at besørge det til Dem enten paa

den ene eller paa den anden Maade. I det Samme rakte han mig et sammenlagt Papir og galoperede dernæst bort. Jeg aabnede det og læste med bævende Hjerte følgende Linier:

„Det har behaget Herren at berøbe mig paa engang baade Fader og Moder: jeg har nu ikke en eneste Slægtning eller Beskytter paa Jorden. Jeg tager derfor min Tilflugt til Dem, da jeg veed, at De altid har ønsket mig vel og at De er rede til at hjælpe Enhver. Jeg beder til Gud, at dette Brev paa en eller anden Maade maa komme Dem ihænde. Maksimytøj har lovet at besørge det til Dem. Palasska har ogsaa hørt af Maksimytøj, at han ofte fra det Fjærnt seer Dem paa Volden og at De aldeles ikke skaaner Dem selv og ikke tænker paa dem, der under Taarer opsende Bønner for Dem til Gud. Jeg laa længe syg; og da jeg var bleven rask igjen, nødte Aleksøj Ivanytsj, der fører Commandoen her i min salig Faders Sted, Pater Gerasim til at udlevere mig til ham, idet han truede med Pugatsjev. Jeg er under Bevogtning i vort Hus. Aleksøj Ivanytsj vil tvinge mig til at gifte mig med ham. Han siger, at han har reddet mit Liv ved ikke at røbe Afulina Pamfilovnas List, da hun foregav for Oprørerne, at jeg var hendes Søsterdatter. Men jeg vil hellere dø end gifte mig med et saadant Menneske som Aleksøj Ivanytsj. Hans Opsørsel imod mig er meget krænkende og han truer mig med, at han, hvis jeg ikke betænker mig og giver mit Samtykke, vil føre mig til Leiren til Pugatsjev „og saa,“ siger han, „vil det gaae

Dem som det gif Elisabeta Kharlova." Jeg har bedet ham om Betænkningstid og han har tilstaaet mig endnu tre Dage, og hvis jeg om tre Dage ikke gifter mig med ham, vil jeg ingen Staausel kunne vente længere. Kjære Petr Andrejitsj! De er min eneste Bessytter; staa mig Ulykkelige bi! Bed Generalen og alle de Commanderende at de sende os Hjælp saa hurtigt som muligt og kom selv, hvis De kan. Jeg forbliver etc.

Deres ulykkelige fader- og moderløse
Marja Mironov."

Jeg var nærved at gaa fra Forstanden da jeg havde læst dette Brev. Jeg satte uden Barmhjertighed Sporerne i Siden paa min stakkels Hest og jagede til Byen. Underveis tænkte jeg frem og tilbage paa et eller andet Middel til at befri den stakkels ulykkelige Pige, men kunde ikke udfinde noget. Da jeg var kommen til Staden, begav jeg mig lige til Generalens Bolig og styrtede over Hals og Hoved ind til ham.

Han gif frem og tilbage i Bærelset og røg af sin Merstumpipe. Da han saae mig, standsede han. Mit Udseende strækkede ham rimeligviis; han spurgte mig ængstlig om Anrsagen til min saa pludselige Ankomst.

„Deres Excellens," sagde jeg til ham, „jeg henvender mig til Dem som til min kjædelige Fader; afflaa for Guds Skyld ikke min Bøn; det er mit hele Livs Lykke, der staaer paa Spil."

„Hvorledes det da, min Kjære?" spurgte den Gamle forundret. „Hvad kan jeg gjøre for Dig? Tal!"

„Deres Excellens tillade mig at tage et Compagni Soldater og halvtrediesindstyve Kosacker og dermed rense den bjælogorsta'er Kræpostj!“

Generalen saae vist paa mig og formodede rimeligviis at jeg var gaaet fra Forstanden (og heri var han heller ikke langt fra at have Ret).

„Hvorledes? Rense den bjælogorsta'er Kræpostj?“ sagde han endelig.

„Jeg indestaar for et heldigt Udsald,“ svarede jeg med Varme. Tillad mig det blot!“

„Nei, unge Mand,“ sagde han idet han rystede paa Hovedet. „J saa stor en Afstand vilde det falde Hjenden let at affjære Jer fra det strategiske Hovedpunkt og opnaae en fuldstændig Seir over Jer. Naar Communicationen er affjaaeren . . .“

Jeg blev bange, da jeg mærkede, at han var kommen ind paa militaire Betragtninger, og skyndte mig at afbryde ham.

„Capitain Mironovs Datter,“ sagde jeg til ham, „har skrevet mig et Brev til, hvori hun beder om Hjælp; Sjvabrin vil nøde hende til at gifte sig med ham.“

„Nei virkelig? Ah, den Sjvabrin det er en rigtig „Schelm“, og faaer jeg sat paa ham, saa lader jeg ham domme af en Standret og skyde paa Kræpostj'ens Brystværn! Men indtil den Tid maae vi have Taalmodighed . . .“

„Have Taalmodighed!“ raabte jeg ude af mig selv. „Og imidlertid gifter han sig med Marja Ivanovna!“

„Nah!“ udbrod Generalen. „Det var da heller ikke saa stor en Ulykke det: det er bedre for hende i den Mellemtid at være Sjvabrin's Kone; han er nu istand til at yde hende Beskyttelse; og naar vi skyde den Karl, saa findes der, med Guds Hjælp, nok andre Friere. Kjonne Enter sidde ikke længe i Enkestand; jeg mener dermed, at en Enke snarere finder en Mand end en Pige.“

„Jeg vil hellere dø,“ udbrod jeg i Raseri, „end overlade hende til Sjvabrin.“

„Ba, ba, ba, ba!“ udbrod den Gamle. „Nu forstaar jeg det; Du er forlibt i Marja Ivanovna. Saae vi det, det var en anden Sag! Stakkels unge Menneske! Men dog kan jeg alligevel paa ingen Maade overlade Dig et Compagni Soldater og et Halvthundrede Kosakker. En saadan Expedition vilde være uklog; jeg kan ikke paatage mig et saadant Ansvar.“

Jeg sænkede Hovedet, og Fortvivlelse bemægtigede sig mig. Pludselig fik jeg en Idee: hvori den bestod vil Læseren faae at see af det følgende Capitel, som de gamle Roman-skrivere sige.

Ellevte Capitel.

En Dprører-Landsby.

Stjont af Naturen grum var Løven dengang møt:
 „Hvad maa jeg takke for at see Dig i min Hule?“
 Han spurgte mildt.

A. Sumarokov.

Jeg forlod Generalen og skyndte mig til mit Qvarteer. Saveljitsj modtog mig med sin sædvanlige Formaning:

„Hvor Du har stor Lyst, Herre, til at komme i Berøring med disse forbrukne Røvere! Passer det sig for en Adelsmand? Den Tid kan komme, da Du kan blive ulykkelig blot derfor. Var det saa endda mod Tyrken eller mod Svensken Du gik, men man maa næsten skamme sig ved at sige mod hvem.“

Jeg afbrød hans Tale med det Spørgsmaal:

„Hvormange Penge har jeg i det Hele?“

„Dem skal det ikke mangle paa,“ svarede han, med en veltilfreds Mine. „Ihvormegit Dprørerne end have plyndret fra os, saa har jeg dog faaet noget skaffet afveien.“

Og med disse Ord trak han op af Lommen en lang, strikket Pung, der var fyldt med Solv.

„Nu, Saveljitsj,“ sagde jeg til ham, „lad mig nu faae Halvdelen heraf; Resten kan Du selv beholde. Jeg rider til den bjælogorska'er Kræpostj.“

„Kjære Petr Andrejitsj!“ udbød den skaf-

kels Hovmester med sitrende Stemme. „For Guds Skyld! Hvorledes? Du vil begive Dig paa Veien nu da man intetsteds kan komme frem for Røverne? Skaan dog Dine Forældre om Du end ikke vil skaane Dig selv! Hvor vil Du ride hen? Af hvad Grund? Giv dog blot Tid til Hæren kommer og tager disse Dyrere ved Bingebeinet; saa kan Du jo ride til alle fire Verdenshjørner, om Dig lyfter.“

Min Beslutning var uroffelig. „Nu er det for sildigt at raisonnere,“ svarede jeg den Gamle. „Jeg maa afsted, jeg kan ikke andet. Tag Dig det ikke nær, Saveljitsj! Gud er barmhjertig; maaskee sees vi igjen! Lad mig nu see, at Du ikke er for samvittighedsfuld og kniber formeget. Kjøb Alt hvad Du behøver, om det saa bliver tre Gange saa dyrt. Jeg forærer Dig disse Penge. Hvis jeg ikke er her tilbage om tre Dage . . .“

„Hvorledes mener Du det, Herre?“ afbrød Saveljitsj mig. „Jeg skulde lade Dig tage afsted alene! Tænk aldrig paa at anmode mig om det. Skal Du under alle Omstændigheder ride bort, saa følger jeg med, om det saa skal være tilfods; jeg viger ikke fra Din Side. Jo vist, jeg skulde uden Dig blive siddende i Ro og Mag her indenfor Stenmuren! Du troer maaskee at jeg er gaaet fra Forstanden? Gjør som Du vil, Herre, men jeg viger ikke fra Din Side.“

Jeg vidste, at det var spildt Umage at trættes med Saveljitsj, og tillod ham at gjøre sig istand til Rejsen. En halv Time efter sad jeg paa min gode Hest, og Saveljitsj paa en

mager og halt stakkels Krik, som en af Byens Indbaanere havde foræret ham, da han ikke vidste nogen bedre Maade at forsyge den paa. Vi naaede Byens Port; Vagten lod os passere og vi red bort fra Drenborg.

Det begyndte at mørknes. Min Vei gik forbi Landsbyen Verdstaja, Pugatjfevs Hoved=quarteer. Den lige Vei var ganske tilsnæet; men hele Steppen over saaes Hovspor, der daglig fornyedes. Jeg red i skarp Trav. Sabeljitsj havde Møie med at følge mig endog i nogen Afstand og raabte hvert Dieblik til mig:

„Langsommere, Herre, for Guds Skyld, langsommere! Min forbandede Skindmær kan ikke holde ud med Din langbenede Satan. Hvad Hast har det? Ja var det endda til et Gilde . . . men naar man hvert Dieblik kan være bange for at faae en Dre i Nakkem . . . Petr Andrejitsj . . . min kjære Petr Andrejitsj! . . . Du min Gud og Herre, hvis mit Herskabs Barn skulde omkomme! . . .“

Snart saae vi Lys i Verdstaja. Vi nærmede os til de Kløfter, der vare Landsbyens naturlige Forsvar. Sabeljitsj veg ikke fra min Side og hørte ikke op med sine ynkkelige Bønner. Jeg haabede at vi lykkelig vilde kunne omgaae Landsbyen, da jeg paa engang i Dæmringen saae fire med Knipler bevæbnede Karle staae lige foran mig; det var Pugatjfevs Hovedquarteers Forpost. De raabte os an. Da jeg ikke vidste Feltraabet, vilde jeg ride forbi dem uden at svare; men de omringede mig dieblisk og den ene af dem greb min Hest i Tønnen. Jeg trak blank og bibragte Karlen et

Hug i Hovedet; hans Hænder reddede ham, men han vaskede dog og slap Lommen ud af Haanden. De andre blev bange og tog Flugten; jeg benyttede mig af dette Dieblis, gav min Hest af Sporerne og galoperede bort.

Den frembrydende Nats Dunkelhed havde kunnet frelse mig fra al Fare, da jeg med Et, idet jeg saa mig om, bemærkede, at Sabeljitsøi var borte. Den stakkels Gamle havde paa sit halte Dyr ikke kunnet komme bort fra Røverne. Hvad var her at gjøre? Jeg ventede nogle Minutter paa ham og efterat være bleven overbevist om at han blev holdt tilbage, dreiede jeg min Hest og ilede ham tilhjælp.

Da jeg kom nær til Klostet, hørte jeg noget borte Larm, Raab og min Sabeljitsøis Stemme. Jeg forcerede mit Ridt og besandt mig snart paa ny midt imellem Karlene, der havde anholdt mig for nogle Diebliske siden. De havde Sabeljitsøi imellem sig. De havde revet den Gamle af Hesten og vare ifærd med at binde ham. Min Ankomst vakte deres Glæde. Under Hujen og Skrigen styrtede de løs paa mig og rev mig i et Nu af Hesten. En af dem, som det lod Ansøreren, sagde os, at han dieblisklig vilde føre os til Keiseren. „Og vor Fader," vedblev han, „har Magt til at befale: enten man strax skal klynge Jer op, eller vente Dagens Frembrud.“

Jeg gjorde ingen Modstand, Sabeljitsøi fulgte mit Exempel og Bagten førte os bort i Triumf.

Vi passerede Klostet og kom ind i Landsbyen. I alle Hytterne brændte Lys. Overalt

høstes Larm og Raaben. Paa Gaden mødte jeg en Mængde Folk; men ingen lagde, paa Grund af Mørket, Mærke til os eller gjenkjendte i mig den orenborgske Officer. Man bragte os lige til en Hytte, der laa paa Hjørnet af en Korsvei. Udenfor stod nogle Viinfade og to Kanoner.

„Her er Palais'et,“ sagde den ene af Karlene: „vi skulle nu øieblikkelig melde Dem.“

Han gik ind i Hytten. Jeg kastede et Blik paa Savelhissj; den Gamle korsede sig og fremsagde for sig selv en Bøn. Jeg ventede længe; endelig vendte Karlen tilbage og sagde til mig:

„Gaa ind; vor Fader har beselet at indlade Officeren.“

Jeg traadte ind i Hytten eller Palais'et som Karlen kaldte den. Den var oplyst af to Tællelys og Væggene overklæstrede med Guldpapir; forresten vare Bænkene, Bordet, Badstefanden, der hængte i en Strik, Haandklædet, der hængte paa et Søm, Dvngaffelen, der laa i en Krog, og den brede Skorstensplade, der var besat med Potter — alt som i en almindelig Hytte. Pugatsjev sad under Helgenbillederne, i en høirod Raftan, med en hoi Hue paa Hovedet og stal Næverne i Siderne med en vigtig Mine. Rundt om ham stod nogle af hans fornemste Kammerater med en Mine af forstilt Idmyghed. Det var øiensynligt at Efterretningen om en Officers Ankomst fra Orenborg havde vaakt Oprørernes Nysgjerrighed i hoi Grad og at de havde forberedet sig paa at træde mig triumferende imøde. Pugat-

sjev gjentjendte mig ved første Diekast. Hans forstillede Vigtighed forsvandt med Et.

„Ah, Velbaarenhed!“ sagde han til mig med Livlighed. „Hvorledes lever Du? I hvad Anledning er Du her?“

Jeg svarede, at jeg havde et Hverv at besørge, og at hans Folk havde anholdt mig.

„Og hvad er det for et Hverv?“ spurgte han.

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare. I den Formening, at jeg ikke vilde udtale mig nærmere derom i Vidners Overværelse, vendte Pugatsjev sig til sine Kammerater og befalede dem at gaa ud. Alle adløb paa to nær, der ikke rørte sig af Stedet.

„Tal Du kun frit“ ud i deres Overværelse,“ sagde Pugatsjev til mig, „for dem har jeg ingen Hemmeligheder.“

Jeg kastede et Sideblik paa disse Bedragerens Indlinger. Den ene af dem, en mager og boiet gammel Mand med graat Skjæg havde intet Mærkeligt hos sig, med Undtagelse af et blaat Ordensbaand, som han bar over Skuldren udenpaa sin graa Raftan. Hans Kammerat derimod vil jeg aldrig kunne glemme. Han var høi af Væxt, vel ved Magt og bredskuldret og saae ud til at være en femogfjergthyve Aar. Hans tykke røde Skjæg, hans lyvende graa Vine, hans Næse uden Næsebor, de rødligte Pletter paa Panden og paa kinderne, gav hans koparrede, brede Ansigt et ubeskriveligt Udtryk. Han var iført en rød

Rittel, en kirgissk Ghalat*) og Rosakbenklæder. Forsnævnte var (som jeg senere fik at vide) den deserterede Korporal Bjæloborodov; Sidstnævnte Afanasij Sokolov (kaldet Ghlopussja) en deporteret Forbryder, der tre Gange var undløben fra de sibiriske Bjergværker. Uagtet de Jølelser, der udelukkende beherskede mig, adspredede dog det Selskab, i hvilket jeg saa uventet befandt mig, min Opmærksomhed endel. Men Pugatjsjev bragte mig til mig selv igjen med de Ord:

„Tal! I hvad Anledning har Du forladt Drenborg?“

En forunderlig Tanke opstod i mit Hoved: det forekom mig som om Forsynet, ved anden Gang at føre mig til Pugatjsjev, vilde give mig Leilighed til at bringe min Beslutning til Udførelse. Jeg besluttede at benytte denne Leilighed og uden at give mig Tid til nøiere at overlægge hvad det var, jeg besluttede mig til, svarede jeg paa Pugatjsjevs Spørgsmaal:

„Jeg var paa Veien til den bjælogorska'er Kræpostj for at udfri den fader- og moderløse Pige, som man der behandler paa en fornærmelig Maade.“

Pugatjsjevs Dine lynede. „Hvo af mine Folk fordrifter sig til at fornærme en fader- og moderløs Pige?“ raabte han. „Om han saa var en sand Kjempe, saa skal jeg dog vide at tugte ham. Tal: Hvo er den Skyldige?“

*) Et Klædningsstykke i Form af en Slaabrof. D.A.
9*

„Sjvabrin er den Skyldige,” svarede jeg. „Han holder den unge Pige arresteret, som Du saae, da hun laa syg hos Præstekonen, og vil med Vold og Magt gifte sig med hende.”

„Jeg skal lære Sjvabrin noget Andet!” sagde Pugatjjev strengt. „Han skal faae at mærke, hvad Følgen er af at være selvraadig og fornærme Folk. Jeg skal klynge ham op, den Kanaille!”

„Tillad mig at ytre et Ord;” sagde Ghlopussa med hæst Stemme. „Du havde saadan en Hast med at udnævne Sjvabrin til Commandant i Kræpostj'en, og nu har Du saadan en Hast med at faae ham hængt. Du har allerede stødt Kosakkerne for Hovedet ved at sætte en Adelsmand til Befalingsmand over dem; stod nu ikke ogsaa Adelsmændene fra Dig ved at fare til og straffe paa den første den bedste Angivelse!”

„Der er ingen Grund hverken til at ynktes over dem eller skaane dem!” sagde den Gamle med det blaa Ordensbaand. „Der er da ingen Ulykke i at Sjvabrin bliver straffet; men det vilde ikke være ilde, om vi nu lod Turen komme til Hr. Officieren der, og spurgte ham om Anledningen til hans behagelige Besøg. Erkjender han Dig ikke for Keiser, saa har han heller ingen Anledning til at søge sin Ret hos Dig; og erkjender han Dig derfor, hvorfor har han da lige til den Dag i Dag siddet i Drenborg hos Dine Modstandere? Befaler Du ikke at føre ham til Retstuen og saa fyre saa smaat der? det synes mig, at hans Belædelighed er

sendt til os af de Commanderende i Drenborg?"

Den gamle Canailles Logik forekom mig temmelig overbevisende. En Gysen gjennemfor hele mit Legeme ved Tanken om, i hvis Hænder jeg befandt mig. Pugatssjev bemærkede min Uro.

"Ha, Deres Velbaarenhed?" sagde han til mig idet han blinkede med Dinene. "Det lader til at min Feltmarschals Mening ikke er saa gal. Hvad er Din Mening?"

Pugatssjevs Spøg indgav mig atter Mod. Jeg svarede rolig, at jeg var i hans Bold og at det stod ham frit for at behandle mig som ham lystede.

"Godt!" sagde Pugatssjev. "Men sig mig nu, hvorledes er Tilstanden derinde i Eders By?"

"Jo, Gud være lobet," svarede jeg; "den er meget god."

"God?" gjentog Pugatssjev. "Og Folt dø af Hunger!"

Bedrageren sagde sandt; men jeg forstode, ifølge min Tjenestepligt, at det blot var tom Snak og at vi i Drenborg havde Forraad fuldtop af alle Slags.

"Du seer," tog den Gamle Ordet, "at han lyver Dig lige op i Dinene. Alle Oberløbere erklære enstemmig at der i Drenborg hersker Hunger og Syge, at man endogsaa æder døde Kreature der; hans Velædelhed derimod forsikrer at de have fuldtop af Alt. Naar Du vil lade Sjvabrin hænge, saa lad ogsaa dette

unge Menneske hynge op i samme Galge, at de ikke skulle have noget at lade hinanden høre."

Det lod til at den forbandede Gamles Ord gjorde Indtryk paa Pugatsjev. Til al Lykke gav Ghlopussja sig til at modsiges sin Kammerat.

"Nok, Naumytj!" sagde han til ham. "Du tænker altid paa at kvæle Folk og skjære Halsen over paa dem. Hvad er Du for en Helt? Naar man seer Dig, skulde man neppe tro, at der er Liv i Dig. Du staar selv paa Gravens Rand og vil styrte Andre i Jordærvelse. Tvinger der ikke Blod nok paa Din Samvittighed?"

"Men hvad er Du for en Dientjener?" udbød Bjeloborodov. "Hvorledes er Du paa engang bleven saa barmhjertig?"

"Nu vel," svarede Ghlopussja, "jeg har ogsaa syndet, og denne Arm (i det Samme knyttede han sin knoklede Næve, smøgede sit Erme op, og blottede sin haarede Arm) denne Arm, siger jeg, har udgydt Christenblod. Men jeg har nedlagt min Fjende og ikke min Gæst; paa alfare Vei og i den mørke Skov, ikke hjemme i Kaffeovnøkrogen; med Remmen med Rugle i Enden og med Bagsiden af en Dre, ikke med Kjællingefsnak."

Den Gamle vendte sig bort, idet han mumlede i Skjægget: "Opbevne Næsebor!"

"Hvad er det, Du der mumler om, gamle Graahoved?" udbød Ghlopussja. "Jeg skal oprive Dine Næsebor, skal jeg; bi blot, Din Tid kommer ogsaa; Gud give, at Du ogsaa maa komme til at lugte Tangen! Men vogt

Dig vel, at jeg ikke rykker Dit hæslige Stjæg ud!"

"Mine Herrer Genaraler!" sagde Pugatsjev med Vigtighed. "Lad det nu være nok! Det var ingen Skade, om alle disse orenborgske Hunde kunde komme til at sprælle under en og samme Tværbjælke; men det var Skade om vore Hunde kom op at bides indbyrdes. Slut-
ter nu Fred!"

Hverken Ghlopusja eller Bjeloborodov sagde et eneste Ord, men tilkastede hinanden mørke Blikke. Jeg indsaae Nødvendigheden af at give Samtalen en anden Retning, da den let kunde tage en slem Ende for mig: jeg vendte mig derfor til Pugatsjev og sagde til ham med munter Mine:

"Aah! Jeg havde nær glemt at takke Dig for Hesten og for Pelsen. Uden Dig vilde jeg ikke have kunnet naae Staden, men være fros-
sen ihjel undervejs."

Min List lykkedes. Pugatsjev blev munter igjen.

"Den ene Tjeneste er den anden værd," sagde han idet han vinkede til mig og blinkede med Øinene. "Men sig mig nu engang, hvad har Du at gjøre med den unge Pige, som Sjwabrin fornærmer? Kjærlighedens Flamme er dog vel aldrig opluet i Dit unge Hjerte? Hvad?"

"Hun er min Forlovede," svarede jeg Pugatsjev, da jeg bemærkede den gunstige Forandring i Veiret og ikke ansaa det for nødvendigt at skjule Sandheden.

"Din Forlovede!" udbrød Pugatsjev. "Hvor-

for har Du ikke sagt det før? Saa ville vi gifte Dig med hende og leve lystigt ved Dit Bryllup!" Dernæst vendte han sig til Bjælsborodov: „Hør nu, Feltmarschal! Hans Velbaarenhed og jeg ere gamle Venner; lad os nu gaa tilbords og faae noget Aftensmad; Morgenens er klogere end Aftenen. Imorgen ville vi see, hvad vi kunne gjøre for ham."

Jeg vilde gjerne have undskyldt mig for den mig tiltænkte Vre; men det lod sig ikke gjøre. To unge Rosakpiger, Døtre af Hyttens Eier, lagde en hvid Dug paa Bordet, satte Brød, Fiskeuppe og nogle Flasker Vin og Ol frem paa det og jeg sad atter ved samme Bord med Pugatsjev og hans stræffelige Staldbrodre.

Den Orgie, hvortil jeg var et trunget Bidne, trak ud til langt hen paa Natten. Endelig begyndte Rusen at faae Bugt med mine Bordkammerater. Pugatsjev faldt i Søvn der, hvor han sad; hans Kammerater stod fra Bordet og gav mig et Tegn til at forlade ham. Jeg fulgte ud med dem. Ifølge Ghlopussas Ordre bragte Bagten mig til Arresthuset, hvor jeg ogsaa traf Sabeljitsj, og hvor jeg blev indespærret tilligemed ham. Den stakkels Hovmester var saa aldeles forstyrret i Hovedet over alt, hvad der var passeret, at han ikke gjorde mig et eneste Spørgsmaal. Han gik hen og lagde sig tilfjængs i Mørket. Jeg hørte ham længe sukke og stønne; endelig begyndte han at snørke og jeg hengav mig til Betragtninger, hvilkede hele Nat igjennem ikke lod mig faae Søvn i Dinene et eneste Dieblif.

Om Morgenens blev jeg kaldet til Pugat-

sjeb. Jeg begav mig hen til ham. Udenfor Døren til hans Hytte holdt en med tre tatariske Heste forspændt Kibitka. Der vare endel Menneſter forſamlede paa Gaden. I Forſtuen mødte jeg Pugatſjev; han var reiſeflædt, i Pels og med en kirgiſſiſt Due paa Hovedet. Vore Bordkammerater fra Dagen iſorveien ſtode for ham og paatog ſig en ydmyg Mine, der ſtod i ſtærk Modſigelse til Alt det, hvortil jeg havde været Vidne Aftenen iſorveien. Pugatſjev modtog mig muntert og befalede mig at tage Plads hos ham i Kibitka'en.

Vi ſatte os i den. „Til den bjælogorſka'er Kræpoſtj!“ ſagde Pugatſjev til den bredſkuldrede Tatar, der ſtaaende hjørte Trespandet. Mit Hjerter begyndte at banke heſtigt. Heſtene ſatte ſig i Bevægelse, Kloffen klingede, Kibitka'en ſløj aſted . . .“

„Holdt! Holdt!“ raabte en mig altfor vel beſkjendt Stemme, og jeg ſik Die paa Saveljitsj, der kom lobende os imøde. Pugatſjev befalede at holde. „Kjære Petr Andrejitsj!“ raabte Hovmesteren. Lad mig dog ikke nu paa mine gamle Dage blive her tilbage blandt diſſe Dyrer . . .“

„Ah, gamle Graahoved!“ ſagde Pugatſjev til ham. „Skal vi nu igjen mødes! Nu vel da, ſid ſaa op paa Buſſen!“

„Jeg takker, naadige Herre, jeg takker, vor kjædelige Fader!“ ſagde Saveljitsj, idet han tog Plads. „Herren give Dig Sundhed og Helbred i hundrede Aar til Gjengjæld for at Du har taget Dig af og beroliget mig Gamle. Jeg ſkal hele mit Liv igjennem bede til Gud

for Dig og Harefkindspelsen skal jeg aldrig omtale mere."

Denne Snak om Harefkindspelsen kunde gjerne have gjort Pugatsjev alvorlig vred. Til Lykke enten overhørte eller foragtede Pugatsjev denne upassende Hentydning. Hestene satte atter i Galop; Folkene paa Gaden standsede og bukkede dybt. Pugatsjev nikkede til alle Sider. Efter et Dieblifs Forløb vare vi ude af Landsbyen, og jagede affted henad den flade Bei.

Man kan let forestille sig, hvad jeg maatte føle i dette Dieblif. Om nogle Timer skulde jeg træffe sammen med hende, som jeg allerede havde anseet som tabt for mig. Jeg forestillede mig vort Gjensyns Dieblif Jeg tænkte ogsaa paa ham, i hvis Hænder min Skjebne laa, og som, ved et forunderligt Sammenstød af Omstændigheder, paa en hemmelighedsfuld Maade var knyttet til mig. Jeg tænkte paa den overilede Strengthed og det Blodtørstige i hans Charakter, som nu paatog sig at frelse min Elskede. Pugatsjev vidste ikke, at hun var en Datter af Capitain Mironov; Sjvabrin kunde i sin Forbitrelse robe Alt; Pugatsjev kunde muligt erfare den sande Sammenhæng ogsaa paa en anden Maade. . . . Hvad vilde der da blive af Marja Ivanovna? En kold Gysen gjennemisnede mig og Haarene reiste sig paa mit Hoved.

Paa engang afbrød Pugatsjev mine Betragtninger og henvendte sig til mig med det Spørgsmaal:

„Hvad er det, Velbaarenhed, Du behager at sidde og falde i Tanker over?“

„Skulde jeg ikke have Grund til at falde i Tanker?“ svarede jeg ham. „Jeg er Officer og Adelsmand; endnu igaar kjæmpede jeg imod Dig, og idag kjører jeg med Dig i samme Ribbitka og hele mit Livs Lykke afhænger af Dig.“

„Hvorledes har Du det?“ spurgte Pugatjev. „Er Du bange?“

Jeg svarede, at jeg, der allerede engang var bleven benaadet af ham, haabede ikke alene at finde Skaansel men ogsaa Bistand hos ham.

„Og deri tager Du ikke feil; ved Gud, Du tager ikke feil!“ sagde Bedrageren. „Du mærkede nok, at mine Drenge saae skjævt til Dig, og den Gamle paaastod endnu idag, at Du var en Spion, og at Du burde lægges paa Pinebænken og dernæst klynges op; men jeg samtykkede ikke,“ vedblev han, idet han dæmpede sin Stemme, forat Saveljitsj og Tataren ikke skulde høre ham — „da jeg mindedes Dit Glas Viin og Din Harestindspels. Du seer, at jeg dog ikke er saa blodtørstig, som Dine Kammerater udstrige mig for.“

Jeg tænkte paa Indtagelsen af den bjælogorfska'er Kræpostj, men ansaa det ikke for nødvendigt at modsige ham, og svarede ikke et Ord.

„Hvad siger man om mig i Drenborg?“ spurgte Pugatjev efter en kort Pause.

„Man siger, at det vil falde noget vanskeligt at blive færdig med Dig, og det have

de fuldtvæl Grund til; Du har viist dem, hvad de have at vente."

Bedragerens Ansigt antog et Udtryk af selvtilfreds Egenhjørighed.

"Ja!" sagde han med et muntret Udseende. "Jeg forstaar mig saa temmelig paa Krigskunsten. Har man hos Jer i Drenborg hørt noget om Træfningen ved Jusejeva? Der faldt fyrgetyve Genaraler og fire Armeer bleve gjorte til Krigsfanger. Hvad mener Du: vilde vel Kongen af Preussen kunne maale sig med mig?"

Røverens Praleri forekom mig morsomt. "Ja hvad er Din Mening," sagde jeg til ham, "troer Du, Du vilde kunne staa Dig mod Frederik?"

"Mod Fedor Fedorovitsj? Og hvorfor ikke? Mod Jeres Genaraler har jeg viist, at jeg kan staa mig; og de have slaaet ham. Hidtil have mine Vaaben været seirrige. Giv blot Tid, og Du skal faae endnu ganske andre Ting at se, naar jeg gaar mod Moskva."

"Du har isinde at marsjere mod Moskva?"

Bedrageren faldt noget i Tanker og sagde dernæst halvsagte:

"Gud veed! — Min Bei er trang; min Frihed kun lille. Mine Drenges ville gjerne raisonere. De ere Røvere. Jeg maa holde skarpt Die med dem: ved det første Uheld ville de kjøbe deres eget Liv med mit Hoved."

"Det er just det!" sagde jeg til Pugatsjev. "Var det ikke det bedste for Dig, at Du skilte Dig fra Dem, medens det endnu er Tid og anraabte Keiserindens Raade?"

Pugatsjjev smilte bittert. „Nei,” svarede han, „det er for seent for mig at angre. Jeg kan ingen Naade vente. Jeg vil vedblive som jeg har begyndt. Og hvem veed? Maaskee det ogsaa kan lykkes? Vi have jo seet Grisska Drepjjev regjere i Moskva.”

„Men veed Du, hvad Endeligt han fik? Man kastede ham ud af Vinduet, myrdede ham, brændte Liget, ladede en Kanon med hans Afte og fyrede løs!”

„Hør,” sagde Pugatsjjev i en Slags Vild Inspiration. „Jeg vil fortælle Dig et Eventyr, som en gammel kalmyffisk Qvinde fortalte mig i min Barndom. Ornen spurgte engang Ravn: „Hør, Mester Ravn, sig mig engang, hvoraf kan det komme, at Du kan leve paa Guds grønne Jord i trehundrede Aar og jeg i det høieste kun tre og tredive Aar?” „Det kommer deraf, Fa’erlik,” svarede Ravn: „at Du drikker levende Blod, men jeg lever af Nadsler.” Ornen tænkte: „lad os saa ogsaa engang probere at æde Nadsler.” Godt. Ornen og Ravn flyve bort sammen. De faae Die paa en styrtet Hest; de skyde ned og sætte sig paa den. Ravn giver sig til at pisse løs paa den og rose den. Ornen hugger Næbet engang, to Gange i, slaar med Vingerne og siger til Ravn: „Nei, Broder Ravn; komme hvad komme vil, saa er det dog langt bedre en Gang at mætte sig med levende Blod end i tre hundrede Aar at ernære sig af Nadsler.” — Hvad synes Dig om den kalmyffiske Qvindes Eventyr?”

„Det er ret opfindsomt,” svarede jeg ham.

„Men at leve af Rov og Mord betyder for mig det samme som at ernære sig af Madsler.“

Pugatsjev saae forundret paa mig, men svarede ikke et Ord. Vi taug begge, hensejnkne i vore egne Betragtninger. Tataren istemmede en melankolsk Vise; Savelsjitsj faldt sovende snart til den ene snart til den anden Side. Ribitka'en sløi hen ad den glatte Vintervei. Med Et fik jeg paa Jais's steile Bred Die paa Landsbyen med dens Palisader og dens Klokketaarne og et Qvarterstid efter kjørte vi ind i den bjælogorska'er Kræpostj.

Tolste Capitel.

En fader- og moderløs Pige.

Som hos os nu vort Ubletæ
Ingen Dvigt, ingen Krone har;
Saa hos os vor Fyrstindelil
Ikke Fader, ei Moder har,
Som kan smykke til Brud hende,
Sin Betsignelse gi'e hende.

Bryllupsvisen.

Ribitka'en kjørte frem for Commandantboligens Trappe. Folk havde gjenkjendt Pugatsjevs Klokke og strømmede til bagefter os. Sjvabrin modtog Bedrageren paa Trappen. Han var klædt som Kosak og havde ladet sit Skjæg vore. Forræderen hjalp Pugatsjev ud af Ribitkaen, idet han i frygende Udtryk be-

vidnede ham sin Glæde og Jær. Da han fik Die paa mig, blev han noget frapperet; men fattede sig strax, rakte mig Haanden og sagde: „Saa Du er ogsaa af vores Folk? Er det længe siden?“ Jeg vendte mig bort fra ham uden at svare.

Jeg blev noget beklemmt om Hjertet, da vi befandt os i det mig fra tidligere Tid saa velbekjendte Bærelse, hvor den salig Commandants Diplom endnu hængte paa Væggen som et sørgeligt Epitaf over den svundne Tid. Pugatsjev tog Plads i den samme Divan, i hvilken Ivan Kusmitsj saa til var slumret ind ved at høre paa sin Kones Knurren. Sjvabrin præsenterede ham selv Brændeviin. Pugatsjev drak Glasset ud og sagde til ham idet han viste paa mig: „Byd ogsaa Hans Velbaarenhed!“ Sjvabrin gik hen til mig med sin Præsenterbakke; jeg vendte mig atter bort fra ham. Han syntes ikke at være godt tilmode. Med sin sædvanlige Skarpsynethed havde han nok mærket, at Pugatsjev var utilfreds med ham. Han kreb for ham, og tilkastede mig tvivlende Blikke. Pugatsjev erkyndigede sig om Tilstanden i Kræpostjen, om man havde hørt noget til Sjenden og andet Lignende. Med Et kom han ganske uventet med det Spørgsmaal:

„Men sig mig engang, Brø'er, hvad er det for en ung Pige, Du holder under Bevogtning? Lad mig engang faae hende at see!“

Sjvabrin blev saa bleg som et Lig.

„Naadige Herre,“ sagde han med sitrende Stemme. „Naadige Herre, hun er ikke under

Bevogtning . . . hun er syg . . . hun ligger paa sit Bærelse."

"Før mig til hende," sagde Bedrageren, idet han reiste sig fra sin Plads. Her hjalp ingen Indvendinger. Sjvabrin førte Pugatsjev til Marja Ivanovnas Bærelse, og jeg fulgte bag efter dem.

Da Sjvabrin var kommen paa Trappen, standsede han.

"Naadige Herre!" sagde han. "Du har Magt til at forlange af mig, hvad Dig lyfter; men tillad ikke Uvedkommende at betræde min Kones Sovestue!"

Jeg sitrede. "Saa Du er gift!", sagde jeg til Sjvabrin, i en saadan Stemning, at jeg gjerne kunde have sønderrevet ham.

"Stille!" afbrød Pugatsjev mig. "Det bliver min Sag. Men Du," sagde han, idet han vendte sig til Sjvabrin, "understaar Dig ikke at komme med nogen Raasoneren eller Indvending; enten hun saa er Din Kone eller hun ikke er Din Kone, saa fører jeg ind til hende hvem det lyfter mig. Deres Velbaarenhed, følg mig!"

Bed Døren til Bærelset standsede Sjvabrin atter og sagde med afbrudt Stemme:

"Naadige Herre, jeg siger Dig forud, at hun ligger i en hidsig Feber, og at det nu er paa tredie Dag, at hun uophørlig fantaserer."

"Luk op!" sagde Pugatsjev.

Sjvabrin gav sig til at søge i sine Lommer og sagde dernæst, at han ikke havde Nøglen hos sig. Pugatsjev gav Døren et Spark

med Foden; Laasen sprang op; Døren gik op og vi traadte ind.

Jeg kastede et Blik frem foran mig og svimlede. Paa Gulvet sad Marja Ivanovna i en forrevent Bondepigedragt, bleg, udmagret, med udslagne Haar. Ved Siden af hende stod en Krukke med Vand og ovenpaa den laa et Stykke Brød. Da hun saae mig, foer en Gysen igjennem hende og hun udstødte et Skrig. Hvad der foregik med mig, kan jeg ikke erindre.

Pugatsjev fæstede sit Blik paa Sjavabrin og sagde med et bittert Smil:

„Du har et ret godt Lasaret!“ Dernæst gik han hen til Marja Ivanovna: „Sig mig, min Due, hvorfor straffer Din Mand Dig saaledes? Hvori har Du forseet Dig imod ham?“

„Min Mand!“ gjentog hun. „Han er ikke min Mand. Aldrig skal jeg blive hans Kone! Langt hellere har jeg besluttet at dø, og min Død er ogsaa vis, dersom man ikke frelser mig.“

Pugatsjev tilkastede Sjavabrin et skrækeligt Blik:

„Og Du har understaaet Dig at bedrage mig!“ sagde han til ham. „Veed Du vel, Glendige, hvad Straf Du har fortjent?“

Sjavabrin kastede sig paa Knæ . . . I dette Dieblisk kvalte Foragt enhver Følelse af Had og Forbitrelse i mit Hjerte. Med Afsty betragtede jeg Adelsmanden, der krummede sig for den undløbne Rosaks Fødder. Pugatsjev formilbedes.

„Jeg tilgiver Dig for denne Gang.“ sagde han til Sjavabrin, „men vid, at den første

Gang, Du atter forseer Dig, skal jeg ogsaa erindre Dig dette." Dernæst vendte han sig til Marja Ivanovna og sagde venlig til hende: "Gaa Du kun ud, smukke Pige; jeg skjenker Dig Din Frihed. Jeg er Keiseren."

Marja Ivanovna saa skarpt paa ham og gjettede, at hendes Forældres Morder stod for hende. Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder og segnede bevidstløs om. Jeg ilede hende tilhjælp; men i det Samme kom min gamle Bekendte, Palasjka, modigt nok styrrende ind i Værelset og hun tog sig nu af sin Frøken. Pugatsjev forlod Værelset og vi begav os alle tre ind i Gæstestuen.

"Nu, Deres Velbaarenhed?" sagde Pugatsjev leende. "Nu have vi faaet den stakkels Pige frelst! Hvad mener Du, skulle vi nu ikke sende Bud efter Præsten og lade ham vie sin Søsterdatter? Hvis Du tillader det, saa er jeg den ene, Sjavabrin den anden Forlover; og saa skulle vi ret smause og drikke for lukte Dørre!"

Hvad jeg befrygtede indtraf. Sjavabrin kom næsten som ud af sig selv ved at høre Pugatsjevs Forslag.

"Naadige Herre!" udbrød han i sin Fortvivlelse. "Jeg er skyldig, jeg har løiet for Dig; men Grines fører Dig ogsaa bag Lyset. Denne unge Pige er ikke en Søsterdatter af Præsten her: hun er en Datter af Ivan Mironov, der blev affraffet ved Kræposjijens Indtagelse."

Pugatsjev tilkastede mig et funklende Blik. "Hvad er dette?" spurgte han tvivlende.

„Sivabrin har sagt Sandhed,“ svarede jeg med Fasthed.

„Det havde Du ikke sagt mig,“ bemærkede Pugatsjev, hvis Ansigt havde antaget et mørkt Udtryk.

„Døm selv,“ svarede jeg ham, „om det var muligt i Dine Folks Paahør at erklære at Mironovs Datter var ilive. De vilde have sonderrevet hende. Intet vilde have kunnet redde hende!“

„Du har Ret,“ svarede Pugatsjev leende. „Mine Drukkenbolte vilde ingen Skaansel have vist den stakkels Pige. Vor Mutter Præstefonen gjorde rigtigt i at føre dem bag Lyset.“

„Hør mig nu,“ vedblev jeg, da jeg mærkede hans gode Stemning. „Hvad Navn jeg skal give Dig veed jeg ikke og vil ikke heller vide det . . . Men Gud er mit Vidne, at jeg med Glæde vilde opofre Livet for Dig til Gjengjæld for hvad Du har gjort mod mig. Forlang blot ikke af mig noget, der strider mod min Hæd og min Samvittighed som Christen. Du er min Belgjører. Fuldend som Du har begyndt: lad mig tilligemed den stakkels fader- og moderløse Pige drage afsted, hvorhen Gud vil føre os! Og ihvor Du end monne være og ihvad der end monne hændes Dig, saa ville vi daglig bede til Gud for Din syndige Sjæls Frelse . . .“

Det lod til, at Pugatsjevs haarde Sjæl var rørt.

„Nu, lad det saa da være efter Dit Onske!“ sagde han. „Vil man straffe, maa man straffe tilgavns; vil man benaade, maa

man benaade tilgavns: det er nu min Skif. Tag Din Skjønne med Dig, før hende hvorhen Du vil og Gud give Eder Kjærlighed og Enighed!"

Han vendte sig dernæst til Sjavabrin, som han befalede at udstede mig et Pas, gjældende for alle de ham underlagte Vagtposter og Kræpostjer. Sjavabrin var aldeles tilintetgjort og stod som forstenet. Pugatsjev begav sig nu bort for at inspicere Kræpostjen. Sjavabrin ledsagede ham; jeg blev tilbage under Påaskud af at træffe Anstalter til min Afreise.

Jeg ilede til Fruentimmernes Bærelse. Døren var lukket. Jeg bankede paa.

"Hvem er det?" spurgte Palasjka.

Jeg nævnebe mig. Marja Ivanovnas yndige Stemme lod indenfra:

"De maa vente en lille Smule, Andrej Petrovitsj. Jeg er ved at klæde mig om. Hvis De vil gaae hen til Afulina Pamfilovna saalænge, saa skal jeg strax være der."

Jeg adlød og begav mig til Pater Gerazims Huus. Baaede han og hans Kone ilede mig imøde. Sabeljitsj havde allerede underrettet dem om Sagernes Gang.

"Velkommen, Petr Andrejevitsj!" sagde Præstefonen. "Saa har da Gud villet, at vi skulde sees igjen. Hvorledes lever De? Der er ikke gaaet nogen Dag, uden at vi have tænkt paa Dem. Og Marja Ivanovna, min stakkels Due, har lidt meget i Deres Fraværelse. Men sig os engang, Fa'ertil, hvorledes De er kommen paa saa god en Fod med denne Pugatsjev? Hvorledes gik det til, at han ikke ogsaa

Klynge de Dem op? Godt, jeg takker den Canaille ogsaa for det."

"Nok, Gamle," afbrød Pater Gerasim hende. "Staa nu ikke der og kram ud, alt hvad Du veed. Man bliver ikke salig ved at bruge mange Ord. Min kjære Petr Andrejitsj! Vær saa god at træde indenfor! Hvor det er længe, længe siden vi saaes."

Præstekonon gjorde Anstalter til at beværte mig efter Husets Cyne og lod imidlertid ikke Munden staa et eneste Dieblit. Hun fortalte mig, paa hvad Maade Sjvabrin havde nødet hende til at udlevere Marja Ivanovna; hvorledes Marja Ivanovna havde grædt og ikke havde villet stilles fra dem; hvorledes Marja Ivanovna daglig havde staaet i Forbindelse med hende gennem Palasska (en slink Pige, der ogsaa havde vidst at faae Underofficeren til at danse efter hendes Pibe); hvorledes hun havde raadet Marja Ivanovna til at skrive til mig osv. Jeg fortalte hende til Gjengjæld i al Korthed min Historie. Præsten og hans Kone korsede sig, da de hørte, at Pugatsjev havde faaet deres List at vide.

"Gud være os naadig!," sagde Akulina Pamfilovna. "Herre, lad dette Uveir drage forbi. Og hvad skal man sige om Aleksæj Ivanytsj: det er en god Gaas!"

I det Samme gik Døren op og Marja Ivanovna traadte ind med et Smil paa de blege Kinder. Hun havde aflagt sin Bondepige dragt og var klædt ligesom tidligere, simpelt og yndigt.

Jeg greb hendes Haand og var længe

ude af Stand til at fremsføre et Ord. Vi taug begge: vort Hjerte var for fuldt. Vor Bert og Bertinde følte, at de vare tilovers, og lod os alene. Nu var Alt glemt. Vi udtalte os for hinanden og kunde aldrig faae sagt nok. Marja Ivanovna fortalte mig Alt, hvad der var hændet hende siden Kræpostj'ens Indtagelse, hun beskrev mig hele det Skrækelige i hendes Stilling, alle de Prøver, som den afstykelige Sjvabrin havde sat hende paa. Vi kom ogsaa til at berøre den tidligere lykkelige Tid . . . Vi brast begge i Graad . . . Endelig gjorde jeg hende bekendt med mine Planer. At lade hende blive tilbage i Kræpostj'en, der var underlagt Pugatsjev og hvor Sjvabrin havde Commandoen, var aldeles umuligt. Det var heller ikke at tænke paa at bringe hende til Drenborg, der led under al den med en Beleirning forbundne Elendighed. Hun havde ikke en eneste Slægtning i Verden. Jeg foreslog hende derfor at vi skulde begive os til mine Forældres Hots. I Begyndelsen vaklede hun noget, hun kjendte min Faders ugunstige Stemning, og den ængstede hende. Jeg søgte at berolige hende. Jeg vidste, at min Fader vilde anse det for en Lykke og for en Pligt at modtage en fortjent, for Fædrelandet falden Krigers Datter.

„Elskede Marja Ivanovna!“ sagde jeg til sidst, „jeg anser Dig for min tilkommende Kone. Forunderlige Omstændigheder have knyttet os uadskillelig til hinanden. Intet i Verden vil kunne adskille os.“

Marja Ivanovna hørte med Aabenhjer-

tighed paa mig, uden noget forstilt Snerperi, uden opfindsomme Indvendinger. Hun sølte, at hendes Skjebne var knyttet til min. Hun gjentog blot, at hun ikke vilde blive min Kone uden mine Forældres Samtykke, og jeg modfagde hende ikke heller. Vi gav hinanden et frygt, inderligt Kys — og saaledes var Alt afgjort imellem os.

En Time tid efter overbragte Underofficeren mig et med Pugatjsjews Kragetæer understrevet Vas samt Ordre til at indfinde mig hos ham. Jeg fandt ham rejsesærdig. Jeg er ikke istand til at udtale, hvad jeg sølte ved at stilles fra denne frygtelige Mand, dette Umenneffe, der var grusom mod alle, undtagen mod mig alene. Hvorfor ikke sige Sandhed? I dette Dieblit drog en stærk Sympati mig til ham. Jeg ønskede inderlig at kunne løsribe ham fra de Canailler, for hvilke han stod i Spidsen og frelse hans Hoved, medens det endnu var Tid. Sjvabrin og Folket, der trængte sig omkring os, hindrede mig fra at udtale alt det, hvoraf mit Hjerte var fuldt.

Vi skiltes venstabeligt ad. Da Pugatjsjev blandt Hoben fik Die paa Afkulina Pamsilovna, truede han hende med Fingeren og blinkede betydningssfuld med Vinene; dernæst tog han Plads i Ribittka'en, befalede at kjøre til Verda og da Hestene foer afsted, vendte han sig endnu engang om og raabte til mig:

„Levvel, Deres Velbaarenhed! Maastee sees vi engang igjen!“ Ja vel saas vi igjen, men under hvor forandrede Omstændigheder!

Pugatjsjev var kjørt bort. Jeg stod længe

og saae hen over den hvide Steppe, som Trespandet fløi hen ad. Folkehoben skiltes ad. Sjavabrin skjulte sig. Jeg vendte tilbage til Præstens Huus. Alt var færdigt til vor Afreise; jeg vilde ikke nøle længer. Al vor Bagage var bleven læsset paa Commandantens gamle Fragtvogn. Karlene havde i et Nu forspændt. Marja Ivanovna gik hen for at tage Afsted med sine paa Kirkegaarden jordebde Forældres Grave. Jeg vilde have fulgt hende, men hun bad mig om at lade hende gaa ene. Nogle Minutter efter vendte hun tilbage taus og badet i Taarer. Vognen var allerede kjørt frem. Pater Gerasim og hans Kone fulgte os ud paa Trappen. Tre af os toge Plads i Ribitskaen: Marja Ivanovna, Palasska og jeg. Saveljitsj satte sig paa Bunken.

„Levvel, Marja Ivanovna, min Due! Levvel, Petr Andrejitsj, vor skarptsynede Folk!“ sagde den gode Præstekone. „Lykkelig Reise, og Herren velsigne Eder begge!“

Vi hørte afsted. Ved det lille Bindue i Commandantboligen fik jeg Die paa Sjavabrin. I hans Ansigt laa et Udtryk af mørk Dødsfald. Jeg vilde ikke triumfere over min tilintetgjorte Fjende, og vendte mit Blik til den anden Side. Kort efter kjørte vi ud af Kræpostjens Port og forlod for stedse den bjælogorska'er Kræpostj.

Trettende Capitel.

Arrestationen.

Tag ikke ilde op; min Ordre lyder paa,

At uopholdelig De arresteres maa.

— „Vær sig god; jeg rede er; men haaber at forhør
Man først optage vil i Sagen, som sig bor.“

Ancasjin.

Forenet saa uforhaabet med den yndige
Pige, for hvis Skjebne jeg endnu om Morge-
nen havde været i en saa piinlig Uro, vilde
jeg neppe troe mine egne Dine og det forekom
mig som om Alt, hvad der nys var håndtes
mig, blot var en Drøm. Marja Ivanovna
saae tankesuld snart paa mig, snart paa Beien,
og det syntes, som om hun endnu ikke ganske
var bleven fortrolig med vor Stilling. Vi
taug. Vore Hjerter vare altfor bevægede.
Tiden hengik ubemærket og efter et Par Ti-
mers Forløb befandt vi os i den nærmeste Kræ-
post, der ogsaa var underlagt Pugatsjev. Her
stiftede vi Heste. Paa den Hurtighed, hvormed
det blev besørget og paa den af Pugatsjev til
Commandant indsatte skjæggede Kosaks ildfærdige
Tjenstagtighed, kunde jeg godt mærke, at man,
hvilket vi havde vor Rudsts Snakkesalighed at
takke for, modtog mig som den foregivne Rei-
fers Indling.

Vi reiste videre. Det begyndte at mørk-
nes. Vi nærmede os til en lille By, hvor
der, efter den skjæggede Commandants Udsagn,
laa et stærkt Detachment, der var paa Mar-

sen for at forene sig med Bedrageren. Vi bleve raabte an af Vagten. Paa Spørgsmaalet: „Hvem der?“ svarede Rudstien lydeligt: „Keiserens Svoger og hans lille Frue.“ Med Et omringede en Trop Husarer os under de værste Skjeldsord: „Ud af Vognen, Din Satan af Svoger!“ sagde en med en vældig Knebelshart forsynet Vagtmester. „Vi skulle ret strax vise Dig med samt Din lille Frue noget Andet!“

Jeg steg ud af Ribitka'en og forlangte at bringes til den Commanderende. Da Soldaterne saae, at jeg var Officer, holdt de inde med deres Skjeldsord. Vagtmesteren førte mig til Majoren. Saveljitsj veg ikke fra min Side, og gjentog i Et væk hos sig selv:

„Der see vi Følgen af at være Keiserens Svoger! Ud af en Ild og ind i en anden! Min Gud og Herre! Hvad vil Enden blive herpaa?“

Ribitka'en kjørte Skridt for Skridt bag efter os.

Efter en fem Minutters Forløb naaede vi et stærkt oplyst lille Huus. Vagtmesteren lod mig blive i Vagtens Hænder og gik ind for at gjøre sin Melding. Han vendte strax efter tilbage og sagde mig, at Hans Høvelbaarenhed ikke vilde see mig, men havde givet Befaling til at føre mig i Cachotten og at bringe Fruen ind til ham.

„Hvad skal dette betyde?“ raabte jeg ude af mig selv. „Eller er han maaſte gaaet fra Forstanden?“

„Det skal jeg ikke kunne sige, Deres Vel-

baarenhed," svarede Vagtmesteren. „Hans Høivelbaarenhed har blot befalet mig at føre Deres Velbaarenhed i Gachotten, og bringe Hendes Naade ind til Hans Høivelbaarenhed, Deres Velbaarenhed!"

Jeg før op ad Trappen. Vagten tænkte ikke paa at holde mig tilbage og jeg styrtede lige ind i Stuen, hvor sex Husarofficerer sad og spillede Terninger. Majoren kastede et Blik paa mig. Hvor stor var ikke min Forundring, da jeg, idet jeg betragtede ham, gjenkjendte Ivan Ivanovitsj Surin, der tidligere engang havde vundet fra mig i Gæstgivergaarden i Simbirsk!

„Er det muligt?" udbrød jeg. „Ivan Ivanytsj! Er det virkelig Dig?"

„Ba, ba, ba, Petr Andrejitsj! Hvor Pokter kommer Du fra? Velkommen Bro'er! Har Du ikke lyst til at sætte paa et Kort med?"

„Nei, ellers Tak. Jeg vil hellere, at Du giver Ordre til at anvise mig et Qvarteer."

„Hvorledes? Hvad behøver Du andet Qvarteer? Bliv Du hos mig!"

„Det kan jeg ikke. Jeg er ikke alene!"

„Nu, saa bring Din Kammerat med."

„Jeg har ingen Kammerat med; jeg har . . . en Dame."

„Du har en Dame med! Hvor har Du faaet fat i hende! Heh, Bro'er!" (Med disse Ord gav Surin sig til at fløite mellem Fingrene saa udtrykfuldt, at Alle brast i Skoggerlatter og jeg blev ganske forlegen).

„Nu vel da," vedblev Surin; „lad saa

gaa da! Du skal faae et Dvarter. Men det er Skade . . . Vi kunde ellers have smauset lidt, ligesom sidst. . . Hei! Dvarter! Hvorfor bringer man ikke Pugatsjjevs lille Svigerinde ind? eller er hun maaske stridig? Sig til hende, at hun ikke skal være bange: at Herren er meget smuk; at han aldeles ikke skal fornærme hende."

"Hvad siger Du?" sagde jeg til Surin. "Hvad er det for en lille Svigerinde af Pugatsjev Du taler om? Denne Dame er en Datter af salig Capitain Mironov. Jeg har hentet hende ud af hendes Fangenskab og ledsager hende nu til min Faders Landgods, hvor jeg vil lade hende blive."

"Hvorledes? Er det om Dig, der nys blev gjort Melding til mig? Jeg beder Dig, sig mig hvad betyder dog dette?"

"Siden skal jeg fortælle Dig Alt. Men berolig nu for Guds Skyld den stakkels Pige, som Dine Husarer have indjaget Skræk!"

Surin gjorde strax Anstalter hertil. Han gik selv ud paa Gaden for at bede Marja Ivanovna om Undskyldning for den tilfældige Misforstaaelse og befalede Vagtmesteren at anvisse hende det bedste Dvarteer i Byen. Jeg blev hos ham for at tilbringe Natten der.

Da vi havde spist tilaften og vare blevne alene, fortalte jeg ham mine Begivenheder. Surin hørte opmærksom paa mig. Da jeg havde udtalt, rystede han paa Hovedet og sagde:

"Det er nu altsammen godt, Bro'er; men Et er der dog, som ikke er godt: Hvad Djæ-

velen vil Du gifte Dig for? Jeg er en hæderlig Officer og har ingen Lyst til at føre Dig bag Lysen; men tro Du mig, at gifte sig er det Dummeste af Verden. Hvad Satan vil Du have en Kone at trækkes med og Børn til at hænge paa Dig bestandig! Nei, ellers Tak! Vil Du følge mit Raad, saa slaa op med Capitainens Datter! Veien til Simbirsk har jeg ryddet og gjort sikker. Lad hende imorgen begive sig alene til Dine Forældre; og bliv Du selv her ved mit Detachement. Du har ikke noget at vende tilbage til Drenborg for. Falder Du igjen engang i Oprørernes Hænder, saa kommer Du neppe saa godt dervfra som sidst. Paa denne Maade vil Du blive Dit forlippede Nærreri qvit og Alt vil blive godt."

Omendskjønt jeg ikke var aldeles enig med ham, sølte jeg dog at min Tjenestepligt fordrede min Nærværelse i Keiserindens Hær. Jeg besluttede at følge Surins Raad: at lade Marja Ivanovna rejse bort alene og selv forblive ved hans Detachement.

Saveljitsj kom for at klæde mig af; jeg underrettede ham om, at han Dagen efter maatte holde sig færdig til at kjøre videre med Marja Ivanovna. Han vilde til at gjøre Indvendinger.

"Men Du, Herre? Jeg skulde forlade Dig? Hvem skal da ledsage Dig? Hvad ville vel Dine Forældre sige hertil?"

Da jeg kjendte min Hovmesters Halsstarrighed, besluttede jeg at vinde ham ved Bøllighed og Oprigtighed.

"Arghip Saveljitsj, min gamle Ven!"

sagde jeg til ham. „Afflaa mig det ikke! Bliv min Belgjører! Her vil jeg ikke savne Din Tjeneste, og jeg vilde ikke være rolig, hvis Marja Ivanovna reiste bort uden Dig. Tjen hende, og Du tjener mig, da det er min faste Beslutning at gifte mig med hende, saasnart Omstændighederne tillade det.“

Saveljitsj slog Hænderne sammen med en Mine af ubestribelig Forbauselse.

„Gifte Dig!“ gjentog han. „Barnet vil gifte sig! Men hvad vil Fader sige, og hvad vil Moder tænke!“

„De ville give deres Samtykke, tro mig, de ville give deres Samtykke, saasnart de have lært Marja Ivanovna at kjende. Jeg haaber ogsaa paa Din Bistand. Fader og Moder have Tillid til Dig; Du vil indlægge et godt Ord for os, ikke sandt?“

Den Gamle var rørt.

„Åh, min kjære Petr Andrejitsj!“ svarede han. „Stjont det er temmelig tidligt Du tænker paa at gifte Dig, saa er dog Marja Ivanovna saa fortræffelig en Dame, at det vilde være Synd at lade denne Leilighed gaa ubenyttet bort. Det være da som Du vil! Jeg skal ledsage hende den Guds Engel og ydmygt forestille Dine Forældre, at en saadan Brud ingen Medgift behøver.“

Jeg takkede Saveljitsj og begav mig til sengs i samme Bærelse, hvor Surin laa. Oprømt og ophidset af Vinen var jeg bleven ret snakkelsig. I Begyndelsen talte Surin en hel Del med mig; men lidt efter lidt bleve hans Utringer sjældnere og mere usammenhængende;

tilsidst begyndte han, istedetfor Svar paa mine Spørgsmaal, at snørke og trække Beiret gennem Næsen. Jeg taug og fulgte snart hans Exempel.

Næste Dags Morgen begav jeg mig til Marja Ivanovna. Jeg meddelte hende min Beslutning. Hun fandt den meget fornuftig og var strax enig med mig. Surins Detachment skulde endnu samme Dag rykke ud af Byen. Der var saaledes ingen Tid at spille. Jeg tog Afsted med Marja Ivanovna, efter at have anbefalet Saveljitsj hende og givet hende et Brev med til mine Forældre. Marja Ivanovna brast i Graad.

„Lebvel, Petr Andreitsj;“ sagde hun med sagte Stemme. „Om vi atter skulle see hinanden eller ikke, det veed Gud alene, men jeg glemmer Dem aldrig; Du skal indtil Døden have den eneste Plads i mit Hjerte.“

Jeg var ikke istand til at svare. Folk stod omkring os og jeg vilde ikke i deres Paasyn hengive mig til de Følelser, der bevægede mig. Endelig kjørte hun bort. Jeg vendte tilbage til Surin, takkesfuld og taus. Han søgte at opmuntre mig; jeg ønskede at finde nogen Udspredelse; vi tilbragte Dagen stoiende og muntert og begave os om Aftenen paa Marsen.

Det var mod Slutningen af Februar. Vinteren, der havde vanskeliggjort de militaire Forholdsregler, var nu forbi og vore Generaller traf Anstalter til en venstabelig Samvirken. Pugatjjev stod endnu for Drenborg. Imidlertid forenede Troppescorpsene sig rundt omkring ham og rykkede fra alle Sider løs paa Dprø-

vernes Rede. De insurgerede Landsbhyer overgav sig ved Synet af vore Tropper; Røvernes Hobe toge Flugten overalt, og Alt varslende en hurtig og lykkelig Afgjorelse.

Kortefter slog Fyrst Golitsyn Pugatjsjev ved Kræpostj'en Tatitsjeva, adspredte hans Hobe og bibragte, som det syntes, Oprøret det sidste og afgjørende Stød. Surin blev til samme Tid detacheret mod en Hob oprørste Vassfirer, der adspredte sig førend vi fik dem isyne. Foraaaret holdt os indesluttet i en tatarisk Landsby. Floderne traadte over deres Bredder og Veiene vare ufremkommelige. Vi trostede os i vor Uvirkksomhed ved Tanken om en hurtig Tilendebbringelse af denne kjedelige Gerilla-Kamp med Røvere og Halvvilde.

Men Pugatjsjev var undsluppen. Han viste sig i de simbirske Fabriksteder, fik der nye Skarer samlet og begyndte paa ny at røve og myrde. Rygtet om hans Fremskridt udbredte sig atter. Vi erfarede, at de simbirske Kræstoj'er vare blevne ødelagte og kort efter satte Efterretningen om Kasans Indtagelse og Bedragerens Mars mod Moskva, Troppernes Befalingsmænd i Skræk, som ubekymret havde forholdt sig uvirkomme i Tillid til den foragtede Oprørers Kraftesløshed. Surin erholdt nu Befaling til at gaa over Volga.

Jeg vil ikke forsøge at beskrive vor Mars og Krigens Tilendebbringelse. Jeg vil blot i al Korthed berøre, at Glendigheden steg til det Høieste. Al lovmæssig Orden ophørte overalt; de adelige Godsbesiddere skjulte sig i Skovene. Røverbander hærjede allevegne; Ansø-

rerne for de isolerede Detachementer straffede og benaadede efter eget Tykke; Tilstanden i hele dette udstrakte Land, hvor Ildebrande rasede trindtomkring, var skrækkelig . . . Gud give at vi aldrig i Rusland maa komme til at see en Opstand af den tankeløse, ubarmhjertige Masse!

Pugatsjev tog Flugten, forfulgt af Ivan Ivanovitsj Michelson. Snart fik vi Efterretning om hans fuldkomne Nederlag, og endelig erholdt Surin officiel Tilkjendegivelse om at Bedrageren var tagen tilfange, samt Befaling til at gjøre Holdt. Krigen var tilendebragt. Endelig kunde jeg da begive mig til mine Forældre! Tanken om at omfavne dem, atter at see Marja Ivanovna, fra hvem jeg aldeles Intet havde hørt, fyldte mig med Henrykkelse. Jeg hoppede og sprang af Glæde ret som et Barn. Surin lo og sagde idet han klappede mig paa Skuldren:

„Nei, det bliver ikke meget glædeligt for Dig! Gifter Du Dig — saa er Du fortabt, og det for ingen Verdens Ting.“

Men med alt dette forgiftede en besynderlig Jølelse min Glæde: Tanken paa Bedrageren, der havde saamange uskyldige Ofres Blod paa sin Samvittighed og paa den Straf, der ventede ham, foruroligede mig uvilkaarlig: „Jemelea! Jemelea!“, tænkte jeg med Ubillie; „hvorsfor har Du ikke styrket Dig paa en Bazonet eller stillet Dig foran en Kanon? Det var det Bedste, Du kunde have gjort.“ — Og var det vel at undre over, at Tanken paa ham var uadskillelig hos mig fra Tanken paa den

Staausel, som han havde udbiit imod mig i et af de stræffelige Dieblikke i hans Liv og paa min Elstedes Udfrielse af den affhyelige Sjva-brins Hænder?

Surin gav mig Permission. Om nogle Dage skulde jeg da atter være i min Families Midte, gjensæe min Marja Ivanovna .. Pludselig trak et uformodet Uveir op over mig.

Paa den til min Ufreise bestemte Dag i selve det Dieblik, da jeg var ifærd med at tage afsted, kom Surin hen til mig i mit Dvarteer med et Papir i Haanden og med et usædvanlig bekymret Udseende. Det var som om noget stak mig i Hjertet. Der kom en Angst over mig, jeg veed ikke selv hvorfor. Han lod min Tjener gaa ud og sagde, at han havde en Ting at underrette mig om.

„Hvad er det da?“ spurgte jeg urolig.

„Ah, en lille Ubehagelighed,“ svarede han, idet han rakte mig Papiret. „Læs her selv hvad der nys kom mig tilhænde!“

Jeg gav mig til at læse det: det var en hemmelig Befaling til alle Detachementers Befalingsmænd at arrestere mig hvor jeg maatte paatræffes og uopholdelig under Bedækning lade mig bringe til Kasan for Undersøgelses-Commissionen, der var nedsat i Pugatsjefs Sag.

Jeg havde nær tabt Papiret ud af Hænderne.

„Her er Intet ved at gjøre,“ sagde Surin. „Det er min Pligt at holde mig Ordren efterrettelig. Rimeligvis er Rygtet om Dine venstfabelige Reiser med Pugatsjev paa en eller anden Maade kommet Regjeringen for Die.

Jeg haaber at Sagen ingen videre Følger vil have og at Du vil kunne retfærdiggjøre Dig for Commissionen. Tab ikke Modet og begiv Dig strax afsted!"

Min Samvittighed var reen; jeg frygtede ikke for nogen Dommer; men Tanken om at jeg vilde blive nødt til — mulig endnu i nogle Maaneder — at opføre Gjensynets søde Dilemma, skrækkede mig. Vognen kjørte frem. Surin tog venlig Afsted med mig, og man anviste mig Plads i Vognen. Ved Siden af mig tog to Husarer Plads med dragen Sabel og jeg kjørte afsted henad Landeveien.

Tjortende Capitel.

Domfældelsen.

Rygtet spinder
Bølgen rinder.

Ordsprog.

Jeg var overbevist om, at min egenmægtige Bortfjernelse fra Drenborg var Skyld i det Hele. Jeg kunde let retfærdiggjøre mig: Partigjængerer havde ikke alene ikke været forbudt, men var endog blevet anbefalet af alle Kræfter. Jeg kunde blive befunden skyldig i overdreven Hidsighed, men ikke i Ulydighed. Men mine venstfælske Forbindelser med Pugatjef kunde godtgjøres med en stor Mængde Vidner og maatte synes idetmindste særdeles mistænkelige. Hele Veien tænkte jeg mig de Spørgsmaal, der kunde blive mig forelagte, overtænkte mine Svar og besluttede at sige mine Dommere den rene Sandhed, da jeg ansaa denne Maade at retfærdiggjøre mig paa for at være den meest ligefremme og tillige den, der gav meest Haab om et heldigt Udfald.

Jeg ankom til Kasan, der var ødelagt og opbrændt. Istedetfor Huse laa der i Gaderne store Kuldynger og de svædne Mure ragede frem uden Tag og uden Vinduer. Disse vare de Spor, Pugatjef havde efterladt sig. Man bragte mig til Fæstningen, der var forbleven i Behold midt i den afbrændte Stad. Husa-

terne afleverede mig til den bagthavende Officer. Han lod en Smed hente, som lagde mig en Lænke om Benet, og smeddede den godt fast. Man bragte mig dernæst til Arresten og lod mig alene i denne, et snevert og mørkt Hul, blot med nøgne Bægge og et lidet med Jerngitter forsynet Vindue.

Denne Begyndelse spaaede mig ikke noget Godt. Dog tabte jeg hverken Mod eller Haab. Jeg tog min Tilflugt til alle Nedbøiedes Trøst, følte for første Gang det Styrkende i den Bønder udstømmer af et rent men sønderknust Hjerter og sov rolig ind ubekymret for, hvad min Skjebne vilde blive.

Dagen efter vakte Fangevogteren mig med Ordre til at indfinde mig for Commissionen. To Soldater eskorterede mig over Gaarden til Commandantholigen, blev staaende i Forstuen og lod mig alene træde ind i Bærelset indenfor.

Jeg kom ind i en temmelig stor Sal. Ved et med Papirer bedækket Bord sad to Personer: en bedaget General med et strengt og koldt Udseende og en ung Gardecapitain paa omtrent en otte og tyve Aar af et særdeles behageligt Udortes og med et frit og utvungent Væsen. Ved et lidet Vindue sad ved et særegent Bord en Secretair med Pennen bag Øret og bøiet over sit Papir, rede til at føre mine Udsagn til Protokols. Forhøret begyndte. Man spurgte mig om mit Navn og min Stand. Generalen forhørte sig om jeg ikke var en Son af Andrej Petrovitsj Grinev, og paa mit besjænde Svar, sagde han strengt:

„Det er Skade, at en saa agtværdig Mand har en saa vanartet Søn!“

Jeg svarede rolig, at jeg, ihvor gravesrende end de Beskyldninger monne være, der vare reiste imod mig, dog haabede at retsfærdiggjøre mig ved en sanddru og oprigtig Fremstilling af Sagens sande Sammenhæng. Min Sikkerhed lod ikke til at behage ham.

„Du er rast paa det, Bro'rllil,“ sagde han til mig med en mørk Mine; „men vi have havt Personer for os, der vare det endnu mere end Du!“

Dernæst spurgte den unge Mand mig: ved hvad Leilighed og til hvad Tid jeg var traadt i Pugatsjjevs Tjeneste og i hvad Hvert jeg var bleven brugt af ham.

Jeg svarede med Uvillie, at jeg som Officer og Adelsmand aldrig havde kunnet tænke paa at tage Tjeneste hos Pugatsjev, ligesaa lidt som jeg nogensinde var bleven brugt i noget Hvert af ham.

„Hvorledes lader det sig da forklare,“ vedblev Inquirenten, „at en eneste Officer og Adelsmand er bleven staaet af Bedrageren, medens alle hans Staldbrodre paa en affhyelig Maade bleve myrdede? Hvorledes hænger det da sammen, at denne samme Officer og Adelsmand venstabeligt deltager i Oprørernes Gilder, og af deres Ansører modtager Pels, Hest og en halv Rubel i Penge til Foræring? Hvoraf opstod vel et saa besynderligt Venstabe og hvori var det vel grundet, om ikke i Forræderi eller i det mindste i en styg og forbrøderst Forsagthed?“

Jeg sølte mig dybt krænket ved Garde-
officerens Stringer og begyndte med Varme at
retfærdiggjøre mig. Jeg fortalte hvorledes
mit Bekjendtskab til Pugatjsjev var begyndt paa
Steppen under Snestormen; hvorledes han ved
Indtagelsen af den bjælogorsta'er Kræpostj
gjentjendte og staaede mig. Jeg indrømmede
Rigtigheden af, at jeg ikke havde gjort mig no-
gen Betænkelse ved at modtage af Bedra-
geren en Pels og en Hest; men at jeg tillige
havde bidraget til at forsvare den bjælogor-
sta'er Kræpostj mod Bedrageren til det Yderste.
Endelig beraabte jeg mig ogsaa paa min Ge-
neral, der vilde kunne besidne min Tjenstiver
under Drenborgs ulykkelige Beleiring.

Den haarste Gamle tog et paa Bordet
liggende aabnet Brev og begyndte med lyde-
lig Stemme at læse:

„Paa Deres Excellences Forespørgsel an-
gaaende Fændrikken Grinev, der er anklaget for
at være indviklet i det nye stedsfundne Oprør
og for med Pugatjsjev at have underholdt For-
bindelser, der vare utilladelige og stridende mod
hans Ed, har jeg den Ære at svare: bemeldte
Fændrik Grinev gjorde Tjeneste her i Drenborg
fra Begyndelsen af October Maaned forrige
Aar, 1773, indtil d. 24de Februar dette Aar,
paa hvilken Dag han forlod Staden og senere
ikke har indfundet sig under min Commando;
men Overløbere have berettet, at han opholdt
sig i Landsbyen hos Pugatjsjev, med hvem han
ogsaa gjorde en Reise til den bjælogorsta'er
Kræpostj, hvor han tidligere gjorde Tjeneste;

hvad hans Opførsel her angaaer, saa kan jeg . . .” Her holdt han inde og sagde barst til mig: „Hvad vil Du nu forebringe til Din Retfærdiggjørelse?”

Jeg vilde gjerne have fortsat som jeg havde begyndt og omtalt min Forbindelse med Marja Ivanovna ligesaa aabenhjertig som Alt det øvrige; men paa engang følte jeg en uovervindelig Aversion for at gøre dette. Jeg kom til at tænke paa, at hun, hvis jeg nævnede hendes Navn, mulig vilde blive stillet for Commissionen til Confrontation; og Tanken om at indblande hendes Navn i disse Forbryderes affyelige Bekjendelser og give Anledning til at hun selv blev konfronteret med dem — denne stræffelige Tanke gjorde et saadant Indtryk paa mig, at jeg holdt inde og blev noget forvirret.

Mine Dommere, der, som det lod til, med velbilligt Øre havde begyndt at lytte til mit Forsvar, bleve atter indtagne imod mig ved Synet af min Forvirring. Gardeofficeren forlangte at jeg skulde konfronteres med Hovedangiveren. Generalen befalede, at kalde den samme Forbryder ind, som havde været for Commissionen Dagen iforveien. Jeg vendte mig mod Døren og ventede med spændt Opmærksomhed min Anklagers Komme. Efter nogle Minutters Forløb hørte jeg Lænker rasle; Døren aabnedes og ind traadte — Sjavabin. Jeg blev bestyrtset over den Forandring, der var foregaaet med ham. Han var frygtelig afspillet og bleg. Hans Haar, der for ikke længe siden havde været kulsort, var nu ganske graat;

hans lange Skjæg var i Uorden. Han gjen-
tog sine Angivelser med svag, men fast Stemme.
Efter hans Paastand var jeg af Pugatshjev ble-
ven sendt som Spion til Drenborg; jeg havde
daglig foretaget Streiferier for at faae Veilig-
hed til at lade skriftlig Efterretning komme ham
tilhænde om Alt, hvad der passerede i Sta-
den; tilsidst var jeg aabenlyst gaaet over til
Bedrageren, havde reist sammen med ham fra
Kræpostj til Kræpostj og overalt bestræbt mig
for at styrte mine Medoverløbere i Jordærvælse
for siden at erholde deres Pladser og nyde godt
af de dem af Bedrageren skienkede Belønnin-
ger. Jeg hørte i Taushed alle hans Bestyld-
ninger og glædede mig over en Ting, at Marja
Zvanovnas Navn ikke var blevet udtalt af denne
Nederdrægtige; enten det nu var fordi Tanken
paa hende, der havde afvist ham med Foragt,
var pinlig for hans Egentjærlighed; eller fordi
der hemmelig i hans Hjerte ulmede en Gnist
af den samme Følelse, der havde bragt mig til
at tie — nok, den bjælogorska'er Commandants
Datters Navn blev ikke nævnet for Commis-
sionen. Jeg bestyrkedes herved end mere i min
Beslutning og paa Dommerens Spørgsmaal,
hvad jeg havde at fremsøre mod Sjvabrin
Bestyldninger, svarede jeg, at jeg henholdt mig
til min tidligere Erklæring og intet Yderligere
havde at tilføie til min Retfærdiggjørelse. Ge-
neralen gav dernæst Ordre til at føre os bort
og vi gik ud sammen. Jeg fæstede med fuld-
kommen Rolighed mit Blik paa Sjvabrin uden
at sige et Ord. Hans Læber fortrak sig til et

ondskabssfuldt Smil; han løstede sine Bænker lidt op, ilede forbi mig og paastryndede sine Skridt. Jeg blev atter ført tilbage til Fængslet og fremstillede sig ikke oftere til Forhør.

Jeg har ikke selv været Dievidne til alt det, som det endnu staar tilbage at underrette Læseren om; men jeg har saa ofte hørt det fortælle, at de ubetydeligste Details have indpræget sig i min Erindring, og at det næsten forekommer mig, som om jeg selv usynlig har været tilstede derved.

Marja Ivanovna blev af mine Forældre modtaget med den oprigtige Hjertelighed, der udmærkede den Tids Menneſker. De ansaa det for en guddommelig Naade, at de fik Leilighed til at modtage og kjærtegne den stakkels faders- og moderløse Pige. Snart knyttedes de inderlig til hende; og det var isandhed ogsaa umuligt at kjende hende uden at elske hende. Min Kjærlighed forekom ikke længer min Fader at være et tomt Narreri; og min Moder nærede blot det Dulle, at hendes Petrusja skulde gifte sig med Capitainens yndige Datter.

Efterretningen om min Arrestation satte hele min Familie i Stræk. Marja Ivanovna havde saa aabenhjertig fortalt mine Forældre om mit besynderlige Bekjendtskab med Pugatſjev, at det ikke alene ikke havde gjort dem urolige, men endog ofte bragt dem ret hjertelig til at lee. Min Fader vilde ikke tro det muligt, at jeg kunde være indviklet i et saa afstyeligt Oprør, hvis Hensigt var at kuldaste Tronen og udrydde Adelen. Han tog Sa-

velsitsj strengt i Forhør. Den stakkels Hovmester fortaug ikke, at hans Herre oftere havde været hos Semleas Pugatjjev og at Bedrageren havde nogen Godhed for ham; men han svor paa at han ikke havde mærket det mindste til noget som helst Forræderi. De Gamle beroligedes og ventede med Utaalmodighed paa gunstige Esterretninger. Marja Ivanovna gik i den største Angst, men hun var i hoi Grad begavet med Beskedenhed og Forsigtighed og — taug.

Der hengik nogle Uger . . . Pludselig fik min Fader Brev fra vor Slægtning Fyrst * *. Brevet handlede om mig. Efter den sædvanlige Indledning underrettede Fyrsten min Fader om, at Mistanken om min Deltagelse i Oprørernes Foretagender, desværre, havde vist sig altsfor grundet, at jeg skulde have været exemplarisk afftraffet, men at Keiserinden i Betragtning af min Faders Tjenester og fremrykkede Alder havde besluttet at fritage hans vanartede Søn for en vanærende Straf og ifkun befalede at han paa Livstid skulde deporteres til en fjerntliggende sibirisk Coloni.

Dette uventede Slag havde nær lagt min Fader i Graven. Han tabte sin venlige Fasthed og hans Sorg (der ellers altid var stum) gav sig Lyst i bitre Klager. „Hvorledes?“ gjentog han ude af sig selv. „Min Søn har taget Del i Pugatjjevs Planer! Retfærdige Himmel, saa skulde jeg da opleve dette! Keiserinden fritager ham for Straffen! Men mon det kan lindre min Smerte! Det er ikke Straf-

fen der er det Skræffelige. Min Stedfader døde paa Skafottet, fordi han forsvarede det, som han ansaa for en Samvittighedsfag. Men at en Adelsmand krænker sin Ed, forener sig med Røvere, Mordere, undløbne Slaver! . . . Hvilken Skam og Skjendsel for vor Familie! . . . Skræffet ved hans Fortvivlelse vovede Moder ikke at give sine Taarer Lust i hans Nærværelse, men søgte atter at oplive hans Mod ved at tale om det Usandsynlige i dette Rygte og om det Usikre i al Folkesnak. Min Fader var og blev utrøstelig.

Mest af Alle led dog Marja Ivanovna. Overbevist om at jeg kunde retfærdiggjøre mig, naar jeg blot vilde, anede hun Sagens sande Sammenhæng og ansaa sig selv for Opbav til min Ulykke. Hun skjulte for Alle sine Taarer og sine Lidelser, og pønsede imidlertid uafsladelig paa Midler til min Redning.

En Aften sad Fader i Divanen og bladede i Hofcalenderen; men hans Tanker vare langt borte, og Læsningen gjorde ikke den sædvanlige Virkning paa ham. Han fløitede en gammel Mars. Moder sad i Tausshed hos ham og strikkede paa en ulden Trøje og af og til trillede en Taare ned paa hendes Arbejde. Med et erklærede Marja Ivanovna, der ogsaa sad ved sit Arbejde, at en uundgaelig Nødvendighed bød hende at tage til Petersborg og bad dem om at sætte hende istand til at foretage denne Rejse. Moder blev meget fortrydelig. „Hvorledes, Marja Ivanovna, vil Du ogsaa forlade os?“ Marja Ivanovna svarede,

at hele hendes Fremtid afhængte af denne Reise og at hun maatte foretage den for at søge om Hjælp og Bistand hos de Mægtige, som Datter af en Mand, der var falden som et Offer for sin Troskab.

Min Fader sænkede Hovedet: ethvert Ord, der mindede ham om mine formentlige Forbrydelse, var ham utaaleligt og ligesom en saarende Bebreidelse. „Reis, min Kjære!“ sagde han til hende med et Suk. Vi ville ingen Hindringer lægge i veien for Din Lykke. Gud give Dig en retskaffen og hæderlig Mand til Ægtemage og ikke en vanæret Forræder.“ Han reiste sig og forlod Bærelset.

Da Marja Ivanovna var bleven ene tilbage med Moder, gjorde hun hende tilbøielig bekendt med sine Planer. Moder omfavnede hende under Taarer og bad til Gud om et heldigt Udfald af hendes lagte Plan. Man forsynede Marja Ivanovna med det Nødvendige til Reisen og nogle Dage efter begav hun sig paa Veien, ledsaget af sin tro Palasjka og vor trofaste Sabeljitsj, der, efter med Magt at være skilt fra mig, dog fandt nogen Trøst i den Tanke, at han tjente hende, der var bestemt til at blive min Kone.

Marja Ivanovna ankom lykkelig til Sophia, og da hun her erfarede, at Hoffet for Tiden opholdt sig paa Tsarstøje Selo, besluttede hun at gjøre holdt her. Man anviste hende en Krog bag et Skillerum. Opsynsmandens Kone indledede strax en Samtale med hende, fortalte hende at hun var en Niece af

Hoffyrbøderer og indsyede hende i alle Hoffli-
vets Hemmeligheder. Hun fortalte hende, til
hvad Tid Keiserinden ialmindelighed pleiede at
vaagne, at drikke Kaffe, at promenerer; hvilke
af de Fornemme der til den Tid befandt sig
hos hende; hvad hun Dagen iforveien havde
behaget at tale om ved Tasselet; hvem der havde
været stedet til Audiens om Aftenen; — med et
Ord, Anna Blasjevna's Samtale kunde have for-
tjent nogle Blade i historiske Memoirer og vilde
have været af Værdi for Efterverdenen. Marja
Ivanovna hørte med Opmærksomhed paa hende.
De gik ud i Haven sammen. Anna Blasjevna
fortalte hende enhver Alles og enhver lille
Broes Historie, og da de havde spadseret nok
omkring, vendte de tilbage til Stationen, særde-
les tilfredse med hinanden.

Marja Ivanovna vaagnede tidlig næste
Morgen, klædte sig paa og gik lidt ned i Ha-
ven. Det var en særdeles smuk Morgen; So-
len bestinnede de allerede af det friske Ester-
aarspuft guldede Lindetræers Toppe. Den
brede Sø laa som en straalende Flade. De
vaagnende Svaner svømmede stolt frem bag
Bustene, der beskyggede Bredden. Marja Iva-
novna gik rundt om en smuk Eng, hvor der
ganske nylig var oprettet et Mindesmærke i
Anledning af Grev Petr Aleksandrovitsj Ru-
meantsjev's nysvundne Seire. Med et begyndte
en lille Hund af engelsk Race at gjør idet den
løb hen imod hende; Marja Ivanovna blev
angst og standsede; men i det samme hørtes en
behagelig qvindelig Stemme: „Vær ikke bange;

den bider ikke;" og Marja Ivanovna fik nu
 Die paa en Dame, der sad paa en Bænk lige-
 overfor Mindesmærket. Marja Ivanovna tog
 Plads paa den anden Ende af Bænken. Da-
 men betragtede hende opmærksom og Marja
 Ivanovna mønstrede hende paa sin Side med
 nogle hemmelige Sideblik fra Top til Taa.
 Hun var iført en hvid Morgendragt, Nattkappe
 og Korsæt, og saae ud til at være omtrent en
 40 Aar. I hendes fyldige, rødmsfede Ansigt
 laa et Udtryk af Alvor og No, og de blaa
 Dine og det lette Smil havde noget usforklar-
 ligt Tiltrækkende. Damen brød først Taus-
 heden.

"De er vist fremmed her?" sagde hun.

"Ja ganske; først igaar kom jeg hertil fra
 Provindsen."

"De er her med nogen af Deres Fa-
 milie?"

"Nei! Jeg er alene."

"Alene! Og De er dog saa ung endnu!"

"Jeg har hverken Fader eller Moder."

"De har vel saa et eller andet at besørge
 her?"

"Ja, jeg er kommen for at overrække Rei-
 serinden et Bønkrift."

"De er fader- og moderløs: De har ri-
 meligvis en eller anden Uretfærdighed eller
 Krænkelser at beklage Dem over?"

"Nei! Jeg er kommen for at anraabe om
 Naade og ikke om Retfærdighed."

"Deres Navn om jeg maa spørge?"

„Jeg er en Datter af Capitain Mironov.“

„Af Capitain Mironov! den samme, der var Commandant i en af de orenborgske Kræppstj'er?“

„Meget rigtig.“

Damen syntes bevæget.

„Tilgiv,“ sagde hun i en endnu mildere Tone, „at jeg blander mig i Deres Anliggender; men jeg kommer meget til Hoffet; hvis De derfor vil sige mig, hvorpaa Deres Bønsskrift gaar ud, kan jeg mulig være Dem til nogen Tjeneste.“

Marja Ivanovna reiste sig og takkede hende ærbødig. Hele den ubekjendte Dames Personlighed havde vundet hendes Hjerte og indgydt hende Tillid. Marja Ivanovna tog et sammenlagt Papir op af Lommen, overrakte sin ubekjendte Beskytterinde det, og denne gav sig til at læse det sagte for sig selv.

I Forstningen læste hun med et opmærksomt og velvilligt Udtryk; men med et forandredes hendes Ansigtstræk — og Marja Ivanovna, der med Dinene fulgte enhver af hendes Bevægelser, ængstedes over det strenge Udtryk i dette Ansigt, der for et Øieblik siden var saa venligt og roligt.

„De gaaer i Forbøn for Grines?“ sagde Damen med et Udtryk af Kulde. „Ham kan Reiserinden ikke tilgive. Han gik over til Besdrageren ikke af Ubvidenhed og Lettroenhed men af Slethed og Forvorpenshed.“

„Af, man gjør ham Uret!“ udbrød Marja Ivanovna.

„Hvorledes, Uret!“ svarede Damen opfarende.

„Uret, ved Gud, Uret! Jeg veed Alt, og jeg skal fortælle Dem Alt. For min Skyld alene har han underkastet sig Alt, hvad der er vedersfaret ham. Og at han ikke har retsfærdiggjort sig for sine Dommere kommer maaske alene deraf, at han ikke vilde indblande mig i Sagen.“ Og nu fortalte hun med Barme Alt det, som allerede er Læseren bekendt.

Damen hørte opmærksom hendes Fortælling til Ende, spurgte dernæst, hvor hun logerede og, da hun havde faaet at vide, at hun var hos Anna Blasjevna, sagde hun med et Smil: „Ah! Hende kjender jeg. Jeg beder Dem nu blot ikke at omtale vort Møde til nogen, og jeg haaber, at De ikke længe skal komme til at vente paa Svar paa Deres Bønsskrift.“

Med disse Ord stod hun op og gik ind i den tætte Allee; Marja Ivanovna vendte, fuld af glade Forhaabninger, tilbage til Anna Blasjevna.

Vertinden skjendte lidt paa hende fordi hun var gaaet ud saa tidligt en Efteraarsmorgen, hvilket, sagde hun, var skadeligt for en ung Piges Helbred. Hun havde bragt Massinen ind og ved en Krop The netop atter begyndt paa den evindelige Snak om Hoffet, da med et en keiserlig Karet holdt udenfor og en Kammerlakai traadte ind og meldte, at Keiserinden havde befalet at hente Froken Mironov.

Anna Blasjevna blev ganske bestyrtset og urolig.

„Alt Du min Gud!“ udbød hun. „Reiserinden lader Dem hente til Høffet! Hvorledes har hun faaet at vide, at De er her? Og hvorledes vil De, min Kjære, kunne træde frem for Reiserinden? Jeg antager, at De ikke engang har Bæsen til at træde en Hofmand under Die Skal jeg ikke ledsage Dem? Der er idetmindste Intet, hvori jeg ikke vil kunne give Dem gode Raad. Og De vil dog aldrig tage derhen i Reisedragt? Skulle vi ikke sende Bud til Jordemoderen og laane hendes gule Kjole?“

Kammerlakaien bemærkede, at det var Reiserindens Ønske, at Marja Ivanovna indfandt sig hos hende alene og i den samme Dragt, hvori de traf hende. Der var saaledes Intet ved at gjøre: Marja Ivanovna tog Plads i Karetten og kjørte til Høffet, ledsaget af Anna Blasjevna's gode Raad og Belsig- nelser.

Marja Ivanovna havde en Anelse om, at vor Skjebnes Afgjorelse var forhaanden; hendes Hjerte bankede heftigt og uregelmæssigt. Nogle Minutter efter holdt Karetten ved Slot- tet. Med sitrende Fjed gik Marja Ivanovna opad Trappen. Dørene bleve aabnede paa vid Gab. Hun kom igjennem en lang Række af tomme, pragtfulde Gemakker; Kammerlakaien viste hende Vej. Endelig traadte han hen til en lukket Dør, sagde, at han nu øiebliklig skulde melde hende, og lod hende alene.

Tanken om at hun skulde see Reiserinden Ansigt til Ansigt indjog hende en saadan Angst,

at hun neppe kunde holde sig paa Benene. Et Dieblif efter blev Døren luffet op og hun traadte ind i Keiserindens Naaklædningsgemak.

Keiserinden var isærd med sit Toilet. Nogle Hoffolk omgav hende og traadte ærbødigt tilside for Marja Ivanovna. Keiserinden vendte sig med Mildhed om til hende og Marja Ivanovna gjenkjendte nu i hende den Dame, for hvem hun saa aabenhjertig havde udtalt sig for nogle Dieblifte siden. Keiserinden kaldte hende hen til sig og sagde med et Smil:

„Det glæder mig, at jeg har kunnet holde mit Ord og opfylde Deres Bøn. Det Hele er nu afgjort. Jeg er bleven overbevist om Deres Forlovedes Uskyldighed. Her har De et Brev, som De selv vil have den Uleilighed at besørge til Deres tilkommende Svigerfader.“

Marja Ivanovna tog Brevet med sitrende Haand, brast i Graad og kastede sig for Keiserinden, der løftede hende op og kyskede hende. Dernæst sagde Keiserinden til hende:

„Jeg veed, at De ikke er rig; men jeg er i Gjæld til Kapitain Mironovs Datter. Vær ikke bekymret for Fremtiden! Jeg forbeholder mig at sørge for Dem.“

Keiserinden hjærtegnede den stakkels fader- og moderløse Pige, og hævdede Audienzen. Marja Ivanovna kjørte tilbage i den samme Hoffaret, der havde hentet hende. Anna Blasjevna, der utaalmelig havde ventet paa hendes Tilbagekomst, overøste hende med Spørgsmaal, som Marja Ivanovna ikke svarede synderligt

paa. Skjønt Anna Blasjevna ikke var saa ganske fornøiet med hendes adspredte Bæsen, fik hun det dog paa hendes Forlegenheds Regning og undskyldte det ædelmodig. Endnu samme Dag tiltraadte Marja Ivanovna, uden at føle nogen Nysgjerrighed efter at see Petersborg, Tilbagereisen til Godset

Her ophøre Petr Andrejevitsj Grinevs Memoirer. Af Familietraditioner vide vi, at han paa speciel Befaling blev løsladt af sin Arrest i Slutningen af Maret 1774, at han var tilstede ved Pugatjjevs Henrettelse, at denne gjenkjendte ham blandt Hoben og nikkede til ham med det Hoved, der, saa Minutter efter, libløst og blodigt frembistes for Folket. Kort Tid efter giftede Petr Andrejitsj sig med Marja Ivanovna. Deres Efterkommere føre et lykkeligt Liv i Gouvernementet Simbirsk. En tredive Verster fra *** ligge en Landsby og et Slot, der tilhøre en halv Snæs Grundeiere. I en af Hovedfløiene viser man i Glas og Ramme en egenhændig Skrivelse fra Catharina den Anden. Den er stilet til Petr Andrejevitsj's Fader, underretter ham om hans Søn's Retfærdiggjørelse og roser Capitain Mironovs Datters Forstand og Hjerte.

